

Muntlig fortelling i Norge

En kartlegging av behovene til de som i dag arbeider med muntlig fortelling

Av Hege Elisabeth Johnsen, Trine Lejon, Ellen Skog & Ida Hellerud Øistad

Humanistisk Prosjektsemester, Universitetet i Oslo
Våren 2008

Forord

Denne rapporten er et resultat av et prosjekt utført for Norsk Fortellerforum, fra januar til juni 2008, ved Humanistisk Prosjektsemester ved Det Humanistiske fakultet på Universitetet i Oslo. "Humanistisk Prosjektsemester" er et arbeidslivsrettet prosjektsemester som tilbys på bachelornivå.

Vi vil gjerne takke:

Vår meget dyktige veileder, religionshistoriker Brita Pollan, som gjennom hele prosjektperioden har vært tilgjengelig for spørsmål og kommentarer.

Dessuten vil vi takke vår prosjektkoordinator Kari Andersen og fagansvarlig Maria Zackariasson ved Humanistisk Prosjektsemester, vi vil takke våre engasjerte kontaktpersoner i Norsk fortellerforum, Anne Grete Grude og Georgiana Keable, og lederen i Norsk Fortellerforum, Torgrim Mellum Stene, som blant annet har bidratt med kontaktpersoner, ideer og kontorlokale i prosjektperioden, og gitt oss muligheten til å fremføre deler av prosjektresultatet ved Fortellerfestivalen i Oslo våren 2008.

Vi takker forteller og høgskolelektor i Fortellerkunst ved Høgskolen i Oslo, Heidi Dahlsveen, og Ragnhild Hilt fra Det norske teatret, for samtaler og tips om litteraturkilder i begynnerfasen av prosjektet. Videre vil vi rette en stor takk til informantene, som med sitt engasjement bidro med svar på våre spørsmål, og ga oss nye kontakter som førte frem til flere informanter. Dere har virkelig hjulpet prosjektet fremover.

Cecilia Salinas ble nødt til å avbryte Humanistisk Prosjektsemester etter om lag to måneder. Hennes bidrag var svært nyttig for oss gjennom hele prosjektet, vi ønsker derfor å rette en stor takk til henne.

Prosjektgruppa består av følgende personer med tilhørende fagbakgrunn:

Hege Elisabeth Johnsen, bachelor i arkeologi

Trine Lejon, bachelor i likestilling, fordypning i polsk språk.

Ellen Skog, bachelor i historie

Ida Hellerud Øistad, bachelor i religionsstudier, fordypning i religion og politikk.

Innhold

Forord	s. 2
Innledning	s. 5
- Presentasjon av oppdragsgiver	s. 5
- Bakgrunnsinformasjon om fortellermiljøet	s. 5
- Begrepsavklaringer	s. 6
- Problemstilling	s. 7

Kapittel 1 – Teori og metode

1.1	Begrunnelse for valg av metode	s. 9
1.2	Tolkning og analyse	s. 10
1.3	Utforming av intervjuguide og spørreskjema	s. 10
1.4	Valg av informanter	s. 12
1.5	Gjennomføring av dybdeintervjuene	s. 12
1.6	Gjennomføring av spørreundersøkelsen	s. 13
1.7	Forskningsetikk	s. 13

Kapittel 2 – Presentasjon av analyse

2.1	Presentasjon av resultatene fra dybdeintervjuene	s. 15
	- <i>Om fortellerbegrepet</i>	s. 15
	- <i>Om kjønnsfordelingen blant fortellere</i>	s. 16
	- <i>Om fortellerutdanningen</i>	s. 16
	- <i>Om økt popularitet omkring muntlig fortelling</i>	s. 17
	- <i>Om motiver for å bli forteller</i>	s. 18
	- <i>Om arenaer for utøvelse av fortellerkunst</i>	s. 18
	- <i>Om oppdrag og fastsettelse av pris</i>	s. 19
	- <i>Om tilhørighet til et fortellermiljø</i>	s. 20
	- <i>Om Norsk Fortellerforum</i>	s. 21
	- <i>Om holdninger til fagsenter og tjenester</i>	s. 21
	- <i>Oppsummering av dybdeintervjuene</i>	s. 24

2.2	Presentasjon av resultatene fra spørreundersøkelsen	s. 24
	- <i>Presentasjon av informantene</i>	s. 24
	- <i>Informantenes vurdering av seg selv som fortellere</i>	s. 25
	- <i>Publikum</i>	s. 31
	- <i>Arenaer informantene forteller på</i>	s. 32
	- <i>Informantenes inntrykk av fortellermiljøet</i>	s. 34
	- <i>Oppdrag</i>	s. 40
	- <i>Pris og lønn</i>	s. 47
	- <i>Informantenes behov</i>	s. 50
	- <i>Informantenes forhold til Norsk Fortellerforum og fagsenter</i>	s. 52

Kapittel 3 – Konklusjon

3.1	Presentasjon av resultat	s. 58
3.2	Holdning til fagsenter, bibliotek og arkiv	s. 60
3.3	Egenvurdering av arbeidsmåte og resultat	s. 62

Sammendrag

Litteraturliste

Vedlegg:

1. Rammebetingelser
2. Kontrakt
3. Intervjuguide
4. Spørreskjema
5. Infoskriv

Innledning

Presentasjon av oppdragsgiver

Oppdragsgiver for prosjektet er Norsk Fortellerforum (NoFF). NoFF ble etablert i 1996 og er en landsdekkende frivillig organisasjon, som i dag har rundt 165 medlemmer landet over. NoFF jobber med å fremme fortellerkunst og er en informasjonskanal for fortellere og fortellermiljøer i Norge. Videre arrangerer NoFF ulike aktiviteter som kurs, fortellerkafé, og fortellerfestival. Hjemmesiden www.norskfortellerforum.org, er til for å viderefremme kontakter og informasjon både blant fortellere og mellom fortellere og oppdragsgivere.

Bakgrunnsinformasjon om fortellermiljøet

Muntlig fortelling har funnet sin vei gjennom utdanningssystemet i Norge, både når det gjelder muntlig fortelling som utdannelsesstilbud og gjennom Reform '97, *Den kulturelle skolesekken*. Fortellerutdanning tilbys ved Høgskolen i Oslo (HiO) og Høgskolen i Tromsø (HiTO). Muntlig fortelling tilbys også som fag ved Ringerike folkehøgskole i Hønefoss.

Reform '97 og *Den kulturelle skolesekken*, ble til for "å medvirke til at elever i grunnskolen får et profesjonelt kulturtilbud (...)gjøre seg kjent med og få et positivt forhold til kunst- og kulturuttrykk av alle slag."¹ Den anerkjente fortelleren Marit Jerstad (2002, 151 - 152) skriver: "Historiefortelling som en måte å undervise og sosialisere barn på, er nesten det samme som i klassisk tid som både Platon og Aristoteles nevner." I dette kulturprosjektet er det mange som arbeider med muntlig fortelling, både gjennom læreryrket, som bibliotekarer, og fortellere på oppdragsbasis.

Det finnes arrangementer og festivaler i Norge, hvor muntlig fortelling er innslag på programmet. Det arrangeres også flere fortellerfestivaler i Norge som blant annet *Fortellerfestivalen i Oslo* og *Fortellerfestivalen i Nyksund* på Langøya i Vesterålen. Thonsgaard (1998, 16) skriver at fortellerfestivaler er fortellerbevegelsens mest synlige uttrykk.

Den danske fortelleren Kirsten Thonsgaard (1998, 17) skriver at det tidligere fantes fortellerblad i Danmark og Norge, men at de er nedlagt. I Norge hadde man tidligere *Fortell, Tidsskrift for muntlig fortelling*, som ble utgitt av NoFF. Som flere av informantene våre påpeker krever det mye arbeid å skrive et slikt blad

Vi har flere steder i rapporten nevnt "fortellermiljøet". Dette blir allikevel ikke en helt presis betegnelse, da det eksisterer flere ulike fortellermiljøer uavhengig av hverandre. Vår

¹ <http://www.denkulturelleskolesekken.no/index.php?id=om> 01.06.08 kl. 12.57

oppdragsgiver er en landsdekkende organisasjon, men har allikevel ikke kjennskap til alle de ulike fortellermiljøene. Dette var også en grunn til at prosjektet ble tildelt studenter i Humanistisk prosjektsemester.

Begrepsavklaringer

Fortellere

Vi startet vår undersøkelse med en begrepsavklaring på hva en forteller er, for å bestemme hvilke informanter som skulle være med i vårt utvalg. I motsetning til den britiske fortelleren Ben Haggarty (2006) har vi valgt å ikke å ha et skille mellom amatør- og profesjonell forteller. Vi valgte å definere en forteller som en som både tar ulønnede og lønnede oppdrag. Årsaken til det, er at det er svært få profesjonelle fortellere i Norge etter Haggartys definisjon.

Den danske fortelleren Kirsten Thonsgaard (1998, 18) skriver at det i Skandinavia er vanlig at både nybegynnere og mer erfarne fortellere har fri adgang til kurs, workshops og seminarer. Dette til forskjell fra for eksempel Australia der man opererer med opptaksprøver for fortellere hvor man kvalifiseres til ulike kategorier. Ingeborg L. Bø (1975, 22) har presisert kriteriene til en dyktig forteller som en som har god stemme, evnen til å variere tonelaget, evnen til innlevelse, evnen til å innstille seg etter tilhørerne, menneskekunnskap, og evnen til å ofre noe av seg selv. Som vi skal se i presentasjonen av spørreskjemaene, mener over halvparten at det bør finnes kvalitetskriterier for fortellere.

Thonsgaard (1998, 81) påpeker også at en forteller har direkte kontakt med sitt publikum, mens en skuespiller har indirekte kontakt. Noen fortellere bruker musikk eller rekvisitter i sine forestillinger. Som en av våre informanter påpeker, er fortelleren både en skapende og en utøvende kunstner. Selv om fortelleren benytter en historie som tidligere er skrevet eller fortalt av andre, må fortelleren bearbeide stoffet og gjøre det til sitt eget materiale.

Vi benyttet oss også av en definisjon hentet fra Michael Wilson (2006), som inkluderer fortellere som benytter seg av muntlig fortelling i ulike arbeidssituasjoner, som f. eks bibliotekar- og læreryrket.

Vi ønsket å inkludere så mange typer fortellere som mulig i vår utredning, slik at vi fikk et bredt utvalg av informanter som driver med muntlig fortelling i Norge. Thonsgaard (1998, 75 – 80) skiller mellom ”hverdagsfortelleren”, ”den bevisste forteller”, ”den offentlige forteller” og ”den moderne forteller”. Disse distinksjonene er viktige for oss fordi det er tydelig at de fleste av våre informanter har ”problemer” med fortellerbegrepet. Informantene synes at det er vanskelig å kategorisere seg som fortellere fordi de, i de fleste tilfeller, ikke føler at de er flinke nok, ikke har utdannelsen, ikke holder på med det nok i hverdagen, osv, til tross for at mange tar

oppdrag og forteller når de får muligheten. Fortellere er ”overalt”, både som rendyrkede fortellere og som utøvere innenfor andre arbeidsområder, f. eks bibliotekarer, lærere, pedagoger, foredragsholdere, osv. Likhetstrekket er at alle driver med ulike grader av fortelling.

”Det er blevet moderne at kalde snart forfattere, snart billedkunstnere, filmmagere og journalister for ”fortellere”, skønt de rent faktisk uttrykker sig i alle andre medier end lige netop det, der kræver mundtlighed, samtidighed og fysisk tilstedeværelse af fortæller og publikum” (Thonsgaard 1998, 7).

I likhet med Thonsgaard (1998, forord) benytter vi begrepet ”muntlig” for å fremheve at muntlig fortelling er et møte mellom forteller og tilhører.

Fortellermiljø

Thonsgaard (1998, 15) skriver at ”den nye fortellerbevegelsen” ikke er en samlet bevegelse, men snarere små grupper og nettverk som fungerer uavhengig av hverandre, selv i samme region. Hun påpeker at dette er tilfelle både i Danmark, Norge, Sverige, Storbritannia, USA, Canada og Australia. Denne observasjonen stemmer godt overens med vårt inntrykk av det vi omtaler som ”fortellermiljøet” i Norge. Fortellermiljøet består i realiteten av flere mindre miljøer. Noen driver fortellerkafeer eller andre samlingssteder, andre samles i rollespillmiljøer, noen i fortellerensembler og fortellerforeninger.

Problemstilling

Problemstillingen i prosjektbeskrivelsen er ”å komme frem til en utfyllende beskrivelse av behovene til de som i dag arbeider med muntlig fortelling”. Oppdragsgivers ønske var å få vite hvem som arbeider med muntlige fortelling, hva som er felles for dem, og hvilke behov de har som ikke er ivaretatt i dag. I tillegg var det et sekundært ønske fra oppdragsgiver at prosjektgruppa skulle utvikle forslag til tjenestetilbud og utredet alternative finansieringsformer for driften av et fremtidig nasjonalt fagsenter for fortellerkunst.

Vi valgte å avgrense rapporten i forhold til å utvikle forslag til å utrede alternative finansieringsformer for driften av et fremtidig nasjonalt fagsenter for fortellerkunst. Årsaken til denne avgrensningen var manglende faglig kompetanse blant gruppas deltagere i økonomi og finansiering, i tillegg til tidsbegrensningen. Vi valgte i stedet å fokusere på fortelleres behov.

På bakgrunn av oppdragets formuleringer kom vi fram til følgende problemstilling for prosjektet: *Hvilke behov har fortellere nasjonalt?* Denne problemstillingen er vid og derfor undersøkte vi det gjennom å avgrense problemstillingen ved å stille flere, mer konkrete, spørsmål.

For å avdekke effektmålet til prosjektet, og for å sikre at Norsk Fortellerforum og det eventuelle senteret ivaretar fortellerens interesser og behov, var det nødvendig å få bakgrunnsopplysninger om fortellerne, som morsmål, alder, bosted, hvilke arenaer de opptrer de på, og hva deres motivasjon er, kunstnerisk og økonomisk. Det var også hensiktsmessig å stille et spørsmål om fortellerne har behov for et nasjonalt fagsenter og om de har behov for fagbibliotek, som forvalter for norsk kulturarv.

Fagsenter

Prosjektet skal resultere i en utredning om fortelleres holdning til et eventuelt fagsenter. Begrepet ”kompetansesenter” ble først brukt av oppdragsgiver, men ble senere erstattet med ”fagsenter”. Etter ønske fra oppdragsgiver ble ikke senterets plassering et tema i intervjuguiden eller spørreskjemaet. Mange av våre informanter har imidlertid selv kommet inn på emnet, både i dybdeintervjuene og spørreskjemaene.

Fagbibliotek

Vi spurte informantene om de så et behov for et fagbibliotek med litteratur om muntlig fortellerkunst, ettersom litteratur om emnet i dag er spredt under ulike sjangere. Et annet tema knyttet til spørsmålet om fagbibliotek var ”norsk kulturarv”. Vi var noe usikre på hvilket begrep som skulle brukes, da vi regnet det som viktig at ikke bare norske folkeeventyr o.l. ble regnet som norsk kulturarv. Vi stilte bare dette spørsmålet i dybdeintervjuene da informantene også var veldig usikre på hva som lå i begrepet.

Begreper som er vide og åpne for tolkning

I dybdeintervjuene stilte vi spørsmål til informantene om de så behov for et arkiv. Spørsmålet var ganske åpent, og de fleste av informantene tolket som et lydarkiv med fortellinger.

Mentorordning

Vi stilte dette spørsmålet til informantene i både dybdeintervjuene og spørreundersøkelsen. Vi forklarte ikke begrepet nærmere i spørreskjemaet. En av informantene fra spørreundersøkelsen påpeker at mentorordning som begrep kan være misvisende og åpent til tolkning på ulike måter.

Kapittel 1 – Metode

1.1 Begrunnelse for valg av metode

Vi benyttet både kvalitativ og kvantitativ metode i vår undersøkelse. Professor Tove Thagaard kaller dette *triangulering* (2003, 17). Vi valgte triangulering fordi det gjorde det mulig for oss å gjennomføre en kartlegging med informanter fra hele Norge. Det var hensiktsmessig å benytte spørreskjemaer, fordi det er en god måte å få sammenlignbar informasjon fra flere informanter. Å sende ut spørreskjemaer til de ulike delene av landet gjorde også at vi fikk mulighet til å ta med flere informanter enn vi hadde hatt mulighet til hvis vi bare skulle benyttet oss av dybdeintervjuer.

Ettersom kvantitativ forskning baseres på at man allerede vet hva man skal måle (Widerberg 2001, 156), var det i vårt tilfelle et behov for å få svar og kommentarer på en rekke temaer og spørsmål om fortelling og fortellermiljø, før vi utarbeidet spørreskjemaet.

Ved å benytte triangulering hadde vi også muligheten til å utdype svarene fra spørreundersøkelsen med de subjektive svarene fra dybdeintervjuene, for eksempel for å få en bedre forståelse av hva som lå bak ja/nei-svar.

Sosiolog og kjønnsforsker Karin Widerberg (ibid., 159) skriver:

”Å basere seg på empiri medfører paradoksalt nok, men helt logisk, et usikkerhetsmoment i forsøket på å produsere gyldig/sikker kunnskap. Jo mer man observerer og jo mer empiri man samler inn, jo større tenderer nemlig variasjonene og kompleksiteten til å bli.”

Vårt materiale er ikke så stort at variasjonene gikk på bekostning av gyldighet. I det innsamlede materialet er det lett å se hva folk konkret mener, og tendensene i materialet (fra dybdeintervjuene og spørreundersøkelsen) samsvarer i stor grad.

Det er fordeler og ulemper ved både kvalitativ og kvantitativ metode. Thagaard (2003, 19) skriver at det er vanskelig å vurdere betydningen av relasjonen mellom forsker og informant i et intervju, det er et gjensidig påvirkningsforhold mellom disse. Når det gjelder kvantitative undersøkelser, er det større avstand mellom forsker og informant, men Thagaard (2003) framhever allikevel at man ikke kan se bort fra at forskeren kan ha en viss grad av innflytelse på informantene.

Kvalitativ metode innebærer hovedsakelig å forsøke å forstå virkeligheten basert på informantenes oppfatning (Thagaard 2003, 16). Det var denne metoden vi la til grunn da vi

utviklet intervjuguiden til dybdeintervjuene. Spørsmålene i dybdeintervjuene var i stor grad åpne, for at vi skulle få vite mest mulig om hva informanten tenkte rundt emnene, men vi hadde også noen lukkede spørsmål. Informanten hadde allikevel mulighet til å begrunne svarene sine i de lukkede spørsmålene.

1.2 Tolkning og analyse

Flere av spørsmålene i både dybdeintervjuet og spørreskjemaet er lukkede ja/nei-spørsmål, for eksempel på spørsmål om informantene ser behov for et fagsenter, bibliotek, fagforening og liknende. Som vi skal se er majoriteten av informantene positive til opprettelsen av et fagsenter og et bibliotek med relevant litteratur for fortellere, men det var ofte andre behov som ble nevnt først. I denne rapporten vil vi forsøke å gi et så utfyllende bilde som mulig av hva fortellerne selv er mest opptatt av.

1.3 Utforming av intervjuguide og spørreskjema

Etter det vi kjenner til har det ikke vært gjort lignende undersøkelser i Norge eller Skandinavia tidligere. Vi hadde allikevel en rapport fra en lignende undersøkelse i Storbritannia, utført av Haggarty.

Det var nødvendig for oss å sette oss inn i temaet ved hjelp av litteratur og samtaler med fortellere, før vi begynte med utformingen av intervjuguiden. Spørsmålene til samtaler ble laget ut fra et referat, *Alle fortellere henger sammen*, fra et møte på et seminar for fortellere under fortellerfestivalen i 2007. Referatet inneholder refleksjoner og ideer til videre arbeid, og om ønsker og behov hos fortellere i Norge.

Vi valgte å gjennomføre samtaler og deretter dybdeintervjuer, for så å utvikle spørreskjemaer på bakgrunn av intervjuene. Dette gjorde vi for å tilegne oss bakgrunnskunnskap om fortellermiljøet og det å arbeide som forteller, samt ønsker og behov hos norske fortellere. Deretter kunne vi utforme spørsmålene i spørreskjemaene på en slik måte at vi fikk det materialet vi var ute etter fra informantene. Ved å gjennomføre noen dybdeintervjuer før vi utformet spørreskjemaet fikk også muligheten til å se hvordan informantene oppfattet spørsmålene, om noe måtte omformuleres, og om det var flere spørsmål vi burde ha med.

Utforming av intervjuguide og dybdeintervjuer. Vi hadde samtaler med to informanter fra fortellermiljøet i Oslo. Intervjuguiden ble utarbeidet etter samtaler. Da hadde vi fått nok bakgrunnsinformasjon til å begynne å utforme åpne spørsmål. Professor Erling S. Andersen og høgskolelektor Eva Schwencke (2001, 117) skriver at man i intervjuet skal legge vekt på hvorfor-spørsmål, og unngå spørsmål som kan besvares med ja eller nei. Selv om de fleste

spørsmålene i intervjuguiden var åpne, så vi oss også nødt til å stille mer lukkede spørsmål. Det gjaldt særlig spørsmål som dreide seg om behov for et fagsenter, og hva som burde være der. Dette fordi vi trengte mer konkrete svar, f. eks på informantens forhold til innhold i fagsenteret. Vi visste svært lite om hvordan et eventuelt fagsenter burde se ut, noe som var årsaken til at vi innlemmet dette spørsmålet i intervjuguiden. I *Drømmenes Torv* (Thonsgaard 1998) kan vi lese at forfatteren er kritisk til ”fortellerstolen”. Hun mener en forteller helst skal bruke kroppen mer når man forteller. Én av informantene nevner at et senter burde innredes slik at det enkelt kan endres, så tilhørerne f. eks kan sitte på puter på gulvet.

Vi fulgte Rubin & Rubins ”tre grener modellen” (Thagaard 2003: 94), hvor stammen representerer hovedtemaet og grenene de enkelte deltemaer. Hovedtemaet ble utdypet med oppfølgingsspørsmål. Modellen passet godt når vi hadde kartlagt hvilke undertemaer som skulle dekkes i dybdeintervjuet. Etter å ha utformet intervjuguiden, foretok vi fire dybdeintervjuer, hvorav to var over telefon med informanter utenfor Oslo, og to var intervjuer med personlig oppmøte.

Mens vi utførte intervjuene fikk vi indirekte og direkte tilbakemeldinger på hvordan spørsmålene ble oppfattet. Det var viktig for oss i forhold til prosjektet. Spørreskjemaet ble deretter utarbeidet på bakgrunn av dybdeintervjuene.

Utforming av spørreundersøkelsen. Flertallet av spørsmålene i spørreskjemaet var lukkede, for eksempel i spørsmål 7) *Har du utdanning innenfor muntlig fortellerkunst?*, hvor informanten hadde mulighet til å krysse av for ja eller nei. Hensikten med å ha lukkede spørsmål i spørreskjema, er beskrevet slik av dr. philos. Tove L. Mordal (2000, 1). For å avgrense omfanget av datamaterialet slik at vi kunne systematisere det innenfor en gitt tidsramme. 2) For å ha sammenlignbare svar, når vi senere foretok analyse av datamaterialet 3) For å hindre at spørreskjemaet var for tidkrevende å besvare slik at vi kunne forebygge et mulig frafall av informanter.

Noen få spørsmål i spørreskjemaet var åpne, med mulighet for informantene til å svare 1- 5 linjer, som for eksempel i spørsmål 26) *Hva mener du må til for at et fortellermiljø skal fungere godt?* Etter intervjuene så vi det hensiktsmessig å ha et siste alternativ, *annet*, i noen av de lukkede spørsmålene, fordi det var variasjoner i oppfattelse av temaene, og fordi informantene vi hittil hadde intervjuet, hadde ulike bakgrunn, erfaring og utdanning. Et eksempel på dette er spørsmål 8) *Hvis du har utdanning innenfor muntlig fortellerkunst, hva slags utdanning er dette?* Svaralternativene var a) *Kurs i muntlig fortellerkunst*, b) *Fag ved Høgskole deltidsstudie*, c) *Fag ved Høgskole heltidstudie* og d) *Annet?*

1.4 Valg av informanter

I innledningen gjorde vi rede for hvilke informanter NoFF ønsket at vi skulle kartlegge, og at de skulle være fra ulike deler av landet. I begrepsavklaringen i innledningen har vi valgt en definisjon av fortellere som tar for seg alle som tar betalte og ubetalt oppdrag, og arbeider med muntlig fortelling i ulike arbeidssituasjoner.

Oppdragsgiver ga oss en liste over kontakter som arbeider med fortellerkunst i ulike deler av landet. Denne listen ble utgangspunktet for å skaffe informanter til spørreskjemaene og dybdeintervjuene. Vi benyttet oss ikke av de samme informantene i spørreskjemaene og dybdeintervjuene.

Vi foretok et strategisk utvalg (Thagaard 2003: 53) fra listen av informanter til dybdeintervjuene, det vil si at vi valgte informanter som jobber med muntlig fortelling og/eller har mye kunnskap om feltet. Informanter til dybdeintervjuene ble først og fremst valgt ut etter anbefaling fra oppdragsgiver eller andre fortellere. Videre ble utvalget gjort ut fra bekjenskaper til informantene vi kontaktet, både de som stilte opp til intervju og de som ikke gjorde det. Denne utvalgsformen betegnes som snøballmetoden (Thagaard 2003; 54).

Vi fikk også råd og tips om potensielle informanter fra veileders, oppdragsgivers og egne bekjenskaper.

Informantene består av tidligere studenter, medlemmer av NoFF, fortellere fra fortellerensembler og – grupper, fortellere som jobber på bibliotek, i barnehager, skoler, o.l, og fortellere fra ulike fortellerforeninger i Norge.

1.5 Gjennomføring av dybdeintervjuene.

Alt i alt gjennomførte vi 15 dybdeintervjuer fra ulike deler av landet: Nord-Norge, Midt-Norge, Vestlandet, Sørlandet og Østlandet. Dybdeintervjuene ble hovedsakelig gjennomført av to og to av gruppas medlemmer, hvorav én stilte spørsmål, og én gjorde notater. I tillegg tok vi opp intervjuene med diktafon etter å først ha avklart dette med informanten. Andersen og Schwencke (2001, 118) påpeker at en diktafon kan gjøre at intervjuobjektet ikke snakker så fritt som vedkommende ellers ville ha gjort. Vårt inntrykk er allikevel at våre informanter ikke lot seg påvirke av at samtalen ble tatt opp. Hadde vi merket at informanten følte seg hemmet av dette, ville vi ha skrudd av diktafonen. Ingen av informantene valgte å avbryte intervjuet eller å la være å svare på noen av spørsmålene, noe som selvsagt gjorde gjennomføringen av intervjuene enklere for oss. Det medførte ingen problemer å få informanter til dybdeintervjuer. Kun et fåtall takket nei til forespørselen.

1.6 Gjennomføring av spørreundersøkelsen

Spørreundersøkelsen ble kritisert (av enkelte deltakere samt andre med kjennskap til muntlig fortelling) for å inneholde for vide begreper, for eksempel i forhold til det å kategorisere en forteller. Vi valgte å ha så vide begreper som mulig for å ikke utelukke mulige informanter – vi ville at så mange som mulig skulle kunne svare.

Vi sendte ut 75 spørreskjemaer på e-post. Siden vi fikk god hjelp fra medlemmer i NoFF, informanter og oppdragsgiver, som sendte spørreskjemaer via egne nettverk, har vi ikke full oversikt over hvor mange spørreskjemaer som ble sendt ut. Totalt fikk vi svar fra 64 informanter. Ved å gi informantene muligheten til å videresende spørreskjemaet til andre relevante informanter, fikk vi et bredere utvalg enn vi ville ha fått dersom vi holdt oss til den opprinnelige kontaktlista. Dette bredere utvalget gikk da på bekostning av at vi ikke vet hvor mange slike forespørsler som ble videresendt mellom informantene.

Det var et stort engasjement blant de som arbeider med muntlig fortelling og vi hadde ingen problemer med å få kontakter. Enkelte har også kontaktet oss og Georgiana Keable og ytret ønske om å få delta i spørreundersøkelsen. Vi hadde ikke fastsatt et bestemt antall spørreskjemaer vi skulle sende ut, men tidsfrist satte en grense på hvor mange som kunne delta i spørreundersøkelsen.

Det er flest informanter fra Østlandet, og færrest fra Midt-Norge. Vi fikk til slutt 9 spørreskjemaer tilbake fra Nord-Norge, 4 fra Midt-Norge, 11 fra Vestlandet, 7 fra Sørlandet og 33 fra Østlandet.

1.7 Forskningsetikk

Vi har lagt vekt på informantenes anonymitet gjennom hele prosjektarbeidet. Da fortellermiljøet er ganske lite og ”gjennomsiktig”, stiller det desto større krav til vår fremstilling av informantene, selv om opplysningene vi har fått gjennom intervju og spørreskjema ikke er av sensitiv art. Vi omskrev alle dialektene til bokmål slik at det ikke ble mulig å gjenkjenne informanten. Vi var klare over at det kunne være en utfordring i forhold til idealet om ”å trekke individet inn i teksten og la det blir hørt med sin egen stemme” (Alver & Øyen 1997: 121). Vi er også underlagt taushetsplikt overfor informantene².

² Det er viktig å være oppmerksom på både *fast ansatte*, *midlertidig ansatte*, *vikarer* og *studenter* kommer inn under taushetsplikten i forbindelse med forskningsarbeid, så sant den enheten en tilhører, f.eks. instituttet, har støttet eller godkjent arbeidet eller gitt opplysninger underlagt taushetsplikt til vedkommende medarbeider (Alver & Øyen 1997, 241-242).

Andre viktige aspekter ved forskningsetikk er informantenes verdighet. All deltakelse fra informantene er selvsagt frivillig, noe vi har understreket i infoskrivet som fulgte vedlagt til forespørsel om intervju og spørreskjema. De som ville delta i undersøkelsen, skulle selv bestemme over sin deltakelse. Det innebar at informanten på et hvilket som helst tidspunkt kunne trekke seg fra undersøkelsen. De skulle også kunne bestemme over den informasjon som de ønsket å gi, og om de ikke ønsket å svare på noen av de spørsmålene som ble stilt.

Til tross for at vi har endret alle dialekter til bokmål, har vi også lagt vekt på at informantenes meninger skal komme tydelig frem.

Vi var klar over at allerede måten vi presenterte oss og vårt prosjekt på overfor informantene, ikke bare var et praktisk spørsmål, det var også et etisk spørsmål. Vi inkluderte en skriftlig informasjon om oss, oppdragsgiver og prosjektets formål. Vi fulgte Forskningsetiske retningslinjer fra NESH punkt 8:

“De mennesker som er gjenstand for forskning, skal gis tilstrekkelig informasjon til å kunne ha en rimelig forståelse av forskningsfeltet, av følgene av å delta i forskningsprosjektet, og av hensikten med forskningen. Det skal også informeres om hvem som betaler for forskningen” (Alver & Øyen 1997:110)

I infoskrivet har vi derfor opplyst hvem oppdragsgiver er, våre fulle navn, hensikten med prosjektet og kontaktinformasjon. Undersøkelsen har etter vår oppfatning ikke vært av en slik art at det har dukket opp etiske dilemmaer.

Kapittel 2 – Presentasjon av analyse

Mange av våre informanter hadde fortellerutdanning enten fra Norge eller utlandet. Andre hadde ikke fortellerutdanningen, men en del av disse informantene hadde gått på kurs hos andre fortellere. Felles for våre informanter var allikevel at de har en stor fortellerglede og at de gir uttrykk for at de får stort utbytte av å formidle historier til andre. På spørsmål om hvem som kan kalles en forteller, svarte flere av informantene at utdanning ikke nødvendigvis er et kriterium, men at de har gode formidlingsevner.

2.1 Presentasjon av resultatene fra dybdeintervjuene

Dette kapitlet vil ta for seg resultatene av dybdeintervjuene knyttet opp mot problemstillingen. Til forskjell fra spørreskjemaene legger vi her mer vekt på de utdypede svarene, og ikke hvor mange som svarte hva.

Om fortellerbegrepet

Det var enkelte informanter som mente det var for vanskelig å definere en forteller, fordi fortellerbegrepet innebærer så mange ulike måter å fortelle og å være en forteller på. Det var et gjennomgående tema at informantene under dybdeintervjuene syntes det var vanskelig å sette ord på hva en forteller er. Kriteriene for å fortelle har forandret seg, og det er ifølge informantene en tendens til å profesjonalisere fortellerkunsten. Dette kan man blant annet se, ifølge noen informanter, ved at enkelte fortellermiljøer ikke er like åpne for de som ikke har noen utdannelse innen muntlig fortelling. Samtidig var det en positiv holdning til utdannelsen blant informantene, men enkelte mener at den skaper for mange like fortellere. Det er også én informant som mener at den yngre generasjonen ikke er så flinke til å fortelle som den eldre, fordi det er færre av dem som forteller i dag som har vokst opp med fortelling.

Vi kunne dele informantene inn i to grupper: de som skiller mellom profesjonell forteller og amatørforteller, og de som ikke fokuserer på dette, men på hvordan fortelleren påvirker publikum.

Felles for gruppa med informanter som skiller mellom profesjonell og amatør, er at de fokuserer på at fortellerbegrepet kan romme mange ulike måter å være en forteller på, og én informant understreket at en forteller ikke nødvendigvis trenger å være profesjonell. Det informantene legger i begrepet profesjonell forteller, er at den profesjonelle forteller tjener penger på å fortelle, tilrettelegger historier, lager historier, og tar fortellingen til et nytt nivå med et større publikum. Disse informantene mener videre at fortellere innenfor begrepet

amatørforteller er fortellere som forteller ved hjelp av personlighet og væremåte, og er flink til å huske små hendelser, historier og vitser. De mener at denne gruppen fortellere tar ofte ordet i vennegjengen og forteller.

Den gruppen med informanter som ikke skiller profesjonell og amatørfortellere, fokuserer på at en forteller har evnen til å få tilhørerne til å leve seg inn i historien som blir fortalt. En forteller er en som kan levendegjøre egne og andres tekster og historier, og få tilhørerne til å involvere seg i fortellingen. Én informant mener at en forteller er en person som kan formidle budskap, og skape motivasjon hos andre gjennom å fortelle. En annen informant sa at en forteller er en som "forteller så godt at jeg husker historien".

Samtlige av våre informanter kategoriserer seg mer eller mindre som fortellere. Én var litt usikker, men kaller seg "blant annet forteller", mens en annen svarte "både ja og nei".

Om kjønnsfordelingen blant fortellere

Kjønnsfordelingen er skjev blant fortellere i Norge, i følge informantene. De fleste fortellere er kvinner. Det er ulikt fortellermiljøene i våre naboland. Vi spurte informantene i dybdeintervjuene om de hadde noen mulig forklaring på hvorfor dette er tilfelle. Mange svarte at det kunne ha noe med fortellerutdanningen å gjøre, f. eks påpekte en informant at fortellerutdanningen oppsto i dramamiljøet, der det er en overvekt av kvinner. En annen av informantene påpekte at "en del kvinner synes det kan være skummelt å bare ta ordet og fortelle i sosiale sammenhenger, slik at fortellerutdanningen kanskje tiltrekker seg kvinner fordi de føler at det er en måte å bli flinkere på".

Én av informantene fra Nord-Norge sier at det er flere menn som forteller der. En mulig årsak til dette fenomenet kan ha sammenheng med blant annet fiskerkulturen, som er sterkt mannsdominert, noe komiker Artur Arntzen nevner i sin bok *Den fordømte nordlending – et historisk tellbakeblikk* (1988, s 80 – 81). En annen informant fra nord mener at det er like mange kvinner og menn som forteller. Det er også flere av informantene som legger vekt på at kvinner ofte starter som fortellere i kvinnemiljøer, som f. eks læreryrket, mens menn oftest driver med fortelling på andre arenaer, som f. eks guider, historisk fortelling og i andre miljøer utenfor det/de miljøene de kvinnelige informantene tilhører.

Om fortellerutdanningen

Nesten alle informantene hadde fortellerutdanning, enten i tillegg til, eller som en del av annen utdanning. Mange har drama eller teaterutdanning ved universitet eller høgskole i Norge, i tillegg til fortellerutdanningen. Noen har også reist til utlandet, som f. eks Storbritannia, og tatt en del av fortellerutdanningen sin der. De få informantene som ikke har en fortellerutdanning, er

kommet i kontakt med fortelling gjennom studier og jobb, som f. eks lærerutdanningen. Mange av våre informanter har lærerutdanning.

Én informant mener at fortellerutdannelsen burde bli treårig, ikke som nå, ett – eller toårig. Dagens utdanning blir av enkelte beskrevet som ”bare så vidt”. Informantene mener at man blir en forteller ved å fortelle, og ved å holde på i flere år. Det er når det kommer til å *forstå* historier, at utdanningen kan være til hjelp. Utdanningen hjelper også med dramaturgien, hvordan historien skal bli bygget opp og settes sammen.

Økt popularitet omkring muntlig fortellerkunst

På spørsmål om hvorfor muntlig fortelling har blitt mer populært de siste årene, svarer mange av våre informanter det samme: at muntlig fortelling er enkelt, og fungerer som en motvekt til den konstante strømmen av ferdiglaget underholdning fra andre kulturkilder for eksempel film og tv. Én informant svarer at årsaken kan være at man har blitt lei av å ”bli føret med ferdig opplegg”. Det å høre en fortelling, gjør at man må ta en mer aktiv del i det som skjer.

Én informant mener årsaken til at fortellerkunsten har blitt mer kjent, er at det har blitt oppdaget i skolen. Elevene lærer mer av muntlig formidling, og dette har mange lærere lagt merke til. Flere informanter påpeker at de har fått svært gode tilbakemeldinger fra lærere som raskt merker en forskjell hos elevene.

Én informant mener at vi trenger inspirasjon, og at tiden vi lever i, og utviklingen, særlig med tanke på krig, er skremmende. Denne informanten mener at fortelling, da særlig for barn, er en god måte å gradvis ”endre” samfunnet på.

Når flere kaller seg fortellere, vil det også bidra til at flere blir oppmerksomme på fortellerkunsten, mener noen. Og ”er du en god forteller, kan du formidle hva som helst”, som en informant sa. Det var også mange informanter som nevnte Prinsesse Märtha Louise som en person som kan ha bidratt til at fortelling har blitt mer kjent. Men flere informanter mener at det er pionerene i miljøet innen fortellerkunsten som har stått bak utbredelsen og mye av oppmerksomheten rundt kunstformen. Oppstarten av en fortellerutdanning, og interessen for fortelling innen Akademia, blir også nevnt som faktorer til at muntlig fortelling har blitt mer utbredt.

Miljøene rundt om i landet er i stadig vekst, og det er mange arrangementer og begivenheter å være med på. Det blir også nevnt at det er bra at det har blitt flere fortellere. Én av informantene påpeker at det er viktig å vite at folk begynner med fortelling av forskjellige grunner. Nettopp det kan det være en av årsakene til at det oppstår fortellermiljøer i samme område uten tilknytning til hverandre.

Om motiver for å bli forteller

Mange av informantene sier at ”det å formidle” er hovedmotivasjonen deres for å holde på med muntlig fortelling. Andre motivasjonsfaktorer som informantene nevner i denne sammenhengen er å formidle kulturarv, videreformidle visdom og verdier, øke bevissthetsnivået, ta del i en gammel tradisjon, og selve gleden over å underholde. Felleskap og den delte interessen for muntlig fortelling, samt muligheten til å kunne leve av det, er også en motivasjon for noen av informantene. Flere av informantene sier at de føler et behov for å fortelle, og at det i seg selv er en drivkraft. Én av informantene påpeker at ”mennesker har et behov for å fortelle”. Dette kom enda tydeligere fram i og med at det er mange av informantene som sier de har vært fortellere helt fra de var små, noe vi også ser igjen i svarene på spørreskjemaene. Det er også mange som sier at det som vekket interessen for muntlig fortelling hos dem, var at de hørte om fortellerutdanningen.

Informantene ser det som en motivasjon når de kan formidle gode holdninger og budskap gjennom fortelling, uten å skape et skille mellom voksne, ungdom og barn. Enkelte av informantene legger vekt på å skape gode bilder hos de som hører på, uten at det skal bli en moralsk pekefinger. Flere informanter mener at muntlig fortelling er et godt pedagogisk virkemiddel, og at det ofte har en synlig effekt på barn med lærevansker og på barn som har problemer med å sitte stille og holde konsentrasjonen. Informantene påpeker også at muntlig fortelling bidrar til å utvikle fantasien og evnen til å lytte. Muntlig fortelling aktiviserer publikummet, og flere informanter nevner nærheten de får til publikum som spesiell. Gjennom historiene kan også fortelleren bidra til et møte mellom kulturer, gjerne ved å fortelle historier som publikum ikke kjenner fra før, og fortelleren bidrar til å skape liv i fortellinger som f. eks kan ha blitt ”glemt” etter at de har blitt nedskrevet. Én av informantene påpeker at det at fortellingen kan være en møteplass for flere kulturer, er veldig inspirerende.

Om arenaer for utøvelse av fortellerkunst

Som vi skal se i presentasjonen av svarene på spørreundersøkelsen, jobber informantene på forskjellige arenaer. Over halvparten av informantene i dybdeintervjuene jobber som lærere, har erfaring fra læreryrket eller kun lærerutdanning. Flere av dem jobber i skolen. Andre arenaer som ble nevnt av informantene er: bibliotek, fortellerfestivaler, kirker, fortellerkafeer, barnehager, kurs, seminarer, undervisning fra barneskolen til høyskole/universitet, eldrecentre, sykehus, private og offentlige virksomheter, innenfor fylkeskommuner og kommuner, for privatpersoner enten i familiesammenkomster eller andre settinger hvor mange er samlet, i media, museer, organisasjoner og på teatre.

Om oppdrag og fastsettelse av honorar

Én informant sier: ”Hadde jeg tatt betalt for alle timene jeg bruker på forberedelse, hadde jeg priset meg ut av markedet!”

Når det gjelder betaling oppgir informantene en gjennomsnittlig fastpris på 1500 – 2500 kroner for et fortelleroppdrag, men prisen varierer hos enkelte informanter helt fra 1500 til 5000 kroner for ett oppdrag. Én informant tar det som oppdragsgiveren fastsetter. Det at fortelleroppdrag ikke gir den samme inntekten hver måned, er en av grunnene til at noen av informantene sier at de ikke kan leve av fortelling. Noen fortellere ser an kunden og oppdraget når prisen skal fastsettes. Andre setter en pris og går ikke under den prisen uansett hvordan oppdraget er, og hvem oppdragsgiver er. De fleste informantene er villige til å godta en lavere pris for å fortelle i barnehager og organisasjoner, særlig frivillige organisasjoner. Mange av informantene ser også an hvem de skal fortelle til, og noen tar mindre når de skal fortelle til barn. Prisen kommer også an på forberedelsestiden og reisetid. Noen tar mindre for oppdrag de kan bruke flere ganger. Mange av informantene har en forhandlingssituasjon med hver oppdragsgiver. Der er også noen informanter som nevner at de forhører seg med andre fortellere om hvilken pris de tar for oppdrag.

Nærmest alle vi intervjuet, var fornøyde med arbeidsmengden, selv om noen kunne ønsket seg flere oppdrag – i alle fall i perioder. Flere av informantene synes det er blitt lettere å få oppdrag i senere tid. Årsakene til at det etter hvert er blitt lettere, kan være at fortellerkunst generelt har blitt mer kjent, mener de, og at de blir anbefalt av tidligere oppdragsgivere. Mange informanter oppgir at de får oppdrag gjennom ”jungeltelegrafene” og egne nettverk. Noen av informantene synes at de må stå på og være pågående for å få oppdrag, men flere har opplevd at det blir enklere å få oppdrag når man tilhører en fortellergruppe. Informantene poengterer at det er enklere å promotere gruppen som informant er med i, enn å promotere seg selv. Fortellere som ikke er med i grupper, må tidvis jobbe hardt for å finne oppdrag på egenhånd, da det er nødvendig å oppsøke mulige oppdragsgivere, og fordi de ofte får oppdrag gjennom tilfeldigheter. Noen informanter nevner at de lett har fått, og får oppdrag, fordi de sitter med spesialkunnskaper om forskjellige områder innen fortelling, som eventyr og annen litteratur.

Det er var ingen av informantene som kunne gi oss et eksakt antall timer de jobber, for mengden varierer fra uke til uke, og mellom ulike perioder. Flere informanter nevner at de har mer å gjøre i perioder, for eksempel når det skal settes opp forestillinger (i skoler og liknende) som krever mye forberedelse. Enkelte har annen full jobb ved siden av og synes at arbeidsmengden er stor nok Andre informanter har en mindre krevende jobb og har derfor tid til,

og ønsker flere oppdrag. De informantene som benytter seg av muntlig fortelling i kombinasjon med andre yrker er fornøyde med arbeidsmengden og det at de har en fast månedslønn. Én informant opplyser at vedkommende har nok å gjøre, og får tilbud om flere oppdrag enn informanten har kapasitet til.

Det kommer ofte opp i intervjuene at den administrative delen av fortelleryrket kan ta mye tid. Det innebærer blant annet å søke om støtte til forestillinger.

Om tilhørighet til et fortellermiljø

Vi valgte å stille spørsmål rundt ”fortellermiljøet”, selv om dette er et noe diffust begrep. Fortellermiljøet i Norge består i realiteten av mange mindre miljøer – gjerne uavhengig av hverandre (som tidligere nevnt i begrepsavklaringen). Allikevel forklarte vi ikke begrepet nærmere i spørsmålet, slik at vi kunne få informantenes egne meninger og tolkninger.

Informantenes inntrykk av fortellermiljøet i Norge er i stor grad positivt. Én informant mener at det kun er positivt for fortellermiljøet at det blir flere fortellere, og sier at det for tiden er nok jobber til alle. Andre påpeker også at fortellere har behov for å ha noen å bryne seg på, så det å skape nettverk er viktig. Å jobbe alene som forteller kan tidvis være nokså ensomt, så også der spiller fortellermiljøet en rolle.

Til tross for at de fleste informantene beskriver sitt fortellermiljø som interessant og positivt, er det mange av dem som mener at det er behov for mer organisering. De fleste informantene gir uttrykk for at det er nødvendig med en felles arena for fortellere å møtes på, for å hente inspirasjon, delta på kurs, og for få oppdateringer på hva som skjer. Noen av informantene påpeker at det har skjedd en endring i fortellermiljøet. Informantene mener at det henger sammen med fortellerutdanningen og en økende grad av profesjonalisering.

Ifølge informantene har fortellermiljøet tidligere vært preget av konkurranse om jobber, men nå som det er blitt flere jobber, ser de konkurransen som positiv. Fortellermiljøet er allikevel preget av intern usikkerhet når det gjelder prestasjoner og kritikk. Noen av informantene mener at det fokuseres for mye på kriterier, og for lite på selve fortellingen. For å føle seg trygge, er det mange fortellere som danner grupper og ensembler.

Én informant sier at vedkommende vet at det finnes konflikter i miljøet, men informanten har holdt seg unna disse. Vi fikk også beskrivelser av miljøet som positivt, én informant beskriver miljøet vedkommende tilhører som ”lite, intenst og godt å være i.”

Norsk Fortellerforum

I følge informantene gjør Norsk Fortellerforum en viktig jobb. Organisasjonen er blitt bedre både innad og nasjonalt. Én informant poengterte at fortellere i Norge er heldige fordi det ikke finnes en slik organisasjon i Sverige eller Danmark. Men ettersom NoFF er en frivillig organisasjon, er det ikke lett å få ressursene til å møte behovene. Enkelte informanter mener derfor at NoFF kan søke om tilskudd, slik at de som jobber der kan få betalt, eller at de eventuelt kan opprette én lønnet stilling. Et forslag fra en av informantene er å gi én person handle- og beslutningsrett i organisasjonen. NoFF kunne hatt bruk for én til flere lønnede stillinger slik at det blir mer ressurser og fortgang i organisasjonen, og for å bidra til å gjøre muntlig fortelling mer kjent.

Et stort flertall av informantene mener at NoFF har forbedret seg, og enkelte forteller at de har meldt seg inn igjen etter å ha vært utmeldt, fordi ting er blitt bedre organisert. Noen av informantene fra andre deler av landet enn Østlandet, påpeker at det å være medlem ikke gir dem noe, eller at det ikke skjer noe.

Flere informanter mener NoFF kan bli ha en klarere kommunikasjon innad i organisasjonen og til medlemmer, slik at medlemmene blir informert om hva som skjer i fortellermiljøet. Noen av informantene mener at NoFF kan bli bedre på å kommunisere med utkantstrøk og regionslag. Alle informantene mener at NoFF kan forbedre seg. NoFF har muligheten til å bli en interesseorganisasjon, men den må utvikles. Dette gjelder særlig innenfor organisasjonsstrukturen, innmeldingssystemet og betalingen av medlemsavgiften, noe mange av informantene har hatt problemer med. Mange mener at NoFF kan bli bedre hvis de kan tilby en ”aktiv webside” med toveis kommunikasjon, og informasjon om fortellerstudiet, kurs og festivaler. En av de viktigste tingene NoFF kan bidra med for fortellere, er å gjøre fortellerkunst mer kjent. Organisasjonen kan jobbe med å synliggjøre seg selv mot andre kulturinstanser og skape en økt bevissthet ute i samfunnet om at den finnes.

I forhold til dette med kommunikasjon spurte vi også om det er behov for et nyhetsbrev. Flere svarer at det ville vært et positivt innslag, men at det ikke er noe de har tenkt mye over eller har behov for i arbeidet som forteller. De fleste er kjent med at det tidligere har vært utgitt et fortellerblad her i landet, og flere påpeker at det er ressurskrevende å gi ut et slikt blad.

Om holdninger til fagsenter og tjenester

Med unntak av én informant svarer alle ja på spørsmål om det er behov for et nasjonalt fagsenter. Det er likevel ulike holdninger om dette. Vi opplevde at flere svarer ja, men uten at de har tatt stilling til temaet før de ble intervjuet av oss, slik at svaret ble i retning av: ”Ja, det hadde vært positivt, det har jeg ikke tenkt på tidligere.” Én informant svarer at det ville vært positivt

med et fagsenter, men vedkommende ønsker seg et kompetansemiljø snarere enn et fysisk senter, med den begrunnelse at ”fortelling er levende og skjer der det skjer”.

Etter ønske fra oppdragsgiver ble ikke fagsenterets geografiske plassering nevnt i intervjuguiden eller spørreskjemaene. Temaet ble likevel tatt opp av flere informanter i dybdeintervjuene. Én av informantene, som er bosatt i en annen landsdel enn Østlandet, påpeker at det er viktig for et eventuelt senter at de som organiserer det må være gode på utøvende virksomhet, gjerne ved at de reiser rundt og holder foredrag, slik at de ”ikke låser seg fast i sin egen geografi”. Flere av informantene kommer også inn på overnattingsmuligheter. Det blir dyrt, og vil være et hinder hvis de må bo på hotell under oppholdet. Noen av dem utdyper det med at overnattingsmuligheter til en rimelig pris vil gjøre det mulig å oppholde seg på senteret i en lengre periode. Enkelte av informantene ser på et senter som et sted hvor de kan øve inn forestillinger og få hjelp med regi. Derfor er det passende å ha mulighet til å bo rimelig i tilknytning til senteret.

Én informant mener et slikt fagsenter bør være flerkulturelt og oppdatert om hva som skjer med muntlig fortelling i hele verden. Informantene mener at senteret burde ha en relativt omfattende webside, hvor det er enkelt å komme i kontakt med sentret. Websiden kan være et online læreverk, et sted å henvise folk som er interessert i fortelling. Siden kan være til hjelp uten at fortellerne og andre interesserte, må reise til f. eks Oslo. Informantene vil også at websiden skal inneholde en oversikt over hva som skjer i landet, over kurs, festivaler og andre nettsider. Et par informanter nevner *Ratatosk*³ i forbindelse med webside. Det er også et par informanter som ikke ser så stort behov for å ha en webside. Disse vil heller få nyhetsbrev i posten.

Informantene har behov for kurs som de enten kan delta på, eller holde selv. Informantene nevner også kurs for de som jobber innenfor skole og helse. Scene og kafé er fasiliteter som flere informanter mener er ønskelige i et senter. Et annet ønske i tilknytning til et nasjonalt fagsenter, er at det må være mulig å ta kontakt for å stille spørsmål eller få bistand i tilknytning til arbeidet med muntlig fortelling, slik at det må være en tilgjengelig person på et eventuelt senter. Denne personen kan yte hjelp over telefon, men også gi praktisk veiledning til de som oppsøker senteret. Én av informantene synes at de, eller den, som jobber på et slikt senter, må ha kunnskap om fortelling. Det er viktig for informanten at de som jobber der, ”ikke blir som utenforstående som bare har fått en administrativ jobb”. En av informantene er opptatt av at senteret skal inneholde ”bøker, kontorer, et samværssted med gode stoler og belysning

³ *Ratatosk* er en nordisk side for fortellere og fungerer som en pågående samtale hvor folk spør om tips.

hvor det er mulig å samles. En sal, men også et intimt sted uten en scene.” Noen av informantene er opptatt av at det skal være mulig å finne skriftlige kilder på senteret, i form av et bibliotek. De vil ha mulighet til å finne for eksempel fortellinger, minoritetsspråklig materiale og pedagogisk materiale.

Flere informanter kommer inn på at senteret burde være et sted hvor man kan møte fortellere, og at det burde være et inspirerende sted. Lokaler som kan endres og brukes på forskjellige måter står sentralt. Senteret burde også være for dem som ikke karakteriserer seg som fortellere, ikke bare for de som er yrkesfortellere. Det må være åpent for alle som trenger kompetanse, men lista må ikke legges for lavt. Noen av informantene stilte seg allikevel tvilende til om de selv ville benytte seg av et slikt fagsenter, enten grunnet beliggenhet eller fordi de ikke har tid til det. Det er ikke alle informantene som ser behov for å ha et fysisk senter.

Én informant mener at det vil være med på å løfte muntlig fortelling hvis flere benytter seg av et slikt sted. Miljøet er i utvikling, og derfor mener informanten at det er et behov for et fagsenter. Én informant mener det motsatte, at fortelling må bli bedre kjent før et senter bør utvikles. Informanten mener at det er mulig å starte et senter om 10 års tid, ”hvis ikke det går opp for myndighetene hvilket fantastisk middel fortelling er for lærere før den tid”. Informanten legger til ”nå er Høgskolen på en måte et slikt sted hvor fortellere kan møtes, men det er ikke for vanlige folk.”

De fleste informantene mener at norsk kulturarv er godt ivaretatt, og at det dermed ikke er behov for å forsøke å samle det i et bibliotek med tilknytning til senteret. I forbindelse med dette er det flere av dem som legger vekt på at de synes det er viktig å ta vare på kulturen til nye landsmenn.

En informant mener at et fagsenter burde inneholde konkrete eventyr og fortellinger på ulike språk. Flere informanter legger vekt på at det vil være nyttig med et arkiv hvor de kan finne fortellinger og kilder. Mange av informantene legger vekt på at de vil ha bruk for å kunne finne historier, både kjente og nye. I tillegg er det mange informanter som legger vekt på at arkivet burde inneholde digitalt materiale og lydfiler for å ta vare på fortellingen ”som den blir fortalt”. Flere informanter kommer inn på at fortellingen mister en dimensjon, men at et arkiv med lydfiler også vil gjøre fortelling mer tilgjengelig, f. eks for blinde og svaksynte. Én informant mener at det er lettere å tilnærme seg muntlig historie når den blir lest. Noen informanter sier de kunne ønske at det blir mulig å knytte arkivet opp mot internett, som et digitalisert arkiv med både lydfiler og nedskrevne tekster. Én informant mener at et eventuelt fagbibliotek må være ”bedre enn Deichmanske bibliotek”.

Noen av informantene kommer inn på hvem som skal drive fagsenteret og hva slags oppgaver det skal ha. Det nevnes at NoFF kan ha tilholdssted på senteret, eller så kan senteret ta

over oppgavene til NoFF. Hvilken rolle NoFF skal ha hvis det kommer et senter, er det flere av informantene som har kommet inn på, selv om de ikke har noe klart svar.

Oppsummerende har dybdeintervjuene vist at det er et bredt spekter av fortellere, med ulike interesser og stiler. Noen liker bedre å fortelle for barn, andre for voksne. Det innebærer derfor stor spredning med hensyn til jobber. Som følge av at det er mange ulike fortellere, har det oppstått små fortellermiljøer uavhengig av hverandre. Flertallet av informantene påpeker at de er positive til at det er blitt flere fortellere, og mener at dette kan skape flere fortelleroppdrag ved at flere får høre om muntlig fortelling. Fortellermiljøet blir av de fleste beskrevet som positivt, og som en viktig del av det å være forteller. Nesten alle er også positive til et fagsenter, men påpeker at dette krever mye forarbeid. Når det gjelder fagbibliotek og arkiv er dette også noe informantene sier seg positive til, da særlig med tanke på å finne nye historier til et spesielt tema eller en anledning.

2.3 Presentasjon av resultatene fra spørreundersøkelsen

Hovedproblemstillingen i prosjektet var å finne ut hvilke behov fortellere har nasjonalt. For å utrede dette, var det nødvendig å finne ut hvem fortellere er, hvor de forteller, hvem de forteller for og redskaper de behøver personlig, faglig og økonomisk. Vi vil begynne med å presentere resultatet av temaene ovenfor, for deretter å presentere en konklusjon av hvilke behov fortellere har nasjonalt.

Vi har valgt å presentere resultatene fra spørreskjemaene både ved hjelp av diagrammer og tekst, slik at det kan bli mer oversiktlig. Eventuelle ulikheter mellom landsdelene kommer klarere frem i tekst, ettersom det er ujevnt antall informanter fra hver landsdel. Spørsmålene er plassert etter tema, ikke etter rekkefølge i spørreskjemaet.

Presentasjon av informantene.

Under dette temaet vil vi ta for oss hvem informantene som har svart på spørreskjemaet er. Vi vil ta opp nasjonalitet, hvilket språk de bruker i fortelling, kjønn, alder, bosted og utdanning.

Det er 86 % av informantene, som har svart at de er norske. Det er tre av 64 informanter som har svart "annen nasjonalitet". For å ikke avsløre hvem som har deltatt i spørreundersøkelsen vil vi ikke nevne hvilke andre nasjonaliteter som er nevnt av informantene.

Flertallet, 97 % svarte at de forteller på norsk og 23 % svarer at de også forteller på engelsk. Tre informanter svarte at de forteller på andre språk, som tysk og svensk.

Det var 52 kvinner og 12 menn som deltok i spørreundersøkelsen. Det vil si at kvinnelige informanter utgjør 81 % og menn utgjør 19 %. Seks av de mannlige informantene er bosatt på Østlandet, tre er bosatt i Nord-Norge, to på Vestlandet og en i Midt-Norge. Ingen av de mannlige informantene er fra Sørlandet.

Det er ingen av informantene i denne kartleggingen som er under 25 år. Det er 21 av 64 informanter som oppgir at de er i alderen mellom 26-45 år og i aldersgruppen 46-65 år er det 39 informanter. Det er tre av 64 informanter som er over 66 år.

9 av 64 informanter er bosatt i Nord-Norge, 4 av 64 er bosatt i Midt-Norge, 11 av 64 fra Vestlandet, 33 av 64 fra Østlandet og 7 av 64 fra Sørlandet.

Det er 63 av 64 informanter som oppgir at de har høyere utdanning innenfor universitet eller høyskole. Og det er 58 av 64 informanter som oppgir at de har tatt utdanning eller/ og kurs i muntlig fortelling.

En oppsummering viser at de fleste informantene er nordmenn, og av disse forteller nesten alle på norsk.

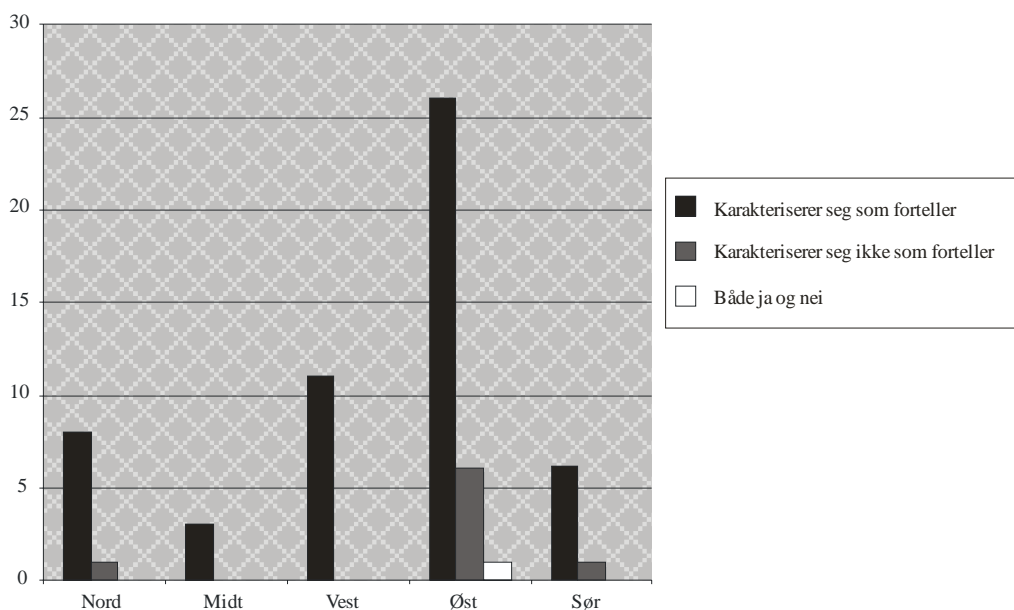
De fleste informantene er i en alder mellom 46- 65 år, ingen er under 25 år, og over 66 år er det to informanter.

Med unntak av én informant har alle høyere utdanning. Det er flest informanter som har tatt sin fortellerutdanning som deltidsstudie ved Høgskolen i Oslo.

Informantenes vurdering av seg selv som fortellere

Her ser vi på hvor mange som karakteriserer seg som fortellere, hvilke typer fortellere informantene karakteriserer seg som, og hvorfor noen informanter ikke karakteriserer seg som fortellere. Vi ser også på hvor de som karakteriserer seg og ikke karakteriserer seg som fortellere, forteller. Til slutt tar vi opp spørsmålet om informantene vil ha kvalitetskriterier for å få oppdrag, og hvilke kriterier de vil ha.

Spørsmål 12) Karakteriserer du deg selv som forteller?

Figur nr. 1

53 av 64 informanter på landsbasis karakteriserer seg som fortellere. 8 informanter svarte at de ikke karakteriserte seg som fortellere. 6 av informantene på Østlandet, én fra Sørlandet og én fra Nord-Norge, svarte at de ikke karakteriserer seg som fortellere. Alle informantene fra Midt-Norge (4) og Vestlandet (11) karakteriserer seg som fortellere. Tre av informantene svarte både ja og nei på spørsmålet om de ser på seg selv som fortellere.

85 % av kvinnene svarte at de er fortellere. 12 % av kvinnene karakteriserte seg ikke som fortellere. To av 52 kvinner svarte både ja og nei på dette spørsmålet. Blant menn er det 10 av 12 som karakteriserte seg som fortellere og to som svarte at de ikke karakteriserer seg som fortellere.

Av de som karakteriserer seg som fortellere, er det 98 %, som forteller på institusjoner som barnehager, skoler og eldrecentre.

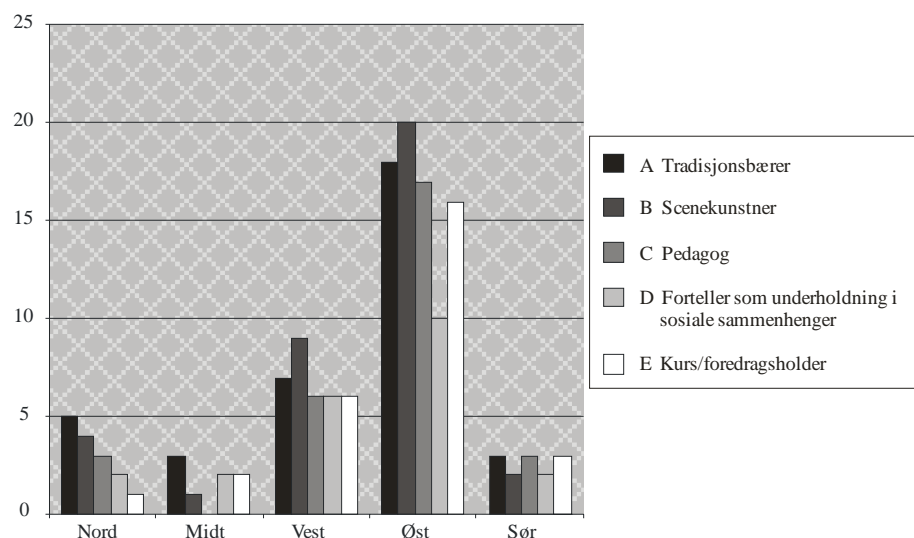
70 % av informantene som karakteriserer seg som fortellere, forteller på festivaler.

64 % av informantene som karakteriserer seg som fortellere, oppgir at de forteller på kurs.

60 % av informantene som karakteriserer seg som fortellere forteller på kafeer.

47 % av informantene som karakteriserer seg som fortellere, oppgir at de beskriver seg som fortellere og forteller for venner og familie.

Spørsmål 13) Hvis du karakteriserer deg som forteller, hvilke(n) beskrivelse(r) passer best til deg? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer)

Figur nr. 2

På spørsmål om hva slags beskrivelse informantene ga seg selv som forteller, var det lite variasjon i svarene. Det var flest informanter som beskrev seg som a) tradisjonsbærere og b) scenekunstnere.

Av de informantene som karakteriserer seg som fortellere er det 36 av 53 som beskrev seg som tradisjonsbærere, og deretter er det 36 av 53 som beskrev seg som scenekunstnere. 29 av 53 svarte at de beskrev seg som c) pedagog og 28 av 53 karakteriserte seg som e) kurs-/foredragsholder. Det alternativet som fikk færrest avkryssinger er d) forteller som underholder i sosiale sammenhenger med 22 av 53. Det var kun én informant som ikke svarte på dette spørsmålet, selv om vedkommende karakteriserer seg som forteller.

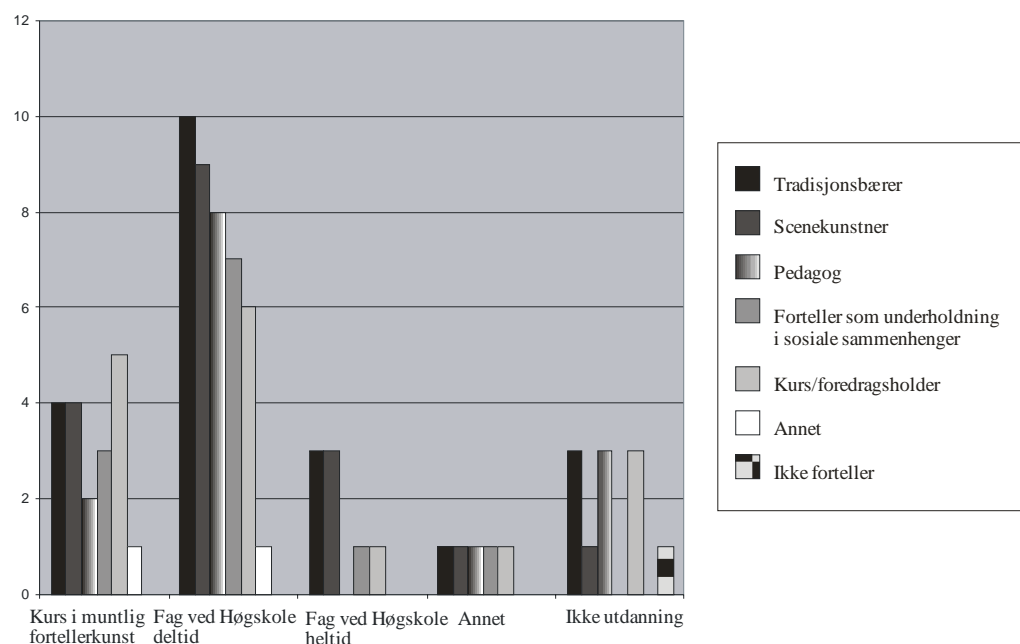
Fire informanter svarte *annet*, og svarene er ikke med i grafen. Én av fire beskrev seg som ”en forteller som hjelp til mennesker med ulike sykdommer” og én beskrev seg som ”organisasjonsforteller”. Én informant svarte at det var ”et kall og en livsstil” og én informant skrev ”frilansforteller som tar oppdrag på mindre arenaer enn scener”.

I spørreskjemaet under spørsmål 14, spør vi; *hvorfor karakteriserer du deg ikke som forteller?* Her var det mulig å krysse av på flere alternativer: Fire av åtte svarte at årsaken var at de c) ikke bruker nok tid til fortelling. Tre informanter svarte e) at de bruker fortelling i annet arbeid, og det samme antallet informanter angir at de b) har fortelling som hobby. To av informantene mente at han/hun d) ikke har holdt på med muntlig fortelling lenge nok. Det var også én informant som ikke karakteriserte seg som forteller, fordi informanten a) ikke har utdannelsen. På *annet* har vi fått flere svar. En informant er usikker på om ferdighetene er gode

nok, grunnet at informanten bare har deltatt på ett kurs. Fire informanter skrev at de ikke karakteriserer seg som forteller fordi de ikke brukte nok tid til fortelling, og to av informantene skrev at de ikke hadde holdt på lenge nok til å karakterisere seg som fortellere. Det var også én informant som ikke karakteriserte seg som forteller, fordi informanten ikke har utdannelsen i muntlig fortelling.

Av informantene som ikke karakteriserer seg som forteller, er det 63 % som forteller på ulike institusjoner som barnehager, skoler og eldreheim. Det er den høyeste andelen av de som ikke karakteriserer seg for forteller, som svarer at de fortellere her. 50 % av informantene som ikke karakteriserer seg som forteller, svarte at de forteller for venner og familie, 38 % svarte at de forteller på festivaler, 36 % forteller for bedrifter. 25 % forteller i sammenheng med kurs, 13 % forteller på kafeer og 13 % for bedrifter.

Spørsmål 13) Hvis du karakteriserer deg som forteller, hvilke(n) beskrivelse(r) passer best til deg, og spørsmål 8) hvis du har utdanning innenfor muntlig fortellerkunst, hva slags utdanning er dette?

Figur nr. 3

Av de som karakteriserer seg som forteller og samtidig beskrev seg som tradisjonsbærere, og har tatt kurs i muntlig fortellerkunst, er det få, fire av 21, som har kurs i muntlig fortellerkunst, og tre av 21 har fag ved høgskole, heltidsstudier. Omtrent halvparten, 10 av 21, har fag ved høgskole, deltidsstudier. Det var svært få som beskrev seg som tradisjonsbærere og som svarte annet. Av de som svarte annet, var det studier som hovedfag i drama og teater, fordypningskurs fra utlandet, master i drama/ teater.

Av de som beskrev seg som scenekunstnere og karakteriserer seg som fortellere (totalt 18 informanter), har fire informanter kurs i muntlig fortellerkunst, 9 har fag ved høyskole deltidsstudie og tre av informantene har fag ved høyskole heltidsstudie.

Det var 14 % som beskrev seg som pedagoger og som hadde kurs i muntlig fortellerkunst, 57 % hadde fag ved høyskole deltid, og det var ingen av informantene som beskrev seg som pedagoger og hadde fag ved høyskole heltid.

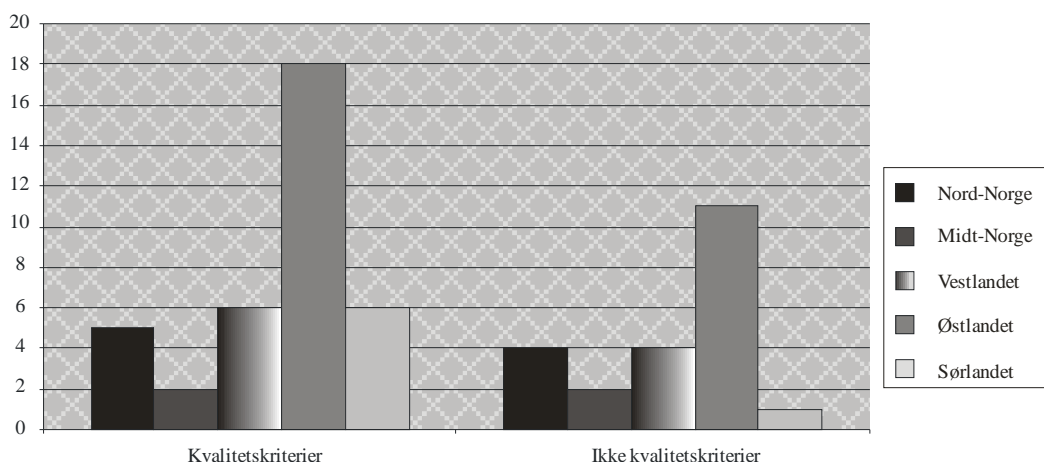
Av de som karakteriserer seg som forteller og beskrev seg som en som forteller som underholdning i sosiale sammenhenger er det tre av 12, som hadde kurs i muntlig fortellerkunst, syv av 12 hadde fag ved høyskole deltidsstudie, og én av 12 hadde fag ved høyskole heltidsstudie.

Av de som karakteriserer seg som fortellere og beskrev seg som kurs/ foredragsholder har fem av 16 kurs i muntlig fortellerkunst, seks av 16 fag ved høyskole deltid, og en av 16 fag ved høyskole heltid.

Av de uten utdanning innen muntlig fortellerkunst, var det tre av 21 som svarte at de vil beskrive seg som tradisjonsbærere, en av 18 at de ser på seg selv som scenekunstnere, tre av 14 som pedagoger, og tre av 16 som beskrev seg som kurs-/foredragsholder. Det var ingen av informantene som karakteriserer seg som forteller, uten utdanning innenfor muntlig fortellerkunst, som svarte at de var en som forteller som underholder i sosiale sammenhenger.

Av de som beskrev seg selv som annet enn de øvrige kategoriene, var det to informanter som svarte at de hadde kurs i muntlig fortellerkunst og fag ved høyskole deltidsstudie.

Spørsmål 15) Synes du det bør finnes kvalitetskriterier for å kunne ta oppdrag i muntlig fortellerkunst?

Figur nr: 4

92 % av informantene har svart på dette spørsmålet. Det var 37 av 64 informanter som ønsker kvalitetskriterier for å kunne ta oppdrag i muntlig fortellerkunst. Alle landsdelene utenom Midt-Norge har flertall som syntes det bør være kvalitetskriterier. Midt-Norge er delt, der svarer to informanter at de ønsker kvalitetskriterier, og to er imot. Fra Sørlandet er det kun en av syv informanter, som ikke vil ha kvalitetskriterier.

Vi stilte et oppfølgingsspørsmål om hvilke kriterier informantene mener det burde være i spørsmål 16) *Hvis du mener det bør finnes kvalitetskriterier for å kunne ta oppdrag i muntlig fortellerkunst, hvilke av alternativene nedenfor bør være kriterier?*

Av de fire alternativene, er det alternativet erfaring med 30 avkryssninger de fleste informantene vil ha som kriterium. Deretter kom utdanning med 22 avkryssninger. Det er 11 informanter som krysset av på alternativet annet. Informantene skrev kriterier som gikk på ”dyktighet”, og to informanter svarte at en forteller må kunne ”formidle”. Andre svar gikk på ”historie og kulturkunnskaper”, ”godt rykte” og ”gode referanser fra andre oppdragsgivere”. En informant mener at det burde være kunnskapskrav til ”håndverket som i andre skapende og utøvende kunstformer” og ”å kunne variere uttrykk og formidling, beherske ulike teknikker og virkemidler (..)” og ”det å kunne tilpasse fortellinger til anledningen fortellinger blir brukt i”. Et ”ønske om å fortelle” ble også nevnt av én informant. Påstanden om at kvalitetskriteriene ikke kan måles ble også ytret av to informanter. Det var 9 informanter som valgte alternativet ”et stort og variert repertoar”.

Enkelte hevder at det å være en forteller, innebærer å leve av det. For å finne ut om det er en sammenheng mellom å karakterisere seg som en forteller og å leve av det, kombinerte vi svarene fra spørsmålet: *Har du som mål av å leve som forteller?*, med svarene fra spørsmålet om de karakteriserer seg som fortellere eller ikke karakteriserer seg som fortellere. 31 % av informantene karakteriserer seg både som fortellere og har som mål å leve av muntlig fortelling. 52 % av informantene svarte at de beskrev seg som fortellere, men at de ikke har som mål å leve av det. 11 % av informantene svarte at de ikke hadde som mål å leve av det og at de ikke karakteriserte seg som fortellere. Det var ingen av informantene som har det som mål og samtidig ikke karakteriserer seg som fortellere. Informantene som ikke vil leve av det, begrunner det med at de allerede har en jobb hvor de kan jobbe med fortelling, og én informant fra Sørlandet, svarte: ”Jeg lever allerede av det.”

Oppsummering av informantenes egne vurderinger av seg selv som fortellere, viser at et flertall av informantene karakteriserer seg som fortellere. Midt-Norge og Vestlandet skiller seg ut fra

resten av landet, fordi alle informantene karakteriserer seg som fortellere. Det er flest informanter som vil beskrive seg som tradisjonsbærere og scenekunstnere.

Når det gjelder ulike arenaer viser det seg at det er den høyeste andelen av de som karakteriserer seg som fortellere, og de som ikke karakteriserer seg som fortellere, som forteller på institusjoner som barnehager, skoler og eldrehjem, med henholdsvis 98 % og 68 %.

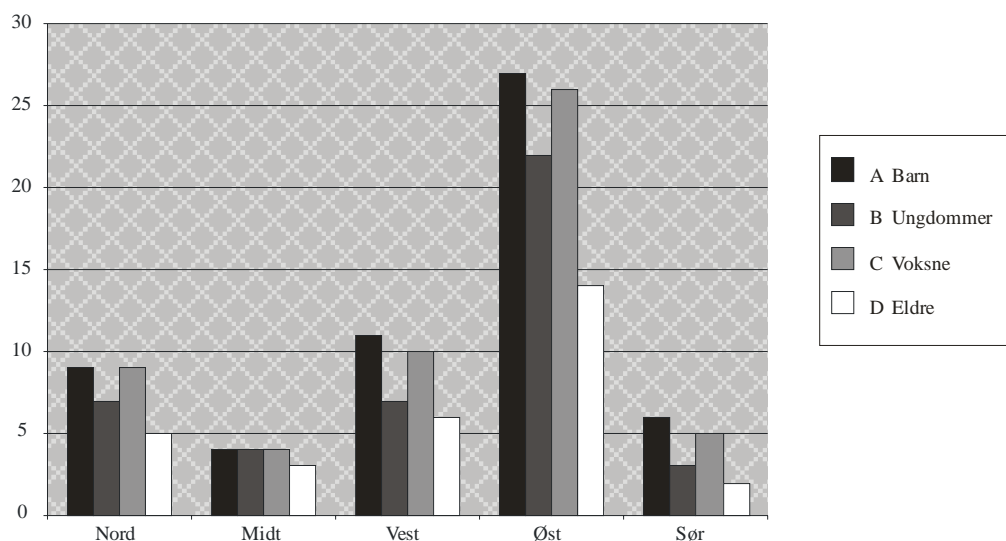
Vi ser at når det gjelder hvem informantene forteller for, så er det flest blandt de som ikke karakteriserer seg som fortellere, som forteller for venner og familie.

Over halvparten av informantene ønsker kvalitetskriterier for å kunne ta oppdrag. De viktigste kvalitetskriteriene var erfaring og utdanning innen muntlig fortellerkunst.

Publikum

Her stilte vi spørsmål om hvilket publikum informantene forteller for. Vi fremlegger resultatene først nasjonalt og deretter fra de ulike landsdelene.

Spørsmål 17) Hvem forteller du for?

Figur nr: 5

På landsbasis er det 89 % som forteller for barn, 84 % som forteller for voksne, 67 % forteller for ungdommer og 47 % forteller for eldre.

I Nord-Norge, Midt-Norge og Vestlandet svarte alle informantene at de forteller for voksne. Sørlandet og Østlandet hadde noe lavere andel på henholdsvis 86 % og 82 %. På Østlandet er det lavest prosentandel hos informantene som forteller for voksne. Alle informanter fra Midt-Norge oppga at de forteller for ungdommer. I Nord-Norge svarte 78 % at de forteller for ungdommer. Deretter var andelene nokså like for Vestlandet og Østlandet på 64 % og 67 %.

På Sørlandet var det færrest, 43 %, som svarte at de forteller for ungdommer. Vestlandet hadde høy prosentandel med 91 % og Østlandet og Sørlandet minst andel med 79 % og 71 %. 75 % av informantene fra Midt-Norge svarte at de forteller for eldre, og hadde den høyeste prosentandelen. Prosentandelen var lik på Vestlandet og i Nord-Norge med 55 %. På Østlandet svarte 42 % at de forteller for eldre. Det laveste antallet er på Sørlandet, hvor 29 % forteller for eldre.

Arenaer informantene forteller på

Vi ville her legge frem resultat på hvilke arenaer informantene bruker muntlig fortelling. Vi ønsker å se om det finnes en sammenheng mellom informantenes bosted og hvor de forteller.

I spørsmål 18), spurte vi: Hvor forteller du?

På landsbasis er det flest som forteller på festivaler med 89 % , institusjoner med 84 %, kafeer 67 % og 47 % for venner og familie.

Det er høyest andel av informanter som forteller ved festivaler på Vestlandet og i Nord-Norge. 72 % av informantene fra Vestlandet svarte at de forteller på festivaler, og 66 % av informantene fra Nord-Norge. På Østlandet er det 54,5 %, Midt-Norge 50 %. Sørlandet har den laveste andelen av informanter som forteller på festivaler med 43 %.

Det er flest informanter fra Midt-Norge og Nord-Norge som forteller på kafeer. 75 % av informantene fra Midt-Norge forteller på kafeer, og det samme gjør 66 % av informantene fra Nord-Norge.

Fra Vestlandet var det 64 % og fra Sørlandet var det 57 % som svarte at de forteller på kafeer. Landsdelen med minst andel som forteller på kafeer, er Østlandet med 36 %.

I Nord-Norge, Midt-Norge og Vestlandet forteller 100 % av informantene på institusjoner som barnehager, skoler, eldrecentre og lignende.

På Sørlandet er et tilsvarende høyt antall på 86 %. På Østlandet er det minst oppslutning med 75 %.

Østlandet skiller seg ut på dette punktet med en liten andel på 39 % som forteller for venner og familie. Fra de andre landsdelene er det derimot mellom 60-70 % av informantene som forteller for venner og familie. Høyest andel som forteller for venner og familie er fra Midt-Norge på 75 % og Sørlandet på 71 %. Deretter kommer Nord-Norge med 66 % og Vestlandet med 64 %.

Sammenlignet med andre alternativer er det få informanter som forteller for bedrifter. Den høyeste andelen er på Vestlandet med 45 %. Det er relativt likt på Østlandet, Sørlandet og

Midt-Norge med en andel på henholdsvis 33 %, 29 % og 25 %. Det er minst andel av fortellere som forteller for bedrifter i Nord-Norge, hvor 11 % svarte at de forteller i bedrifter.

Fra alle landsdelene er det en høy svarprosent på dette alternativet. Ingen av landsdelene har under 55 % her. Den høyeste svarprosenten er fra Midt-Norge med 75 %, tett etterfulgt av Østlandet med 73 %. Fra Vestlandet er det 64 % av informantene som svarte at de forteller på kurs. Fra Sørlandet er prosentandelen på 57 % og fra Nord-Norge er det lavest andel med 55 %.

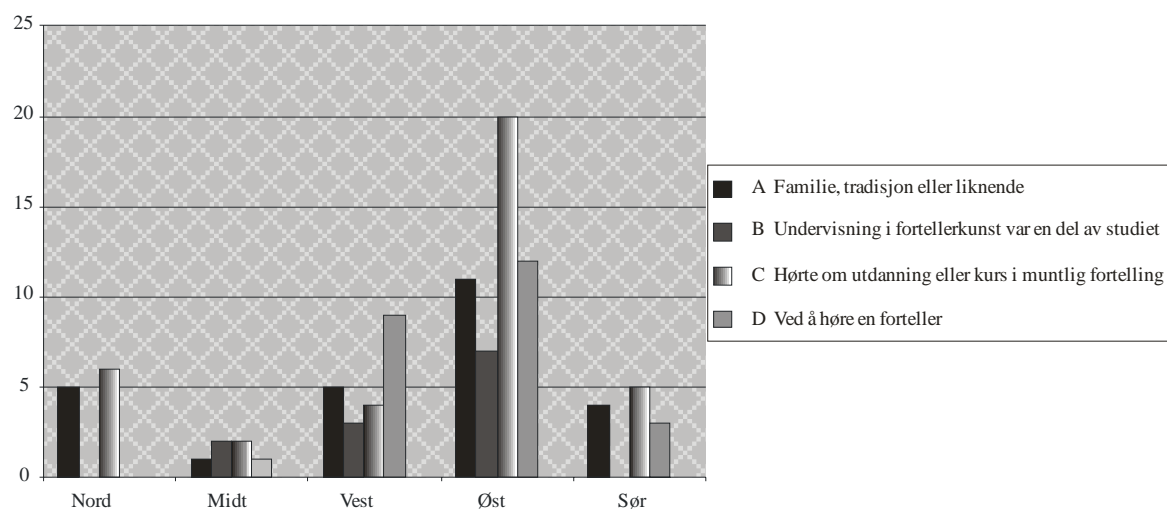
Det er en svært lav prosentandel som svarte *annet*. Informantene oppgir at de forteller i sammenheng med frivillige organisasjoner, teater, gallerier, bibliotek, kirker, kulturhus, ulike scener, og museer. Noen nevner også at de forteller i regi av fortellerklubben, tilstelninger på grendehus og generelle kunstarrangementer. Informantene oppgir også at de forteller på egne tilstelninger/arrangementer innenfor muntlig fortellerkunst og teater.

Oppsummerende forteller de fleste informantene på festivaler og på institusjoner. Det kommer frem fra *annet* at informantene fra spørreundersøkelsen forteller på mange forskjellige steder.

Informantenes inntrykk av fortellermiljøet

Spørsmålene går ut på hvordan informantene kom i kontakt med muntlig fortelling og om informantene er aktive i et fortellermiljø. Hva de får ut av å delta i et miljø og hvordan et fortellermiljø bør være. Om informantene har samarbeidet med andre vil vi også se på. Her vil vi se på hvor informantene henter sin inspirasjon fra.

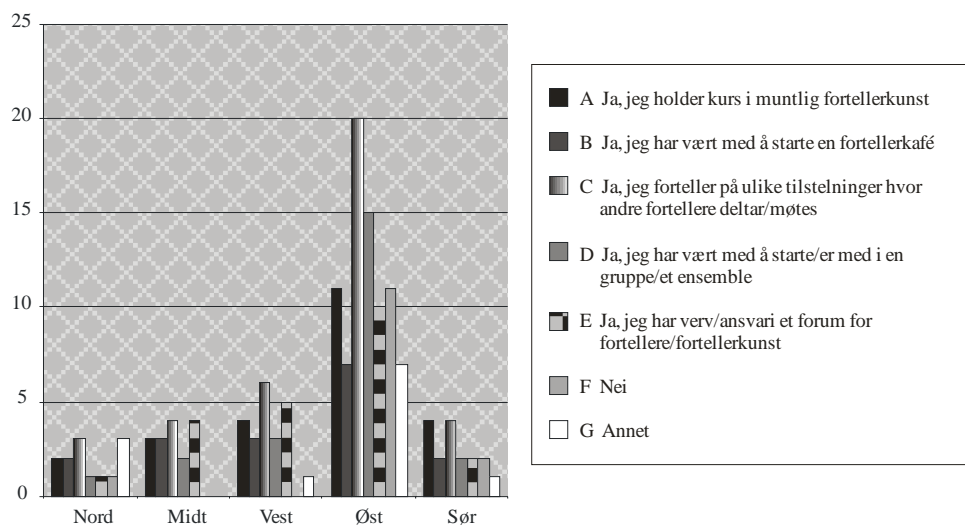
Spørsmål 9) Hva fikk deg til å bli interessert i muntlig fortelling?(mulig å krysse av på flere svaralternativer)

Figur nr. 6

På dette spørsmålet kan vi se at det er svaralternativene c), informanten *hørte om utdanning eller kurs i muntlig fortelling* og d) *ved å høre en forteller*, er de som skårer høyest. Dette samsvarer også med dybdeintervjuene, der flertallet av informantene svarte at fortellerutdanningen var en viktig interessevekker. Det var svaralternativ a) *familie, tradisjon eller liknende* som fikk flest avkryssinger. Mens alternativ b) *undervisning i fortellerkunst var en del av studiet*, krysset flest fra Østlandet av på. Ingen av informantene krysset av på alternativet *annet*, så dette alternativet er ikke med i grafen.

Spørsmål 24) Deltar du i et fortellermiljø?

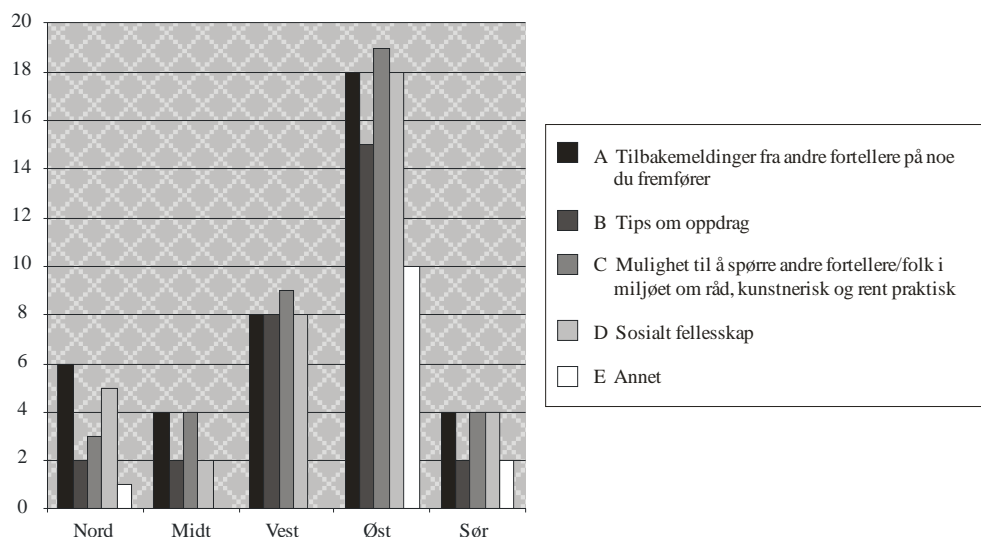

Figur nr: 7

Over halvparten av informantene svarte at de deltar i et fortellermiljø når de *c) forteller på ulike tilstelninger hvor andre fortellere deltar/møtes*. Det var omtrent like mange informanter som svarte at de deltar ved å *a) holde kurs i muntlig fortellerkunst*, og *e) at de har verv eller ansvar i et forum for fortellere eller fortellerkunst*. Det var også like mange informanter som svarte at de *b) har startet opp en fortellerkafé* eller *d) å starte et fortellerensemble med andre fortellere*, som de aktivt deltar i.

Det er 19 % av informantene som har svart at de er aktive på andre måter enn det som er nevnt i alternativene. Flertallet av dem som har svart *annet*, har vært med å starte eller bidratt til å arrangere fortellerfestivaler. Noen nevner også at de har deltatt på seminar og kurs, vært med i nettverk for fortellere, og vært aktive i Norsk Fortellerforum. Noen skriver at de er ”sporadisk” aktive, og at aktivitetsnivået avhenger av hverdagen og livssituasjonen.

Spørsmål 25) Hvis ja i spørsmål 24, hva får du ut av å delta et fortellermiljø?

Figur nr: 8

Over halvparten av informantene svarte alternativ a) *tilbakemeldinger fra andre fortellere på noe du fremfører*, d) *sosialt fellesskap* og c) *mulighet til å spørre andre fortellere / folk i miljøet om råd, kunstnerisk og rent praktisk*.

Det er 13 informanter som har svart e) *annet*, at de får utbytte på andre måter enn det som står i alternativene. Tendensen som går igjen i svarene til informantene er at de får jobbet, øvet og diskutert sammen i alle stadiene av fortellingen når de er aktive sammen med andre i miljøet. De er publikum for hverandre, og får utvekslet fortellinger, inspirasjon og erfaring.

Kun én av de 13 får lite ut av å være i et fortellermiljø. I kommentarene til alternativet *mulighet til å spørre andre fortellere/ folk i miljøet om råd, kunstnerisk og rent praktisk*, kom det frem at det er et savn etter vilje til å dele informasjon i miljøet for å hjelpe andre i gang. Hvis det ikke deles informasjon mellom fortellerne, vil konkurransen øke. Det er mulig å tolke dette som at konkurranse ikke bidrar til det som defineres som et ”godt miljø” av informantene.

I spørreskjemaet under spørsmål 20- 22), stiller vi følgende spørsmål: *Har du samarbeidet med andre: a) fortellere (ja/nei) b) musikere (ja/nei) c) dansere (ja/nei)*.

Det er 84 % av informantene som har samarbeidet med andre fortellere. Midt-Norge og Vestlandet skiller seg ut. Der svarer alle informantene at de har samarbeidet med andre fortellere. Over halvparten, 66 % oppgir at de har samarbeidet med musikere. Det er færrest som har samarbeidet med dansere, 12,5 %. 16 % svarer at de ikke samarbeider med andre.

For å finne ut på hvilken måte samarbeidet foregår, stilte vi følgende oppfølgings spørsmål: 23) *Hvis du har samarbeidet med andre fortellere, musikere eller dansere, hva slags samarbeid var dette?* Dette var et åpent spørsmål, hvor informantene kunne svare med 1- 5 linjer.

Til tross for at vi ikke inkluderte andre samarbeidspartnere enn de nevnte, var det et flertall som svarte at de i tillegg til å ha samarbeidet med andre fortellere, musikere og dansere, har samarbeidet eller samarbeider med skuespillere og sangere. Det er også noen få som oppgir at de samarbeider med pedagoger. Samarbeidet med pedagoger foregår ved at scenekunstproduksjonen blir satt i en pedagogisk sammenheng, noe som blir beskrevet av noen av informantene som en kunstpedagogisk produksjon.

Samarbeid med andre fortellere, foregår både med en gruppe eller forening informantene er medlem av, og uavhengig av dette. Den kulturelle skolesekken er et kulturprosjekt som blir nevnt oftest av informantene. Samarbeidsformene innebærer at fortellere holder kurs sammen, lager fortellerforestillinger og program for turneer, utarbeidelse av repertoar, tilrettelegging, planlegging og evaluering av forestillinger. Andre arenaer for samarbeid kan være under forestillinger, hvor de forteller hver sin historie eller sammen, og/eller innebærer forberedelser før forestilling. Enkelte av informantene svarte at de bruker andre fortellere som veiledere under samarbeidet.

Noen informanter skriver de har samarbeidet med ”kunstnere”. ”Kunstnere” som samarbeidspartnere er oppgitt av enkelte av informantene, men det er ingen som har beskrevet hvilken måte samarbeidet foregår eller hva de legger i begrepet ”kunstner”.

Det er en stor variasjon av musikere som fortellere har samarbeidet med, for eksempel janitsjarorkester, folkesangere og folkemusikere. Det er også stor variasjon i instrumenter. Harpeleik, gitar, piano, fløyte, saksofon, trekkspill, klaver, og cello er instrumenter informantene har oppgitt. Fiolin og hardingfele er de instrumentene som er mest anvendt i sammenheng med fortelling. En informant oppgir at vedkommende spiller instrument selv under fortellerforestilling. På Vestlandet er det flest informanter som samarbeider med folkemusikere og folkesangere.

Samarbeidet med musikere, sangere, dansere og skuespillere foregår mest under forestillinger og under produksjon av forestillinger og fortellerprogram. Noen få informanter har blitt hyret av musikere og skuespillere til forestillinger. Enkelte informanter oppgir at de bruker musikk, dans og sang vekselvis med fortellingen og andre påpeker at det gir en ”variasjon og innlevelse” i fortellingen. En informant nevner at fortelling og musikk har blitt brukt i sammenheng med ”kulturvandring”.

Samarbeidet med skuespillere hjelper informantene til å utvide repertoaret, og med ”karakterutbygging”. Noen få informanter opplyser at de er fortellere, men selv også er skuespillere av bakgrunn, og at det er derfor naturlig å samarbeide med andre skuespillere.

Vi stilte et åpent spørsmål i *spørsmål 26*), hvor informantene ble spurt om *hva som skal til for at et fortellermiljø skal fungere godt*. Flertallet av informantene svarte på dette spørsmålet. Svarene var svært like og reflekterte miljøer hvor mange er usikre på hverandre og med høy konkurranse seg i mellom. Det var ingen av landsdelene som skilte seg ut under dette punktet. Flertallet av informantene fokuserte på mellommenneskelige relasjoner innad i miljøene. Behovene for å skape et godt fortellermiljø kommer klart frem fra svarene. Det ble lagt vekt på behov for godt samarbeid i miljøene, behov for et samlingspunkt, og behov for organisering.

Det var altså svært mange informanter som fokuserte på at relasjonene mellom fortellere i miljøet de er en del av, er det viktigste for å skape et godt fortellermiljø. Å gi rom og respekt for hverandres ulike fortellerstiler og hverandres ulike nivåer i fortellerkunst, var det et klart flertall for på dette punktet. De fleste mente at det var bedre å hjelpe hverandre til å bli en ”bedre forteller”, og at et positivt læringsmiljø er til det beste for alle.

Flertallet av informantene svarte det samme. Raushet, respekt, åpenhet og trygghet er de viktigste holdningene å ha overfor hverandre, og bidrar til å skape et miljø de har behov for. De forklarte at det er viktig å kunne dele erfaringer, evalueringer, inspirasjon, oppdrag og fortellinger, selv om det av og til er vanskelig å dele på oppdrag når det er få av dem. De aller fleste ønsket å dele mer fortellinger seg i mellom. Det er én informant som mener at det er viktig å ha begrensninger på hva man selv ga av fortellinger til andre, men også at det er viktig å respektere andres fortellinger ved å ikke ”stjele” slikt materiale. Én informant ytret et ønske om sette grenser for hva man vil dele med hverandre, men selv om de innad i miljøet betrakter seg som konkurrenter også er medmennesker. Dette innebærer å være åpen mot at andre er annerledes og tenke varmt om hverandre, svarte denne informanten.

Evnen til å lytte til hverandre som fortellere og mennesker er en nødvendighet, i følge flertallet. Det er behov for mer trygghet i miljøet, til å kunne gi og motta råd og støtte fra hverandre, og ha tillit til hverandre slik at det er mulig å diskutere faglig og intellektuelt.

Det ble ansett som viktig å være villig til å bidra til og ha en generøs atmosfære, hvor det ikke er ”farlig å vise seg frem for andre fortellere”. Svært mange presiserte at alle fortellere er under utvikling hele tiden og at det må være en mulighet for åpenhet mot alle. Én informant uttrykte særlig at det er viktig at miljøet er inkluderende: ”Ingen skal kunne bestemme om andre kan fortelle eller ikke. Alle som forteller, er fortellere!”

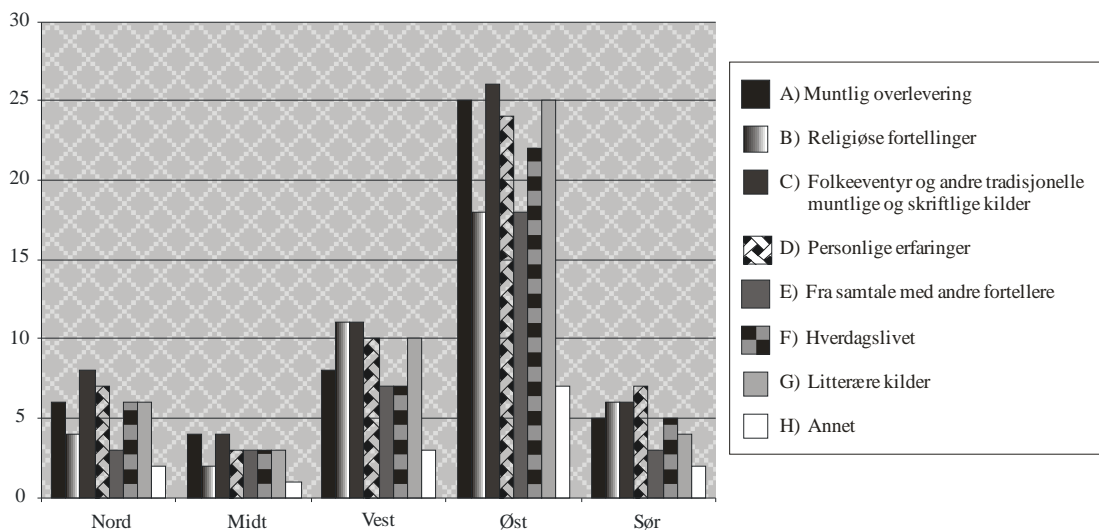
Én informant ønsket et skille mellom profesjonelle fortellere og amatører, og mente at det er et behov for en ”faglig og scenisk målestokk”.

En del informanter svarte også at fortellermiljøet er et godt miljø, hvis det består av engasjerte fortellere som ønsker å gjøre muntlig fortelling mer anerkjent som kunstform. Noen påpekte at det er et behov for samarbeid og inspirasjon på tvers av geografi og kultur. Noen nevnte også at det er behov for at flere tar fortellerutdannelse og engasjerer seg i miljøet.

Det er enkelte av informantene som mente det er behov for større kompetanse innenfor fortellerkunst innad i miljøet. Dette tolker vi som om informanten mener, de som forteller må få større kunnskap om bruken av muntlig fortelling. For å få mer utfyllende informasjon om hva informantene mener burde være kriterier for å jobbe med muntlig fortelling, se spørsmål 15 og 16 under temaoverskriften *Informantenes karakterisering av seg selv*.

To av informantene fokuserte på konkurransen i miljøet. Det ble svart at det er viktig med tillit til hverandre og å ikke fokusere på andre som konkurrenter, men som samarbeidspartnere og kollegaer. Der hvor det er et lite miljø hvor alle kjemper om jobber og midler må man se utover det markedet som er og skape nye scener og oppdrag.

Spørsmål 19) Hvor henter du inspirasjon fra?

Figur nr: 9

I dette spørsmålet kom alle alternativene høyt opp, dermed kan vi si at fortellere henter inspirasjon fra mange steder. De fleste informantene, 86 %, svarte alternativ c) *folkeeventyr og andre tradisjonelle muntlige og skriftlige kilder*. 80 %, svarte alternativ d) *personlige erfaringer* og b) *religiøse fortellinger* svarte 78 %. Alternativ g) *litterære kilder*, var det 75 % som svarte at de brukte. Alternativene a) *muntlig overlevering* og f) *hverdagslivet*, fikk begge 67 %. Lavest kom alternativ e) *fra samtale med andre fortellere*, som 53 % krysset av på.

Det er her 23 % som svarte på alternativ *h) annet*. Hvor informantene svarte at de henter inspirasjon fra internett, historiske skrifter, blader og historier, både lokalt og fra hele verden. De hentet også inspirasjon fra rettsprotokoller, årbøker, sogneskift, tegneserier, og rettslige artikler.

Oppsummeringen viser at en stor andel informanter er med i et fortellermiljø, samarbeider med andre, og mange har samarbeidet med andre fortellere, men at det er flest informanter fra Midt-Norge og Vestlandet som samarbeider.

Informantene forteller på ulike tilstelninger hvor andre fortellere deltar, og de er aktive på forskjellige måter. Det de får mest ut av ved å være aktiv i miljøet, er et sosialt fellesskap og råd fra andre som driver med muntlig fortelling.

Hovedholdningene til å skape et godt miljø mente informantene var: rausket, respekt, åpenhet og trygghet.

Informantene ble interessert i muntlig fortelling gjennom utdanning og kurs i muntlig fortelling

Informantene henter inspirasjon fra mange ulike kilder, både skriftlige og muntlige kilder.

Oppdrag

Her presenterer vi resultater fra spørsmål om informantene tar betalte oppdrag og hvor mange oppdrag fortellere har i dag, og om dette kan si noe om behovene deres, ettersom et av spørsmålene under effektmålet er å finne ut hvor mange informantene driver med fortelling. Her kommer vi også inn på når og hvordan informantene begynte med oppdrag og hvilke behov de hadde i startfasen. Vi vil også se på hvor mange oppdrag informantene har i gjennomsnitt per år og hvor mange de tok i 2007. Til slutt vil vi ta opp faktorer som kan gjøre det vanskelig å drive med muntlig fortelling.

På spørsmål 27) *Tar du betalt for oppdrag innenfor fortellerkunst?* er det 53 av de spurte som tar betalte oppdrag, hvorav 39 svarte ja og 14 svarte av og til. Av de informantene som svarte fra Midt-Norge og Vestlandet svarte alle ja, de tar betalte oppdrag eller at de av og til tar betalte oppdrag. I Nord-Norge var det to som ikke tar betalte oppdrag, på Østlandet fem og to på Sørlandet.

Vi stilte et åpent spørsmål i *spørsmål 31) Når og hvordan begynte du å få oppdrag?* Fra Østlandet svarte fem informanter, at de enten startet en egen gruppe, oftest etter endt utdanning, eller ble med i en eksisterende gruppe. Felles for disse er også at flere av dem har tatt eget initiativ til fortellerarrangementer, gjerne etter at de har blitt litt mer ”kjent”. Flere informanter skrev også at de har tatt initiativ til fortellerkvelder, og en del har fått tilbud om å være kursholdere, å delta på festivaler, og være med på ulike prosjekter.

I tillegg er det flere av informantene som begynte med fortelling via venner, egen jobb, og tidligere arbeidskolleger, og flere har tatt initiativ til at muntlig fortelling skal bli en del av den jobben de allerede har. Flere av informantene skrev at de selv hadde tatt kontakt med mulige oppdragsgivere og tilbudt sine tjenester, blant annet barnehager, skoler, bibliotek, kirker og organisasjoner. Ikke alle disse har vært betalte.

Én informant fikk et oppdrag i en dåp, flere har deltatt på skoleforestillinger, fortellerstunder i barnehager og på bibliotek.

Én informant fikk et oppdrag gjennom et avisoppslag, og en annen skrev at vedkommende hadde fått oppdrag av andre erfarne fortellere. Det var også en informant som skrev at vedkommende fortalte for Rikskonsertene.

Det ting som går igjen i svarene fra informantene er at de har fått mange oppdrag gjennom ”jungeltelegrafene”, og får forespørsler fra bekjente, lokalmiljøet, og ved at de selv aktivt oppsøker mulige oppdragsgivere. I tillegg er det flere som søker om midler, blant annet i forbindelse med Den kulturelle skolesekken.

Årstallene noen av informantene nevnte i tilknytning til når de begynte med oppdrag var 1995, 1996, 2000, 2001, og 2003.

Fra Nord-Norge svarer én informant at vedkommende begynte å ta oppdrag utenfra etter fullført fortellerstudie i 2005. To informanter skrev at de hadde fått oppdrag gjennom, eller fra, en lærer innen muntlig fortelling. Én informant skrev at vedkommende ”måtte bruke sin første lærer i fortellerkunst for å få innpass i en festival”.

Én informant hadde fått oppdrag gjennom fortellernetverk, mens en annen informant fikk oppdrag gjennom bekjente. Én informant poengterte at vedkommende ikke har gjort noe selv for å få oppdrag. Tre informantene skrev at det var de selv som oppsøkte oppdragsgivere med tilbud om fortellinger, eller ferdige forestillinger. Én informant la til at vedkommende også ”tilbyr fortellinger som deltagelse til veldedighet”.

Én informant skrev at vedkommende har flere forestillinger i sitt lokalmiljø. En annen informant skrev at vedkommende hadde tatt betalte oppdrag i tre år, og at de fleste var gjennom Den kulturelle skolesekken. Én annen informant skrev at vedkommende tok pedagogiske

oppdrag og oppdrag på festivaler, mens en annen informant benyttet seg mest av fortellerkunst i jobbsammenheng, og en annen skrev at vedkommende brukte fortelling som ”verktøy/virkemiddel i min ordinære jobb” et par ganger i året.

Én informant fra Midt-Norge skrev at vedkommende begynte med oppdrag da vedkommende var ferdig med fortellerutdannelsen. En annen informant laget sin første ”forellertheaterforestilling” i 2000. Én informant ”begynte å fortelle i en fortellersammenslutning” i 2004, og én informant skrev at vedkommende fikk oppdrag for Den kulturelle skolesekken ved en tilfeldighet.

Én informant svarte at: ”begynte for alvor i 2000 etter en stor avisreportasje”, mens en annen informant fikk sitt første oppdrag gjennom ”en jeg har gått på skole med”. Vedkommende har både opptrådt gratis og sent ut reklame om forestillinger. Begge deler har bidratt til å gi informanten noen oppdrag, men vedkommende poengterte at det gjerne kunne vært flere.

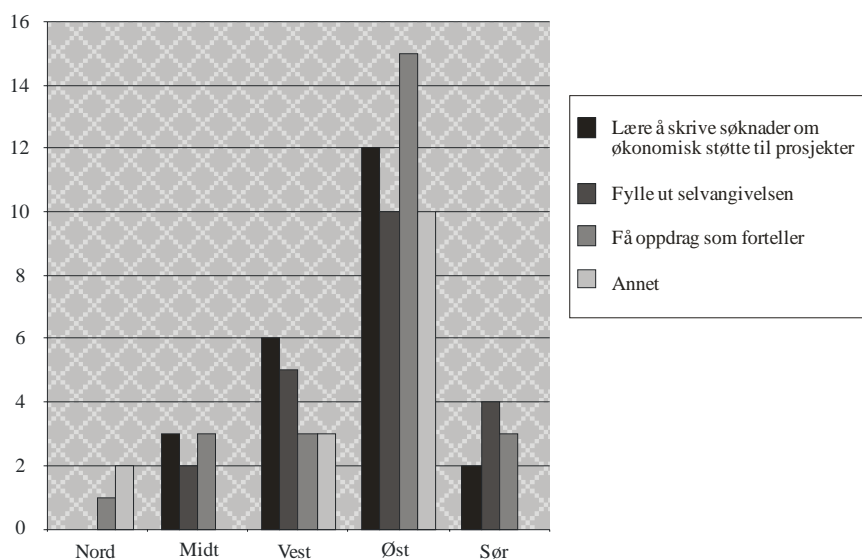
Én informant har hatt engasjement i Den kulturelle skolesekken i fire år, og ”fikk raskt oppdrag til å holde fortellerkurs for lærere og studenter”. Vedkommende tok selv kontakt med ”skolesekken”, men poengterte at det meste skjer gjennom jungeltelegrafan.

Én informant begynte å fortelle på et sykehus i 1997, og har i den sammenheng fortalt for pasienter, grupper og ansatte, og holdt kurs for blant annet barnehagelærere og helsepersonell.

Én informant begynte å få oppdrag i 1981 i utlandet. Informanten sendte ut info til skoler, og ”fikk fortelle for skolen opptil fem timer hver dag.”

Fra Vestlandet svarte to informanter at de begynte med oppdrag etter endt fortellerutdanning, og én informant begynte mens vedkommende fortsatt studerte fortellerkunst i 2004. Én informant er frilanser, og får henvendelser om å skreddersy oppdrag, mens en annen informant begynte ”gjennom jobb som museumsformidler”. Én informant begynte med oppdrag gjennom arbeid på bibliotek, mens en annen opplevde at det ”ble tipset til noen at det var bra” gjennom et bibliotek. Én informant ”tilbød fortelling i jobbsammenheng som lærer for lærere og skoleturene via kommunen” mens en annen fikk oppdrag gjennom andre fortellere og jungeltelegrafan.

Spørsmål 28) Hvis du tar betalte oppdrag i muntlig fortellerkunst, hadde du i begynnerfasen behov for hjelp til å:

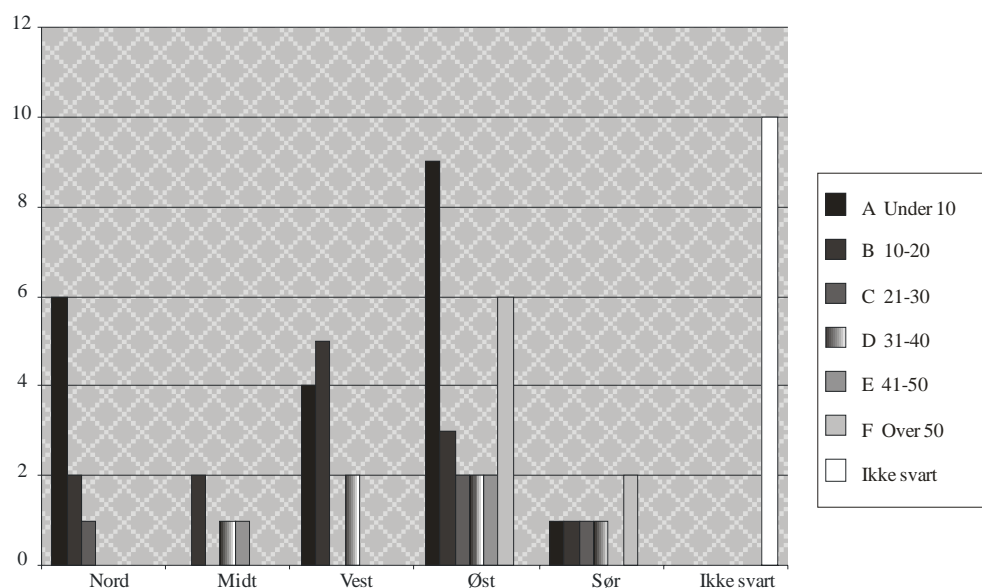
Figur nr: 10

For finne ut mer om informantenes behov, ville vi finne ut mer om hvilke behov de hadde i begynnerfasen. Ingen av alternativene skilte seg spesielt ut, det var ca 30 – 40 % av informantene som svarte at de a) har/hadde behov for å lære å skrive søknader om økonomisk støtte til prosjekter, b) å fylle ut selvangivelsen, og c) å få oppdrag som forteller.

Det er 23 % som hadde kommentert under alternativ *annet*. Hovedsakelig gikk kommentarene ut på at det er behov for informasjon om hvordan de skal starte for seg selv.

Flere av informantene kom også inn på pris på oppdrag, og savner hjelp av mer erfarne fortellere, og mer informasjon, for å vite hvilket prisnivå de skal legge seg på. Andre behov som er nevnt er behov for, er behovet for kunnskap om det å være selvstendig næringsdrivende og for kontakter som kan hjelpe til med å skaffe oppdrag.

Spørsmål 33) Hvor mange oppdrag hadde du i 2007?

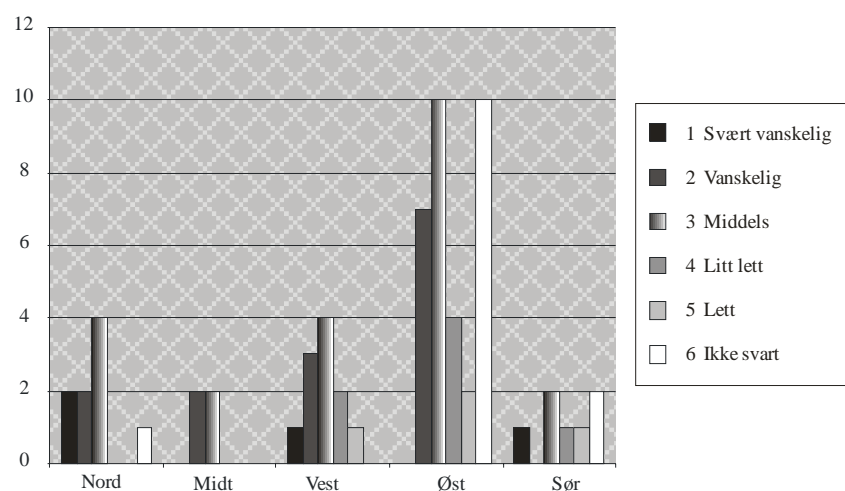

Figur nr: 11

Det er 54 informanter som svarte på spørsmålet om hvor mange oppdrag de hadde i gjennomsnitt i 2007. Det er flest informanter som svarte at de hadde under 10 oppdrag i 2007, 37 %. Det var 10 stykker som ikke svarte på hvor mange oppdrag de hadde. Dette kan ses i sammenheng med de svarene vi har fått fra dybdeintervjuene, hvor informantene syntes det er vanskelig å vite hvor mange oppdrag de hadde hatt. 26 % svarte 10-20 oppdrag, 7 % svarte 21-30 oppdrag, 11 % svarte 31-40 oppdrag, 5,5 % svarte 41-50 og det var 15 % som svarte at de hadde over 50 oppdrag i 2007. Dette kan variere fra år til år, slik informantene fra dybdeintervjuene har nevnt. Om informantene i spørreskjemaet har samme oppfatning av oppdrag kan vi ikke se ut i fra materialet. Det er mulig at noen ikke tar med de oppdragene de får via/på jobben eller de som de ikke tar betalt for.

I *Spørsmål 32)* spør vi: *Hvor mange oppdrag har du gjennomsnittlig per år?* Svarene er nesten helt like med hva informantene krysset av på *spørsmål 33) hvor mange oppdrag hadde du gjennomsnittlig i 2007?* Forskjellen var at én til to informanter var til og fra på de samme alternativene som i spørsmål 33. Det er kun 18 som svarer alternativet under 10, men det er 17 som svarer 10-20 her, til forskjell fra 14 på spørsmål 33. Alternativet 21-30 har like mange avkryssninger som i spørsmål 33. Det er fire som svarer 31-40 og to som svarer 41-50. Det er én informant mer som svarer over 50 her, 9 stykker, enn i spørsmål 33. Dermed er det ikke stor forskjell fra gjennomsnittoppdrag for informantene fra hvor mange oppdrag de hadde i 2007.

Spørsmål 34) Hvor lett/vanskelig synes du det er å få oppdrag på en skala fra 1-5 der 1 er svært vanskelig, 3 er middels og 5 er lett?

Figur nr: 12

Det er en tendens til at informantene synes at det er middels lett å få oppdrag. I Nord-Norge er det delt mellom de fire som svarer middels, to som svarte svært vanskelig og to som svarte at det er vanskelig å få oppdrag. Én fra Nord-Norge har ikke svart.

Midt-Norge hadde to som svarte at de syntes det er vanskelig og to som svarte middels.

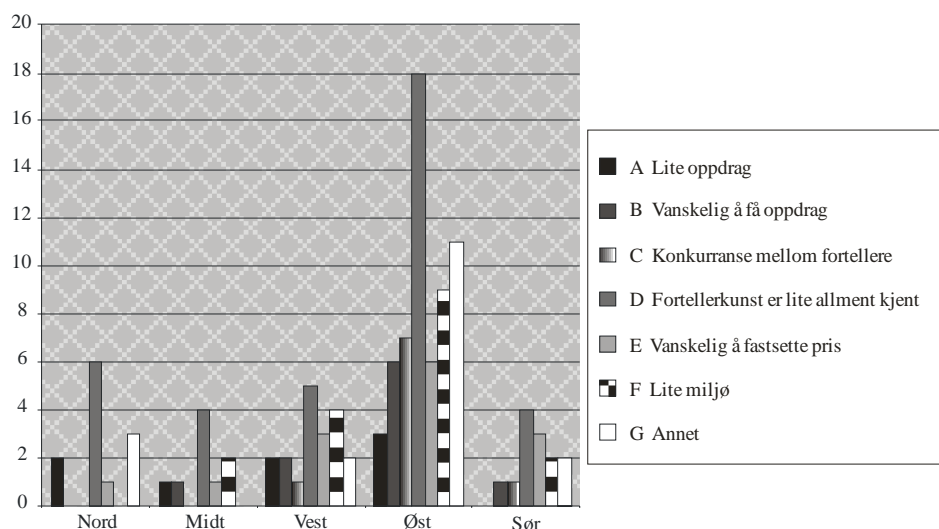
På Vestlandet svarte én informant at det er svært vanskelig, tre svarte vanskelig og fire svarte middels. Det er to som svarte litt lett og bare én som svarte at det er lett å få oppdrag.

På Østlandet derimot er det ingen som syntes det er svært vanskelig å få oppdrag. Men det er syv informanter som svarte at de syntes det er vanskelig. Hele 10 informanter svarte middels, fire syntes det er litt lett og to syntes det er lett. Det er 10 informanter fra Østlandet som ikke svarte på dette spørsmålet. Dette kan tolkes som at det kan være vanskelig å finne ut hvor lett eller vanskelig det er å få oppdrag siden det kommer an på hvilken situasjon informanten er i. Det er mulig at det er vanskeligere i begynnelsen enn det er nå. I dybdeintervjuene er det noen som kom inn på hvordan de fikk oppdrag i begynnelsen, hvordan det ble etter hvert, og at det hadde blitt enklere med tiden.

Fra Sørlandet er det én som syntes det er svært vanskelig, to som krysset av på middels, én litt lett og én svarte lett. To fra Sørlandet svarte ikke.

Det er 13 informanter totalt som ikke svarte. Tendensen er at de fleste, 43 %, krysset av på middels. 35 % av informantene krysset av på de to alternativene svært vanskelig, og vanskelig, å få oppdrag. 21,5 % av informantene var delt mellom litt lett og lett å få oppdrag.

Spørsmål 38) Er det faktorer som gjør det utfordrende/vanskelig å jobbe som forteller i Norge?

Figur nr: 13

58 % av informantene svarte at fortellerkunst er lite allment kjent. Dette er dermed den største utfordringen informantene har i forhold til å kunne jobbe som forteller i Norge.

Jevnt over er det omkring 20 % som mente at et lite miljø er en utfordring, samt det å fastsette pris på oppdrag. På alternativet annet svarte 28 %. Enkelte informanter svarte at miljøet de deltar i er for lite, og at det er utfordrende med miljøer som fokuserer for mye på profesjonalitet. Miljøet blir også dratt frem som en måte å komme seg gjennom vanskeligheter på og kan være til hjelp med inspirasjon og lignende. Ut fra de svarene de gav, er det noen som mener at det er få utfordringer og noen som mener det er mange, og at dette varierer. Enkelte leter ikke etter oppdrag og synes det er lite utfordrende å drive med fortelling, andre synes det er for lite kunnskap om muntlig fortelling og fortellerkunst.

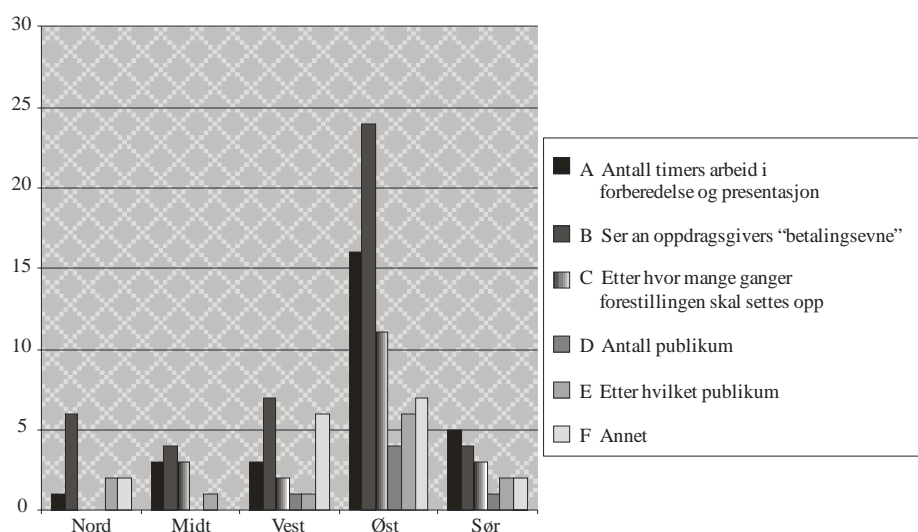
Det er kun noen få informanter som mente at det er få oppdrag, konkurranse mellom fortellere, eller at det er vanskeligheter med å få oppdrag som er en utfordrende faktor.

Oppsummerende tar 53 av informantene betalte oppdrag. Gjennomsnittlig har informantene under 10 oppdrag i året, men det er 9 informanter som i gjennomsnitt har over 50 oppdrag i året. I tillegg er det mange informanter som ønsker at fortellermiljøet skal bli flinkere til å opplyse og dele informasjon med de som er i begynnerfasen. Særlig ønskes informasjon om hvordan det er å være selvstendig næringsdrivende. Men det er utfordringer med å drive med muntlig fortelling, og den største utfordringer er ifølge informantene, at fortellerkunsten er lite allment kjent. Det er flest informanter som synes det er middels lett å få oppdrag

Pris og lønn

Her tar vi for oss hvordan informantene fastsetter pris på oppdragene sine. Så tar vi for oss om informantene er positive til å ha faste takster på fortelleroppdrag og til slutt kommer spørsmålet om fortellere har som mål å leve av å drive med muntlig fortelling.

Spørsmål 30) Hvis du tar betalte oppdrag, hvordan fastsetter du prisen på et oppdrag? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer)

Figur nr: 14

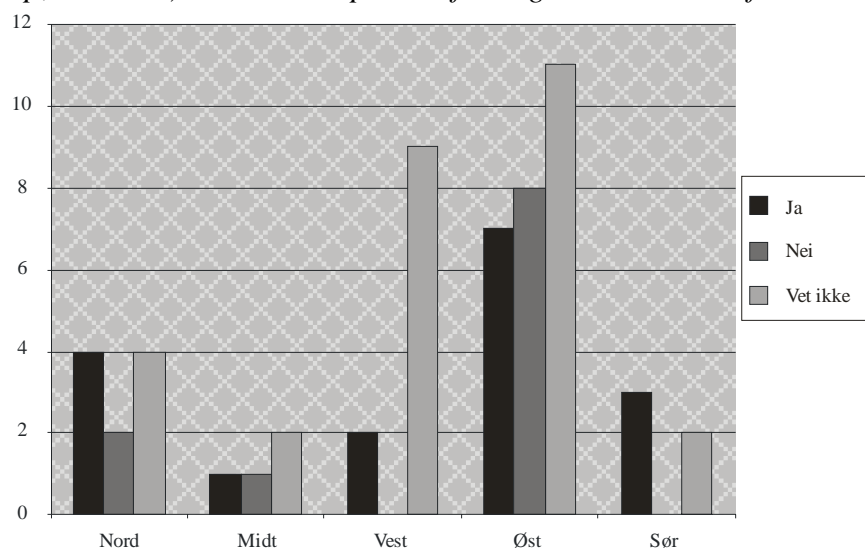
Ser vi på usikkerheten mange informanter har trukket fram rundt det å fastsette pris på oppdrag, og hvordan fortellere bestemmer pris for oppdrag, kan vi se et mønster. 70 % av informantene svarer *b) ser an oppdragsgiveren*, når de fastsetter pris på oppdrag. 44 % svarte *a) an antall timer* de bruker, for så å fastsette pris. I dybdeintervjuene kom det fram at informantene hadde liten oversikt over antall timer de brukte i alt per forestilling, så denne måten å sette pris på balanserer mellom en grov utregning av antall arbeidstimer og "problemet" med å ikke prise seg ut av markedet.

De andre alternativene for hvordan informantene fastsetter pris på oppdrag fikk følgende antall avkryssninger: *c) etter hvor mange ganger forestillingen skal framføres* fikk 30 %, *d) antall publikum* fikk 9 %, og *e) etter hvilket publikum* det er fikk 19 %. Her er det 26,5 % av informantene som svarte *f) annet*. Tendensen for hvordan fortellere fastsetter pris, er at de går ut fra liknende yrkers satser, som skuespillere, forfattere og lignende. Noen går ut fra lengden på forestillingen og har laget egne prislister. Det er også tydelig at fortellere tar forskjellig pris på pedagogiske oppdrag og på kunstneriske oppdrag.

I forhold til dybdeintervjuene er prisene på oppdrag som nevnes her nesten helt lik, her varierer standardprisen fra 1500 - 3000kr. Denne prisen varierer ut fra dag i uka, lengden, hva

slag type oppdrag det er, oppdragsgiver, og om dette er et oppdrag som kan gi flere jobber senere. Informantene ser også på om det er et sted hvor de har jobbet før eller jobber fast. Ut fra disse svarene kan vi si at fortellere i hovedsak tar betalte oppdrag, og at muntlig fortelling i de fleste tilfeller er mer enn en hobby.

Spørsmål 35) Vil det være positivt for deg dersom det ble faste takster for fortelleroppdrag?

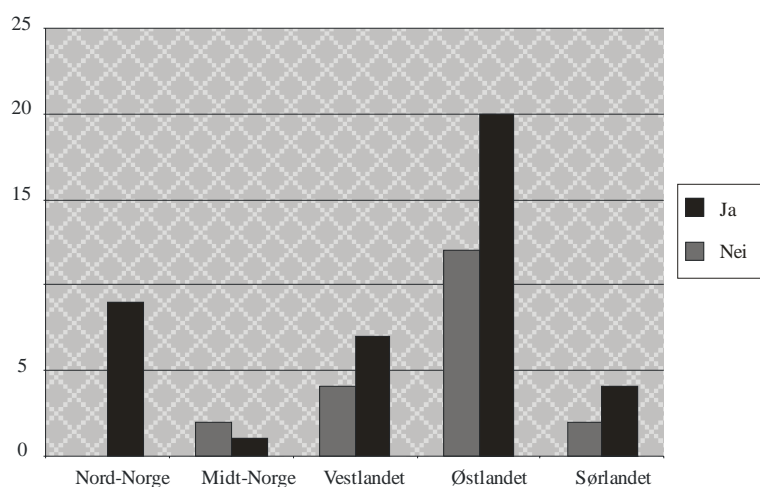

Figur nr: 15

Ut fra dybdeintervjuene kunne vi se en sammenfletting av fortelling og de (eventuelle) andre yrkene informantene hadde, som den største inntektskilden til fortellere. Det er i samsvar med et annet yrke, først og fremst som lærer, at fortelling brukes innenfor det yrket fortelleren har.

Etter inntrykk fra dybdeintervjuene hvor det er litt ulike svar på hvor mye informantene tar for oppdrag, spurte vi i spørreskjemaet om de ville være positive til å ha faste takster på oppdrag. 26,5 % var positive til at det kan bli faste takster på oppdrag, 17 % mente at det ikke er positivt og 44 % krysset av på *vet ikke*. Flere kommentarer gjør det tydelig at det er vanskelig å finne ut hvor mange timer de bruker på forskjellige oppdrag, og at antall timer varierer fra gang til gang. Derfor kan det konkluderes med at dette er et bredt og uoversiktlig tema, fordi oppdragene og målene til fortellerne er så forskjellige.

Spørsmål 39: Har du som mål å leve av fortelling?

Figur nr: 16

Det er mange som tar betalte oppdrag, men av alle de som svarte, er det bare 31 % som oppgir at de har som mål å leve av fortelling. Det er også tre stykker som har svart at de allerede lever av å være fortellere. Og det kommer frem i kommentarene at andre lever av muntlig fortelling fordi de i stor grad får benytte seg av muntlig fortelling i det arbeidet de har. På spørsmålet om de har som mål å leve av å fortelle, hadde vi ikke et åpent svaralternativ, så de kommentarene vi har fått har informantene kommet med selv. Dette viser at vi burde hatt to alternativ til, én for de som alt lever av å fortelle og én for de som benytter fortelling i det arbeidet de alt har.

I Nord-Norge er det ingen av informantene som har som mål å leve av fortelling. Ellers er det jevnere fordelt i de andre landsdelene; 1/3 av informantene i hver landsdel har som mål å leve av å fortelle, mens 2/3 ikke har det som et mål

Det lave antallet blant informantene som har et ønske om å leve av fortelling, kan ses i sammenheng med den lave fortellerinntekten de hadde i 2006. Vi stilte spørsmål 29) *hvis du tar betalte oppdrag i muntlig fortellerkunst, hvor mange prosent av din inntekt i 2006, kom fra slike oppdrag?* Ut fra prosenten av inntekten fra 2006 er det flest som svarte at inntekten fra fortelling er under 20 %. Det kan se ut som om de 61 % som tar betalte oppdrag ikke har fått inn store beløp, og det er ikke noe en forteller kan livnære seg på. Det er riktignok 20 % som ikke svarte på hvor stor del av inntekten som kom av fortelling. 34 av 51 svarte at inntekten var under 20 %, 3 av 51 svarte at inntekten var fra 20-40 %, 5 av 51 sier den var fra 40-60 %, 4 av 51 at den var 60-80 % og 5 av 51 svarte at inntekten var på 80-100 %. Tre av fem av informantene som svarte 80-100 %, har kommentert at de lever av å fortelle, og de resterende to har krysset av at de har som mål å leve av fortelling.

Av de som svarte på hvor mye av lønnen deres som kom fra betalte oppdrag i 2006 svarte 34 informanter alternativet: under 20 %. Av de 34 som svarte at inntekten var under 20 % var det 24 som krysset av på at de ikke har som mål å leve av fortelling

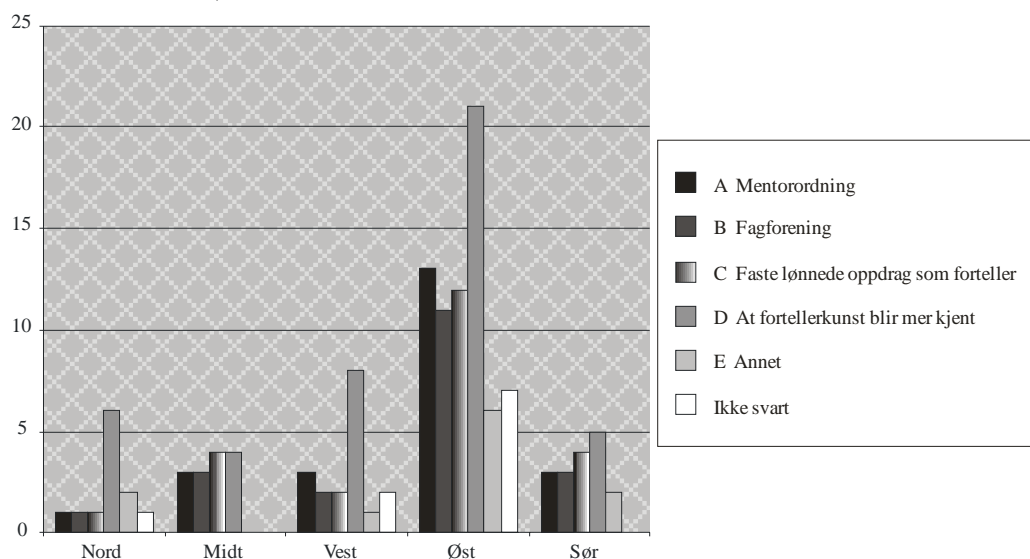
Oppsummering viser at informantene ser an oppdragsgiveren og hva andre fortellere tar for oppdrag når de fastsetter pris. Bare 17 informanter synes det er positivt med faste takster på fortelleroppdrag, og hovedtendensen her er at informantene ikke vet om det er bra med faste takster eller ikke. Det er ikke mange som vil leve av å være en forteller i forhold til alle de som tar betalte oppdrag. Dette kan kobles til den lave inntekten informantene hadde fra fortelleroppdrag i 2006.

Informantenes behov

Her ser vi på hva informantene mener er hovedmotivasjonen til å drive med muntlig fortelling. Vi ser på hva slags behov de har og om de har behov for et nyhetsbrev/ blad.

Det som gikk igjen da informantene i *spørsmål 36* ble spurt om *hva er din hovedmotivasjon med å fortelle*, var først og fremst gleden over å formidle gode historier, og møtet med tilhørerne. Mange nevnte også at de synes det er viktig å ta vare på tradisjonen med muntlig fortelling som kulturarv. I likhet med flere informanter i dybdeintervjuene svarte mange av informantene i spørreundersøkelsen at de opplever det som positivt og viktig å ta del i denne tradisjonen og dele den med andre. Mange av informantene skriver at de ser på det som en motivasjonsfaktor å skape historier med tilhørerne, noe som fremhever skillet mellom muntlig fortellerkunst og teater/skuespill. Det pedagogiske aspektet er også motiverende for flere informanter. Det gjelder både i forhold til å benytte muntlig fortelling som en del av undervisningen, og det å gi barn kunnskap om muntlig fortellertradisjon. I tillegg nevnte enkelte informanter at arbeidet med muntlig fortelling er et kall, og at de føler det er dette de er gode på.

Spørsmål 42: For å utøve muntlig fortelling, ser du behov for (mulig å krysse av på flere svaralternativer)

Figur 17

Det er 69 % som hadde behov for at *fortellerkunst blir mer kjent (d)*, og dette var det behovet som kom høyest av alternativene. Det har tydelig kommet fram i flere av dybdeintervjuene også at dette er et kriterium for at fortellerkunsten skal vokse og bli brukt i samfunnet fremover. De andre alternativene kom nokså likt ut og hadde bare et par prosent forskjell: 31 % svart b) *fagforening* og 36 % på både a) *mentorordning* og c) *faste lønnede oppdrag som forteller*. Det er også her mulig å komme med egne alternativer, e) *annet*. Her blir det nevnt for eksempel alternativer som skiller mellom scenefortellere og ”hverdagsfortellere”, et profesjonalitetsskille. Det at kvaliteten bør sikres, ser ut til å være det viktige for dem som svarer på *annet*. De andre alternativene utgjorde ikke mer enn 11 informanter av svarene og det er her 10 informanter som ikke svarte.

Spørsmål 40) *Har du et behov for et nyhetsbrev / blad på nasjonal basis* og spørsmål 41) *Hvis du har et behov for et nyhetsbrev / blad på nasjonal basis, i hvilket format er best for deg?* Her ville vi vite hvordan fortellere ville ha informasjon. Det er 12 informanter som sier de ikke har noe behov og fire som ikke svarer.

De som ser et behov for nyhetsbrev/blad svarte følgende: 20 informanter svarte avis, 30 svarte e- post og 25 svarte oppdatert hjemmeside. Er det liten forskjell mellom alternativene. Sett geografisk skiller Nord- Norge seg ut; der ønsker 60 % seg e- post, og de siste 40 % er delt på de to andre alternativene. På Østlandet er det få som vil ha avis, og mange som vil ha

internettbaserte nyheter. På Sørlandet er det derimot flere som ønsker seg *avis*, nesten halvparten. Det er informanter som har svart på flere alternativer på dette spørsmålet.

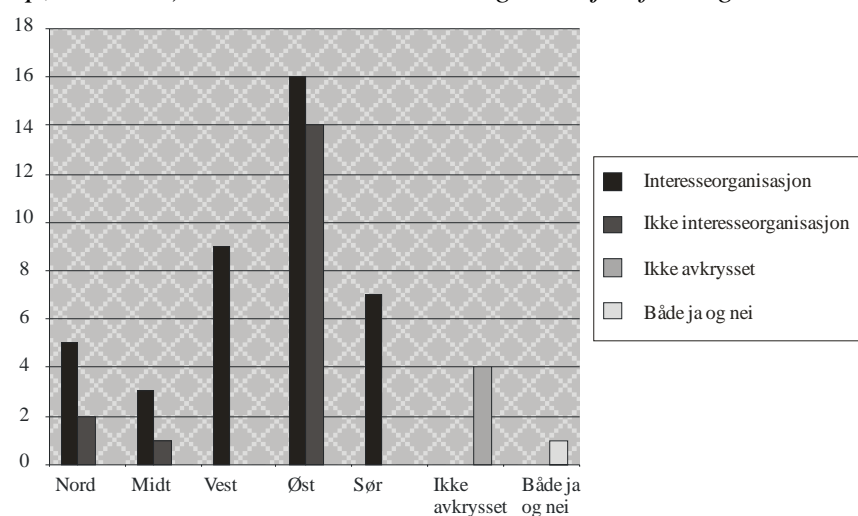
Oppsummering av hovedmotivasjonene til informantene som drive med muntlig fortelling, er formidling av gode historier. Det er de muntlige fortellertradisjonene de vil ta vare på.

Mange av informantene har behov for nettbasert informasjon, i form av e-post og oppdatert hjemmeside, og de har behov for at fortellerkunst blir mer kjent for å utøve muntlig fortelling.

Informantenes forhold til Norsk Fortellerforum og fagsenter

Her ser vi på om informantene ser på Norsk Fortellerforum som en interesseorganisasjon og om informantene har brukt for et fagsenter. Vi knytter behovet om fagsenter opp mot om det er medlemmer av NoFF eller ikke, og vi tar for oss tilslutt hva informantene mener fagsenteret bør inneholde.

Spørsmål 48) Er NoFF en interesseorganisasjon for deg?

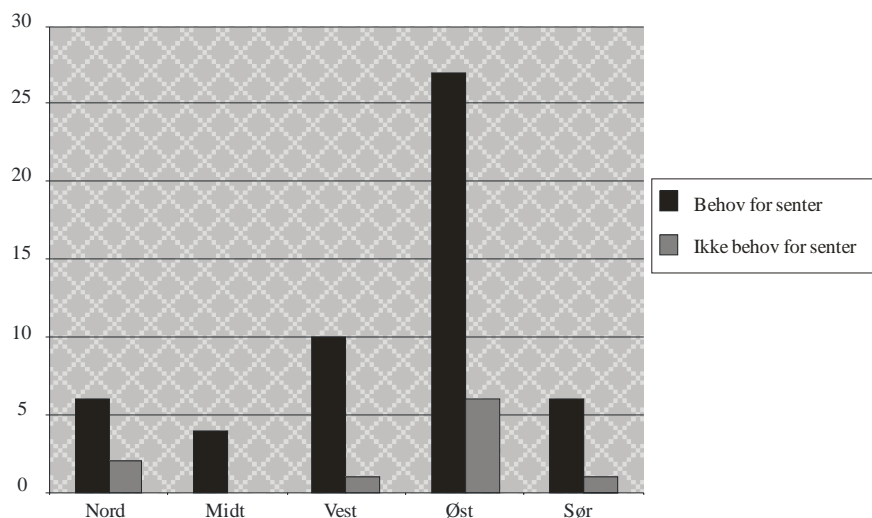

Figur nr: 18

I Nord-Norge mener fem informanter at NoFF er en interesseorganisasjon for dem, og to informanter mener at det ikke er det. I Midt-Norge svarte tre informanter ja, mens én svarte nei. På Vestlandet og Sørlandet mener alle informantene at NoFF er en interesseorganisasjon. På Østlandet svarte 16 informanter ja, mens 14 informanter svarte nei. Det var imidlertid også fire informanter som svarte både ja og nei, i tillegg til at en informant ikke svarte på spørsmålet.

På Østlandet er det en stor del av informantene som ikke ser på NoFF som en interesseorganisasjon, mens hovedtendensen peker den andre veien i de andre landsdelene

Spørsmål 43) Har du behov for / ser du nytten av et nasjonalt fagsenter for muntlig fortellerkunst?

Figur nr: 19

Det kommer tydelig frem at de som har deltatt i spørreundersøkelsen, mener det er behov for et nasjonalt fagsenter. Hele 83 % av de som deltok i undersøkelsen, svarte ja på spørsmålet om de ser nytten av, eller behovet for, et nasjonalt fagsenter. Blant informantene var det bare én person som ikke svarte, og 16 % som mener at det ikke er behov for et senter.

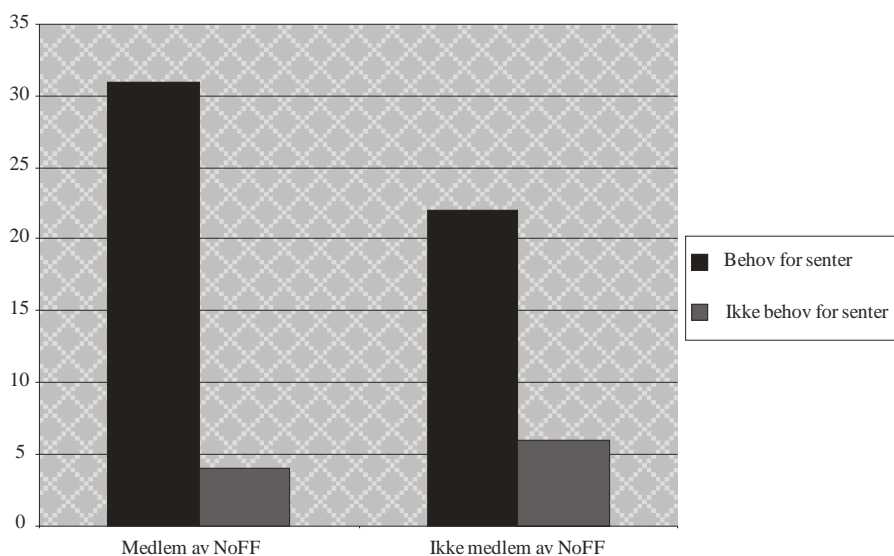
Ser vi på hvem som har svart at de har behov for et senter i sammenheng med hvor de bor, er det stor enighet blant informantene i alle landsdelene om at det er bruk for et senter. I Nord-Norge er det to av 9 som ikke ser behov for et senter. I Midt-Norge svarte alle at de ser behovet. I Vest-Norge er det bare én som svarte nei, og det samme gjelder informantene fra Sørlandet. På Østlandet er det seks stykker som svarte nei. Noen har kommet med kommentarer når de har krysset av på: nei. Én informant mener det ”per dags dato” ikke eksisterer et kvalifisert fagmiljø som kan drive et slikt senter. Noen svarer også ”nja” og er mer skeptiske til at det er et behov. Én informanter skrev at de allerede har et fagsenter, ”høgskolen er jo på en måte det...”.

For å se etter mulige tendenser når det gjelder hvilke av informantene som har behov for og ikke har behov for et fagsenter, sammenliknet vi svarene med hvor lenge informantene har fortalt, hvem som er medlemmer av NoFF og hva de som ikke karakteriserer seg som fortellere, har svart. Vi har illustrert det ved å sette dem inn i en graf. Det er ikke tydelig forskjell mellom hvor lenge informantene har fortalt og om de vil ha et kompetansesenter. Det er en betydelig større andel av informantene som har fortalt under 10 år, enn de som har fortalt mer enn 10 år, av alle som har svart på spørreskjemaene. 27 av informantene som svarte at de vil ha et senter, har

fortalt i mindre enn 10 år. 18 stykker som har fortalt mellom 10 og 20 år, vil ha et senter. Det var 9 informanter som har fortalt mellom 20 til 50 år, som ser behovet for et senter.

8 som sa nei til senter har fortalt fra 1-14 år, de ligger innenfor denne tidsperioden. En person som har fortalt i over 40 år, ser ikke behovet for senter, og én informant krysset ikke av for hvor lenge vedkommende har fortalt, men ser ikke noe behov for et senter.

Spørsmål 45) Er du medlem av NoFF og spørsmål 43) Har du behov for / ser du nytten av et nasjonalt fagsenter for muntlig fortellerkunst?

Figur nr. 20

For å se nærmere på behovet for et fagsenter, ville vi se om det var et skille mellom de som er medlemmer av NoFF og de som ikke er det. Det var 35 informanter som skrev at de er medlemmer av NoFF. Av disse mener hele 88,5 %, at de har behov for et fagsenter. Av de som ikke er medlem av NoFF er det 79 % som ser behovet for et senter.

Det er bare én informant som ikke har svart ja eller nei på spørsmålet om et senter, og denne informanten er ikke medlem av NoFF. Ut fra dette ser det ut som behovet for et senter er stort, uansett om informantene er medlemmer av NoFF eller ikke.

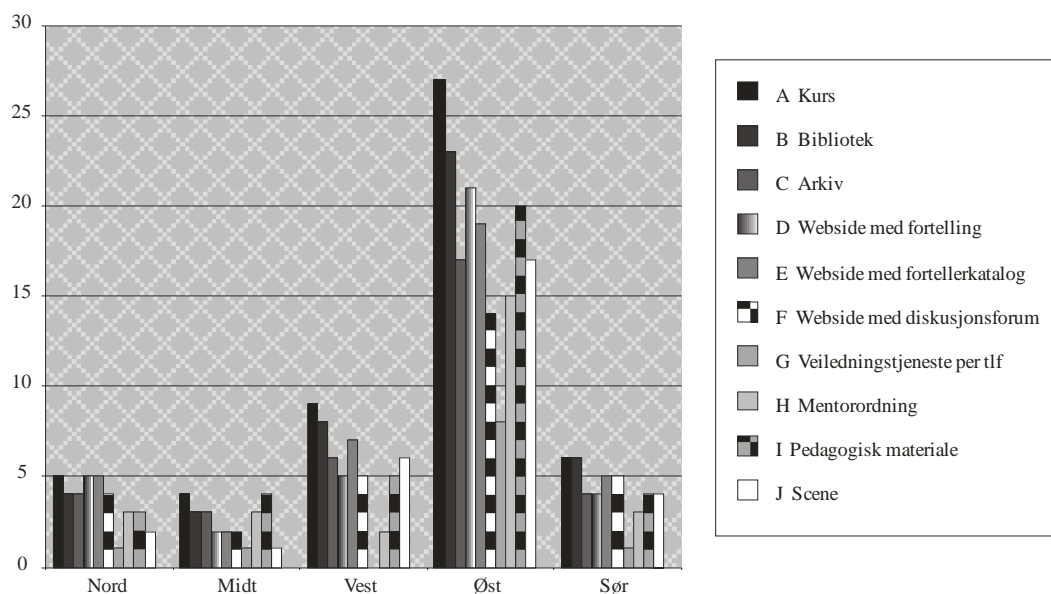
Vi lurte også på om de som ikke karakteriserer seg som fortellere har behov for et senter. Av de 8 informantene som ikke karakteriserer seg som fortellere, sier fire stykker at de ikke har behov for et senter, og fire stykker har behov for et senter. Vi ser også på hvorfor de ikke karakteriserer seg som fortellere og at de heller ikke vil ha et senter, ser vi en tendens. To informanter har krysset av for at de har fortelling som hobby, to informanter mener de ikke bruker nok tid til fortelling, én informant mener at han/hun har ikke holdt på lenge nok, og én informant bruker fortelling i annet arbeid. Av de som ikke karakteriserer seg som fortellere, men ser behovet for et senter er det en liten grad av annen avkryssning. To informanter svarer at de

ikke har utdannelsen, to svarer at de ikke bruker nok tid til fortelling, og to informanter, at de bruker fortelling i annet arbeid. Det er også noen som har svart under *annet*, at de har tvil på egen prestasjon, og at de har tatt få kurs.

Noe som flere av informantene har nevnt i materialet fra spørreskjemaene er at mange av de som ikke er medlemmer av NoFF har forsøkt å melde seg inn ved tidligere anledninger og støtt på tekniske problemer, for eksempel med å betale medlemsavgiften. Problemer er at de som vil bli medlem ikke har fått noe form for respons på sitt medlemskap etter at de har betalt medlemsavgift. Det er også et problem med betaling og innmelding på nettsidene til NoFF.

I tillegg er det en del informanter som har vært medlemmer tidligere, men som ikke følte at de ”fikk så mye ut av det”. Det er også noen av informantene som har imidlertid også påpekt at de mener NoFF har gjort en god jobb i det siste med å få fotfeste i større deler av landet, slik at det ikke lenger bare er et ”Oslo-lag”.

Spørsmål 44) Hva ser du for deg at et fagsenter bør inneholde?

Figur nr: 21

Et eventuelt fagsenter er ment å dekke behovene til de som forteller og tilbudet skal samles på ett sted. Derfor spurte vi informantene om hva de mente dette senteret burde inneholde i spørsmål 44. Vi satte opp 12 alternativer, hvor de under det siste alternativet *annet*, kunne skrive det de selv har behov for, eller mener et slikt senter bør inneholde. Det var mulighet for å krysse av flere alternativer.

De to alternativene de fleste vil ha er *a) kurs*, hvor 80 % krysset av, og *b) bibliotek*, hvor 69 % krysset av. Det er noen få forskjeller på hva som er viktigst for de fem geografiske områdene vi har delt landet inn i.

I Nord-Norge krysset informantene av på kurs, nettside med fortelling og nettside med fortellerkatalog flest ganger. De alternativene fikk fem avkryssninger hver. Dermed er det de alternativene som det er mest behov for i Nord-Norge. Det som ikke er viktig for informantene i Nord-Norge, er veiledning per telefon som bare en informant krysset av på.

I Midt-Norge er det flest som har krysset av på kurs og pedagogisk materiale, begge er krysset av fire ganger hver. Det er minst avkryssninger på veiledning per telefon og scene, med ett kryss på hver.

Kurs ble avkrysset 9 ganger fra informantene på Vestlandet, med bibliotek rett etter med 8 avkryssninger. Ingen så noe behov for å ha veiledningstjeneste per telefon her.

Fra informantene på Østlandet er det samme tendens som på Vestlandet. Det er kurs og bibliotek som de fleste har krysset av på, 27 og 23 avkryssninger. Veiledning per telefon får også minst oppslutning her, med 8 avkryssninger.

Den samme tendensen som er det i svarene vi har fått fra Sørlandet, hvor kurs og bibliotek fikk 6 avkryssninger hver. Også her er det bare en informant som vil ha veiledning per telefon.

De andre alternativene fikk følgende oppslutning *e) webside med fortellerkatalog* fikk 59 % *d) webside med fortelling* 58 %. *I) pedagogisk materiale* fikk 56 %, *c) arkiv* med 53 % og *j) minoritetsspråklig materiale* fikk 50 %.

De alternativene som under halvparten, 47 % av informantene mente det var behov for er *f) Webside med diskusjonsforum* og *k) scene*. Alternativ *h) Mentorordning* var det 41 % av informantene som svarte, og *g) Veiledning per telefon* fikk 17 %.

Det kan se ut som materiale og møtesteder også er tilgjengelige på internett og at det er mulig å utvikle seg og få mer materiale via kurs og arkiver. Det er også viktig for fortellere å ha tilgang til andre kulturers materiale.

At alternativer som *f) webside med diskusjonsforum* og *k) scene* fikk få stemmer kan muligens begrunnes med at det eksisterer mange tilbud med dette allerede, på nett er det diskusjonsforumer som Ratatosk, og scener ble nevnt av flere i både dybdeintervjuene og spørreskjemaene. Enkelte informanter har påpekt at disse tilbudene er såpass lett tilgjengelige at et kompetansesenter i større grad burde konsentreres rundt andre tilbud.

Mentorordning fikk 41 % (26) avkryssninger på hva kompetansesentret bør inneholde.. Det kom imidlertid fram da vi så på *spørsmål 42) for å utøve muntlig fortelling, ser du behov for*, der får mentorordning tre mindre stemmer enn i spørsmålet om hva senteret skal inneholde,

henholdsvis 23 avkryssninger. Dette kan igjen tyde på en tendens hos informantene til å krysse av på det de tror andre kan ha bruk for, og ikke nødvendigvis hva de selv har bruk for i et slikt senter.

Mentorordningen er også nevnt i *i) annet*, hvor en informant mener at mentorordningen kan være turnerende. Denne ideen er med på å gjøre den gjeldende for hele landet. For om kompetansesenteret har mulighet til å komme rundt i landet, vil flere ha mulighet til å benytte seg av tilbudene.

Andre punkt som blir tatt opp under *annet* er en mulighet til å ta utdanning på senteret. Tre stykker kommenterer hvor sentret bør eller kan ligge. En person mener at senteret bør ligge i Oslo og ha mulighet til å nå ut til hele landet. Et par nevner også at et slikt senter kan samarbeide med allerede eksisterende kulturhus, som Litteraturhuset. I dybdeintervjuene kom det fram at de fleste informantene mente det var underforstått at et mulig kompetansesenter kom til å ligge i Oslo. Det var flere av informantene i områdene lenger unna Oslo som mente at et kompetansesenter kanskje kunne være en god idé, men at et fysisk senter i Oslo kom til å få liten betydning for dem personlig.

Vi har ikke tatt med dette spørsmålet i spørreskjemaet fordi vi gjennom dybdeintervjuene merket at informantene følte dette var et område som alt var dekket av bibliotekene. De informantene vi snakket med mente det ville være vanskelig å samle alt dette på et sted siden muntlig fortelling berører så mange forskjellige temaer, som pedagogikk, religion, folkeeventyr og liknende. Når det gjelder hvor fortellere henter informasjon, fikk vi vite at det var ganske variert, se avsnittet om hva fortellere personlig har behov for.

Oppsummerende av tema kan vi klart dokumentere ut fra spørreundersøkelsen se et behov for et fagsenter. Det er ikke forskjell på om informantene ser et behov for senteret eller ikke ut fra hvor i landet de bor. Behovet lager ikke noe skille om de er medlem eller ikke av NoFF eller etter hvor lange de har drevet med muntlig fortelling.

NoFF blir sett på som en interesseorganisasjon i alle deler av landet. På Østlandet er informantene delt i synet på om NoFF er en interesseorganisasjon.

På fagsenteret som så mange ser et behov for, er det flest informanter som ser et behov for å ha kurs og bibliotek knyttet til et fagsenter.

Det er ikke mulig ut fra besvarelsene å avgjøre om informantene har et personlig behov for et fagsenter, om de kan mene at andre kan ha behov for et senter eller om de mener at det kan være en generelt god idé.

Kapittel 3 – Konklusjon

Utredningen skulle kartlegge fortellere i Norge, samt deres behov knyttet til det å jobbe med muntlig fortelling. Som nevnt i innledningen, valgte vi å hente informasjon om hvem fortellere er, hvordan de arbeider, hvor de arbeider og ikke minst hva de behøver for å kunne jobbe med fortellerkunst. I dette kapittelet vil vi gi en egen vurdering av vår gjennomføring av prosjektet, samt en oppsummering av resultatene med kommentarer.

3.1 Resultat i forhold til formulert oppdrag

Resultatmålet av undersøkelsen skulle være å avdekke behov og ønsker hos fortellere i Norge. For å finne ut av dette skulle vi forsøke å kartlegge hvem fortellere er og hvor de forteller.

Informantene

Et av spørsmålene vi ville forsøke å belyse for å kunne besvare problemstillingen, var hva begrepet ”forteller” innebærer. Vi har undersøkt hva informantene legger til grunn for å kalle seg fortellere, og årsaken til at de eventuelt ikke karakteriserer seg som fortellere. Så langt har vi sett at informantene utøver muntlig fortelling enten i sammenheng med andre yrker og/eller tar oppdrag som frilansfortellere. Kun tre av informantene i spørreundersøkelsen oppgir at de lever av å arbeide med muntlig fortelling. Dette er altså unntaket. Derimot vil majoriteten (53 av 64) karakterisere seg som fortellere. Av de som oppgir at de ikke karakteriserer seg som fortellere begrunner flest informanter dette med at de ikke bruker nok tid på fortelling. Enkelte er også usikre på om de er gode nok til å fortelle.

Av informantene som karakteriserer seg som fortellere, karakteriserer flest seg som tradisjonsbærere og scenekunstnere. Over halvparten av disse informantene har studert muntlig fortellerkunst ved høyskole. Det er interessant at så mange av informantene som har utdanning innenfor muntlig fortellerkunst samtidig ser seg som tradisjonsbærere innenfor det samme emnet. Det er samtidig interessant å se hvordan informantene som ser seg selv som tradisjonsbærere kombinerer dette med å sette muntlig fortelling i en ny setting der det er andre krav til tilhørerne/publikum, for eksempel ved å formidle folkeeventyr på en scene. Blant de informantene som karakteriserer seg som fortellere er det færre som sier at de forteller på kafeer og blant venner og familie, enn de informantene som ikke karakteriserer seg som fortellere.

At nærmest alle våre informanter har muntlig fortelling som en hobby, og/eller bruker det i kombinasjon med annet arbeid, kan kanskje sees i mer direkte sammenheng med den tradisjonelle fortellerkunsten, der fortelling ofte har foregått i mer uformelle sammenhenger og i kombinasjon med andre yrker og gjøremål. Oppstarten av en utdanning i muntlig fortelling kan

dermed sees som en videreutvikling av fortellerkunsten, og en måte å gjøre den mer aktuell i dagens samfunn.

Over halvparten av informantene (57 %) oppgir at de ønsker kvalitetskriterier knyttet til det å arbeide som forteller. Flertallet mener erfaring skal være et kriterium. Igjen ser vi at en stor andel av informantene som har fortellerutdannelse legger flere ting enn utdannelse til grunn for ”å være en forteller”. I så måte kan det være spennende å se nærmere på mer konkrete grunner til at folk velger å ta fortellerutdannelsen.

Informantene i dybdeintervjuene er i stor grad etablerte fortellere med flere års erfaring. Derimot er variasjonen stor når det gjelder informantene som svarte på spørreskjemaene, både med forhold til erfaring og hvordan de karakteriserer seg selv som fortellere. Dette ga oss oversikt over et bredt spekter av meninger og holdninger. Kun tre (av 64) informanter i spørreundersøkelsen har ikke norsk nasjonalitet.

Fortellermiljø

Å knytte nettverk og det å ha noe å støtte seg til – som for eksempel en organisasjon – er betryggende, mener mange av informantene. Å ha et nettverk er viktig, ikke minst når det gjelder å utvikle seg som forteller. Dette er tanken bak ideen om en mentorordning, et tema vi tok opp både i dybdeintervjuene og spørreskjemaene. Det kommer også fram at det er behov for mer kommunikasjon og informasjon innad i fortellermiljøet. Flertallet av informantene ønsker at informasjonen skal være nettbasert.

Behov

De fleste informantene er fornøyde med arbeidsmengden, men enkelte uttrykker et ønske om faste, lønnede oppdrag. Mange av informantene i spørreundersøkelsen opplyser at de ikke kan tenke seg å leve av å jobbe med muntlig fortelling, selv om de karakteriserer seg som fortellere. Én mulig forklaring på dette kan vi se i dybdeintervjuene. Informantene påpeker at det å jobbe som forteller både kan være et usikkert yrke, med tanke på at inntekten ikke blir den samme hver måned, og at det kan være ensomt. Flere av informantene i dybdeintervjuene påpeker at det er svært ideelt å kunne holde på med muntlig fortelling innenfor det yrket de har fra før, og de informantene som kombinerer det på denne måten er fornøyde med arbeidsmengden og at de har fast inntekt.

Først og fremst nevner våre informanter at det trengs penger for å kunne drive med fortellerkunst. Selv om enkelte har muntlig fortelling som bijobb eller hobby får vi forklart at det kan være en tidkrevende jobb, ikke minst når det gjelder forberedelser. Våre informanter har ulike prioriteringer når det gjelder honorar for forestillinger: mens noen informanter påpeker at det er viktig å ikke ”prise hverandre ut av markedet” og dermed har en fastsatt minstepris på sine opptredener, synes andre det er viktigere å spre fortellingen slik at man i noen tilfeller

godtar et mindre honorar, eller gjør oppdrag gratis. I dybdeintervjuene nevner flere av informantene at de lager prosjekter, for så å søke støtte til dette. I spørreundersøkelsen svarte også mange at de hadde et behov for hjelp til å fylle ut søknader om økonomisk støtte til slike prosjekter.

Et interessant poeng er at mange av informantene mener at det kan være vanskelig å fastsette honorar, men samtidig er også over halvparten (37) av informantene skeptiske til faste takster for fortelleroppdrag. Dette til tross for at flere av informantene ofte sammenlikner seg med andre yrkesgrupper, f. eks forfattere, som ofte har fastsatte takster. Noen av informantene følger også takster beregnet på andre yrkesgrupper – f. eks musikere og forfattere. At de følger takster fra andre mer ”etablerte” yrkesgrupper, kan også vise at det er et behov for anerkjennelse av muntlig fortelling som en egen kunstform.

Publikum er et annet – og selvsagt – behov for fortellere. Man trenger et engasjert og lydhørt publikum, og for å få tilhørere er det viktig at fortellerkunst blir mer kjent for folk flest. Behov for å få fortelleroppdrag var det også mange som hadde krysset av for.

Fortellere har også behov for å finne nye historier. Flere av våre informanter oppgir at de bruker nettforumet Ratatosk til å hente inspirasjon til nye historier. I dybdeintervjuene nevnte flere at det kunne være en utfordring å finne nye historier. Noen hadde konkrete temaer å forholde seg til i oppdragene sine, og ønsket derfor å finne inspirasjon til eller konkrete historier knyttet til et tema. Selv om flere oppgir at de bruker nettstedet Ratatosk, er det også flere som nevner at et fagbibliotek vil kunne være til nytte i denne sammenheng.

Det er interessant å se at et høyt antall informanter oppgir å ha samarbeidet med andre fortellere, mens det samtidig er få som svarer ”andre fortellere” på spørsmål om hvor de henter inspirasjon fra.

3.2 Holdning til fagsenter, bibliotek og arkiv

Responser på spørsmål om det bør opprettes et fagsenter, var altså positiv. De fleste informantene, både i dybdeintervjuene og spørreundersøkelsen (83 %), mener det er behov for dette og/eller ser nytten av det. Antall informanter som er positive til opprettelsen av et fagsenter, er høy både blant informantene som er medlem av Norsk Fortellerforum (NoFF) og de som ikke er medlemmer. Det blir også foreslått at NoFF skal ha ansvar for et eventuelt senter, eller at et fagsenter kan ta over NoFFs rolle. På spørsmål om hvilke tilbud man helst vil at et fagsenter skal kunne tilby, er det flest informanter som ønsker kurs, 51 av 64, og bibliotek, 44 av 64. 38 av 64 informanter i spørreundersøkelsen ønsker webside med fortellerkatalog, 37 av informantene vil ha webside med fortelling. Over halvparten av informantene har svart at de vil

et fagsenter bør inneholde pedagogisk materiale, arkiv og minoritetsspråklig materiale. Som flere informanter var inne på i dybdeintervjuene, bør et arkiv inneholde lydopptak.

Flere informanter påpeker at det er viktig at muntlig fortelling blir mer anerkjent først, samt at det er viktig å organisere fortellermiljøet.

Når majoriteten av deltakerne i spørreundersøkelsen svarer ja på spørsmål om de ser nytten av eller behov for et nasjonalt fagsenter for muntlig fortelling ser vi det for naturlig å spørre om man da i hovedsak svarer ”ja” på samme måte som de fleste av informantene i dybdeintervjuet, altså at man er positiv til det, uten å ha tenkt nærmere på det tidligere.

Vi stilte ikke spørsmål om beliggenheten til et fagsenter i verken dybdeintervjuene eller spørreundersøkelsen, men som vi har nevnt tidligere i rapporten ble temaet tatt opp av flere informanter. Flere av informantene fra ulike deler av landet, tok det som en selvfølge at et fagsenter skulle opprettes i Oslo. Av de som er bosatt på Østlandet, var det få som nevnte noe om geografi, men det kom fram at de antok at det skal være i Oslo. Av de som er bosatt i andre deler av landet ble det fokusert på tidsbruk, kostnader og mulige overnattingsmuligheter ved et senter. Det ble også nevnt av enkelte informanter at det er viktig at et senter ikke utelukker det mer uformelle ved muntlig fortelling. Samtidig har mange informanter påpekt at ”lista ikke bør legges for lavt”, slik at det opprettholdes et visst faglig nivå. Ingen av informantene har derimot kommet med konkrete forslag til hvordan dette bør gjøres.

Oppsummerende

83 % av informantene fra spørreundersøkelsen er altså positive til et nasjonalt kompetansesenter, men med visse forutsetninger. Dette stemmer overens med materialet fra dybdeintervjuene. Det må i stor grad jobbes med organisering. Et eventuelt senter vil kunne skape blest rundt muntlig fortellerkunst og bidra til at denne kunstformen blir mer kjent, noe svært mange av informantene mener det er et behov for.

Våre informanter er fra ulike deler av landet, og har ulik bakgrunn. Dermed er det naturlig at informantene har ulike meninger, behov og holdninger. Som vi har kunnet fastslå i utredningen, er det stor forskjell på fortellere, både de som karakteriserer seg som fortellere og de som ikke gjør det. Tilbud til denne gruppen bør derfor være brede og inkluderende. Vi stilte ikke spørsmål om beliggenheten til et fagsenter i verken dybdeintervjuene eller spørreskjemaene, men som vi har nevnt tidligere i rapporten ble temaet tatt opp av flere informanter. Flere av informantene fra ulike deler av landet tar det som en selvfølge at et fagsenter kommer til å opprettes i Oslo. Av de som er bosatt på Østlandet, var det få som nevnte noe om geografi, men det kom frem at de

antok at det skulle være i Oslo. Av de som er bosatt i andre deler av landet ble det nevnt at mangel på tid kan være et hinder for å kunne benytte seg av senteret, i likhet med kostnader, og flere informanter uttrykte et behov for overnattingsmuligheter ved et senter.

3.3 Egenvurdering av arbeidsmåte og resultat

I ettertid ser vi at enkelte ting kunne vært gjort annerledes. Oppdragsgiver ønsket at vi skulle legge vekt på det flerkulturelle aspektet ved et eventuelt kompetansesenter. Vi innlemmet kun spørsmål om ”minoritetsspråklig materiale” under temaet fagbibliotek/arkiv, uten å gå nærmere inn på hvordan et senter kan fungere inkluderende. Noe av grunnen til dette, var at vi ønsket å la informantene selv ta opp dette temaet dersom de mente det var viktig.

Når det gjelder spørreskjemaene, kunne vi ha ført bedre kontroll med antall skjemaer som ble sendt ut. Dette var noe vanskelig å gjennomføre i praksis, da skjemaet ble videresendt av andre. Vårt ønske var dog at så mange som mulig skulle motta spørreskjemaet, slik at det forhåpentligvis ville bli en stor svaropplutning. Videre utsatte vi fristen flere ganger for å returnere spørreskjemaet, noe som kan ha virket forvirrende.

Tatt i betraktning at ingen av oss tidligere har jobbet i gruppe eller med et prosjekt som dette, mener vi allikevel at gjennomføringen av prosjektet har gått bra. Mye av dette er takket være samarbeidsvillige informanter og en engasjert veileder. Noe vi vil trekke frem som positivt i arbeidet vårt, er variasjonen av informanter. Vi la vekt på å innhente informasjon fra så mange ulike fortellere som mulig, noe vi mener vi har lyktes med. Dette gjelder både alder, bosted, erfaring, type forteller og holdninger. Selv om spørreundersøkelsen har en overvekt av informanter fra Østlandet mener vi at utredningen i stor grad har kartlagt fortellere nasjonalt.

Variasjonen av informanter er altså ganske stor. Vi har intervjuet og fått spørreskjema fra informanter som jobber med muntlig i ulike sammenhenger.

Et stort utvalg informanter førte også til at vi har registrert mange holdninger og argumenter til spørsmålene og forslagene i intervju og spørreskjema. Materialet fra spørreundersøkelsen er allikevel i stor grad i samsvar med materialet fra dybdeintervjuene. Det gjorde at svar fra dybdeintervjuene har hjulpet oss å forstå tendenser i svarene fra spørreundersøkelsen, så vi mener at valg av metode har vært fordelaktig.

Vi nevnte ”snøballmetoden” i kapittelet som omhandler metode. Thagaard (2006) påpeker at denne metoden kan medføre at man får flere informanter med høyere utdanning enn om man hadde benyttet andre metoder for å komme i kontakt med informanter, noe som kan påvirke resultatet av utredningen. Da vi spurte om utdanning både i dybdeintervjuene og spørreskjemaet,

kunne vi fastslå at nesten alle informantene hadde høyere utdanning, noe som kan tyde på at Thagaards påstand er riktig. Vi tror allikevel antall informanter med høyere utdanning, ville vært relativt høyt uavhengig av hvordan vi kom i kontakt med mulige informanter. Dette fordi mange fortellere bruker muntlig fortelling i forbindelse med et yrke.

Et mulig negativt aspekt med at vi har så mange informanter med høyere utdanning, er at vi dermed ikke kommer i kontakt med ”hverdagsfortellere”. Vårt ønske var allikevel å komme i kontakt med mennesker som aktivt utøver muntlig fortelling på ulike plan, og vi mener dermed at vi kan kalle utvalget informanter representativt for fortellere i Norge.

Sammendrag

Denne rapporten er et resultat av et prosjekt utført av fire studenter ved Humanistisk Prosjektsemester ved Universitetet i Oslo, på vegne av Norsk Fortellerforum (NoFF). Norsk Fortellerforum ønsket en utredning som en del av forarbeidet til etablering av en ny, landsdekkende organisasjon for muntlig fortelling. Et fagsenter for fortellerkunst kan ha som formål å ivareta kunnskapen om fortellerkunst og være formidler av slik kunnskap.

Vår oppdragsgiver ønsket først og fremst å kartlegge behovene hos dem som jobber med muntlig fortelling i Norge i dag. Vi har gjennomført kartleggingen ved bruk av både kvalitativ og kvantitativ metode. 15 dybdeintervjuer og 64 spørreskjemaer fra hele landet ligger til grunn for analysen. Informantene består av fortellere med ulik fagbakgrunn og erfaring. Noen av informantene er medlemmer i Norsk Fortellerforum, andre ikke.

I undersøkelsen har vi spurt informantene om deres forhold til muntlig fortelling, om de kaller seg selv fortellere, om utdanning, om behov knyttet til det å jobbe med muntlig fortelling, om det å delta i et fortellermiljø, om deres forhold til Norsk Fortellerforum og om de ser behov for et nasjonalt fagsenter, og hva dette i så fall burde inneholde.

Et flertall av våre informanter benytter muntlig fortelling enten i forbindelse med yrkesutøvelse, for eksempel læreryrket, eller de tar fortelleroppdrag ved siden av andre yrker. Intervjuene viser at de fleste informantene våre, er fornøyd med arbeidsmengden når det gjelder oppdrag med muntlig fortelling. Vi har fått opplyst at det kan være mer/mindre jobber i perioder. Flere informanter mener at det har blitt et bedre marked de siste årene. De fleste mener muntlig fortellerkunst bør bli bedre kjent blant folk flest, og at flere velger å jobbe med muntlig fortelling kan bidra til dette.

Når det gjelder spørsmål rundt behov, har informantene svart både på konkrete spørsmål, og lagt til egne kommentarer selv. Særlig kommer det frem at fortellere har behov for å finne nye historier, og at de trenger råd og veiledning når de begynner å jobbe med muntlig fortelling, knyttet til for eksempel søknader om økonomiske midler og til å få fortelleroppdrag. Et klart flertall av informantene er positive til opprettelsen av et nasjonalt fagsenter for fortellerkunst. Mange mener imidlertid at det bør gjøres et grundig forarbeid i forkant av opprettelsen av et eventuelt senter, slik at så mange som mulig kan ha nytte av det, også om de bor i andre deler av landet enn der senteret blir plassert.

Vi har også undersøkt holdninger til NoFF som landsdekkende organisasjon. De fleste av informantene svarer at NoFF er blitt bedre på kommunikasjon internt og i distriktene, men at det fortsatt er forbedringsmuligheter. Noen informanter mener at NoFF bør ha tilholdssted i et eventuelt fagsenter, mens andre mener senteret kan overta NoFFs rolle.

Fortellere har også behov for inspirasjon og å utvikle seg faglig. God kommunikasjon og et inkluderende fortellermiljø oppfattes av informantene som bidrag til dette. Vår vurdering, på bakgrunn av undersøkelsen, er at et nasjonalt fagsenter for fortellerkunst vil kunne bidra til å øke oppmerksomheten rundt muntlig fortelling, noe som vil komme fortellerne til gode. Fagsenteret vil, dersom det innehar de tilbud fortellere har behov for, forhåpentligvis kunne ivareta behov både knyttet til det faglige og det administrative ved det å jobbe med muntlig fortellerkunst.

Litteraturliste:

Alver, Bente Gullveig & Øyen, Ørjan: ”Individ og fellesskap” & ”Personvern og samtykke” *Forskningsetikk i forskerhverdag. Vurderinger og praksis.* ss. 76-125. Tano Aschehoug, 1997.

Andersen, Erling S. og Schwencke, Eva: *Prosjektarbeid – en veiledning for studenter.* Bekkestua, NKI Forlaget, 2001.

Arntzen, Artur og Bakke, Dagfinn: *Den fordømte nordlending – et historisk tellbakeblikk.* Oslo: Det norske samlaget, 1998 (1988).|

Bø, Ingeborg L.: *Fortellerkunst.* Trondheim: Rune Forlag, 1975.

Eskild, Hilde og Hambro, Benedicte: *Snikk, snakk snute. En praktisk bok om muntlig fortelling.* Tårnåsen: Ganesa Forlag, 2003.

Haggarty, Ben: *Memories and Breath – Professional Storytelling in England and Wales. An unofficial report conducted via e-mail survey by Ben Haggarty Autumn 2003.* The Centre for the Research and Development of Traditional Storytelling, 2004.

Jerstad, Marit: *Fortellerkunst. Om eventyr, myter, mytiske bilder, historie og fortellerteknikk.* Oslo: Mimir Fortellerforlag, 2002.

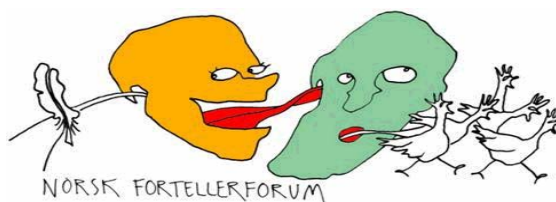
Mordal, Tove L.: *Som man spør får man svar. Arbeid med survey-opplegg.* Oslo: Tano, 1989.

Thonsgaard, Kirsten: *Drømmenes torv – om muntlig fortellekunst.* Århus: Klim, 1998.

Thagaard, Tove: *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode.* 2. utgave. Bergen: Fagbokforlaget, 2003.

Widerberg, Karin: ”Kap.1: Hva er kvalitativ forskning?”, i *Historien om et kvalitativt forskningsprosjekt* 2001 ss. 15-29. Oslo: Universitetsforlaget, 2001.

Wilson, Michael: *Storytelling & Theatre: Contemporary Storytellers and their Art*.
Basingstoke: Palgrave Macmillian, 2006.

PROSJEKTBEKRIVELSE:

NASJONALT KOMPETANSESENTER FOR FORTELLERKUNST

**Hvem er senterets brukere, hvilke tjenestebehov har de?
En utredning som grunnlag for utvikling av tjenestetilbud og funksjoner.**

1. BAKGRUNN

Norsk Fortellerforum (NoFF) ønsker en utredning ved Humanistisk Prosjektsemester som et av flere virkemidler i forarbeidet til etablering av Nasjonalt Kompetansesenter for Fortellerkunst på Økern Sentrum i 2012. Prosjektledere i dette samarbeidet er Anne Grete Grude fra Norsk Fortellerforum og Georgiana Keable fra Fortellerhuset.

Nasjonalt Kompetansesenter for Fortellerkunst skal ivareta ”kunnskapen om fortellerkunst” og være en formidler av slik kunnskap. Å samle kunnskapen til et eget kompetansesenter er unikt i nordisk sammenheng. I dag er litteratur og kunnskap om fortellerkunst spredt på ulike faggrener; pedagogikk, psykologi, folkloristikk, språk teori, teatervitenskap, litteraturvitenskap og utøvende kunsthøgskole som skuespill og musikk. Det er derfor et uttalt behov for å samle kunnskap om fortellerkunst i et eget kompetansesenter. To sentrale funksjoner i senteret er avklart. Det vil bli bygget en scene spesielt for muntlig fortelling (den første i sitt slag) og senteret skal i samarbeid med Deichmanske bibliotek drive et fagbibliotek om fortellerkunst. Kompetansesenteret skal være et ressursenter for fagfolk og allment interesserte.

Muntlig fortelling kan sies å være en eldgammel kunstform som nå er i ferd med å finne nye og moderne uttrykk. Etableringen av kompetansesenteret henger derfor også nøye sammen med anerkjennelsen av muntlig fortelling som en egen kunstform, annerledes enn opplesning av skriftlig tekst eller skuespill. Høgskolen i Oslo er en av flere utdanningsinstitusjoner som har tilbud om utdanning i fortellerkunst.

2. BESKRIVELSE AV OPPDRAGSGIVER

Norsk Fortellerforum ble etablert i Oslo juni 1996 og er en landsdekkende frivillig organisasjon med medlemmer som har ulike tilnærminger til fortelling og fortellerkunst. Norsk Fortellerforum drives av et valgt styre med årsmøte som øverste organ. I dag har NoFF 165 medlemmer landet over, med en viss konsentrasjon rundt østlandsområdet. Det arbeides aktivt med å knytte bånd mellom fortellermiljøer ulike steder i landet og med å danne sterke og levende regionslag. I august i år ble Nordnorsk Fortellerforum grunnlagt og innen utgangen av 2008 vil det være etablert et Vestnorsk regionslag i Stavanger og Bergen. Antall

medlemmer er derfor sterkt økende, og den geografiske fordelingen av medlemsmassen ser ut til å spre seg betraktelig.

Norsk Fortellerforums formål er å fremme fortellerkunst som en levende kunstform og fungere som knutepunkt for aktive fortellermiljø landet over. Dette skjer gjennom en rekke aktiviteter; fortellerkafè, tidsskriftet ”Fortell”, fortellerkonkurranse, fortellerstafett, kurs og så videre. NoFF er en informasjonskanal for det som skjer nasjonalt på fortellerfronten og hjemmesiden www.norskfortellerforum.org er en sentral nettportal for fortellere i Norge. Forumet formidler kontakt mellom oppdragsgivere og fortellere.

Fortellerhuset er en virksomhet bestående av åtte profesjonelle, utøvende fortellere som lager forestillinger og kunstneriske prosjekter som sitt hovedvirke. Virksomhetens formål er å:

- fremme det flerkulturelle aspektet ved fortellermiljøet i Norge
- bruke fortelling til å arbeide med identitet, språk og verdier lokalt i Groruddalen
- gi barn og voksne gode lytter- og fortelleropplevelser
- utvikle kunstoffaget ”muntlig fortelling”

Noen av Fortellerhusets oppdragsgivere er: Festspillene i Bergen, Mela Festival, Det Norske Teateret, NKR Barne- TV, Fortellerfestivalen i Iran, Fabula Fortellerfestival i Sverige, Fredskonferansen, Det Internasjonale Barnemuseet, Nasjonalbiblioteket, Deichmanske Bibliotek, Norsk Folkemuseum, Verden i Norden Festival og en rekke andre. Mer om Fortellerhusets arbeid finnes på www.fortellerhuset.no

3. FORMÅL OG PROBLEMSTILLING

Hovedmålet med utredningen ved Humansistisk prosjektsemester er å komme frem til en utfyllende beskrivelse av behovene til de som i dag arbeider med muntlig fortelling. Dette gjelder spesielt den delen av fortellermiljøet i Norge som ikke er organisert under Norsk Fortellerforum. Det kan være aktører på ulike arenaer: i skoler, barnehager, museer, i folkemusikkmiljøer, stand-up- miljøer, utdanningsinstitusjoner osv. Hvem arbeider med muntlig fortelling, hva er felles for disse, og hvilke behov har de som i dag ikke er ivaretatt?

Utredningen skal brukes til å sikre at senterets funksjoner og tjenester blir utviklet med solid forankring i de ulike fortellermiljøene i landet. Senterets tjenester skal være til nytte både lokalt og nasjonalt. I tillegg vil utredningen fungere som grunnlag for å avklare rolledeling og grensesnitt mellom Norsk Fortellerforum og det nye kompetansesenteret.

Dersom det lar seg gjøre innenfor prosjektsemesterets rammer, vil oppdragsgiverne invitere studentene til, på grunnlag av sine funn, å utvikle forslag til tjenestetilbud og utrede alternative finansieringsformer for driften av senteret. På denne måten åpner vi opp for å se sammenhengen mellom behov, tjeneste og kostnad. Studentene vil slik bli sentrale aktører og bidragsytere til utvikling av foretningsplanen til Norsk Kompetansesenter for Fortellerkunst.

4. GJENNOMFØRING OG ETTERARBEID

Prosjektgruppen vil få tilgang til arbeidsrom i Bjerke Nærmiljøsentor – hvor kompetansesenteret og dets forprosjekt har midlertidig tilhold fra mars 2008 til 2012. Her har prosjektansvarlige også arbeidssted. Oppdragsgiver finansierer arbeidet gjennom støtte fra ekstern sponsor.

Mai 2007 arrangerte Norsk Fortellerforum, Fortellerhuset og Fortellerfestivalen seminaret ”Alle Fortellere Henger Sammen”. Seminaret munnet ut i et dokument som sammen med annen dokumentasjon utgjør viktig grunnlagsmateriale for utredningen. I tillegg vil det være behov for innhenting av nytt materiale. Studentene vil i sitt arbeid få anledning til å bruke oppdragsgivers etablerte samarbeidspartnere og nettverk. Vi anser tett og god oppfølging fra prosjektansvarlige som sentralt i prosessen.

Parallelt med prosjektgruppens arbeid vil det bli utarbeidet forslag til organisasjons og styringsmodeller som skal opp til avstemning ved årsmøte i Norsk Fortellerforum i slutten av mai 2008. Årsmøtet legges til Fortellerfestivalen 2008, hvor fortellere og interesserte kommer fra hele landet. Norsk Kompetansesenter for Fortellerkunst vil formelt bli konstituert i henhold til årsmøtets vedtak.

Vi har valgt humanistisk prosjektsemester fordi det er ønskelig å utarbeide mer dokumentasjon på et felt med lite relevant empiri fra Norge. Det er derfor av stor betydning at utredningen gjøres av en uavhengig instans og i henhold til de metodekrav som stilles til et akademisk arbeid.

Utredningen fra Humanistisk prosjektsemester vil kunne utgjøre et sentralt premissdokument i videre arbeid med å etablere tjenestetilbud og reise varige driftsmidler til Norsk Kompetansesenter for Fortellerkunst.

5. ORGANISERING AV PROSJEKTET

Oppdragsgiver

Norsk Fortellerforum

Besøksadresse:

I oppstartsfasen vil studentene har midlertidig kontor plass på Blindern (kontor IKOS) og ved hjemmekontoret hos Georgiana Keable – Fortellerhuset:
Olaus Fjørtofts vei 117, 0982 Oslo.

Fra mars 2008 flytter Norsk Fortellerforum inn i nye lokaler i Bjerke Nærmiljøsentert.

Kontaktpersoner:

Anne Grete Grude – Norsk Fortellerforum

E-post: annegretegrude@hotmail.com

Mobil: 41 22 30 93

Georgiana Keable – Fortellerhuset

E-post: geo.k@online.no

Mobil: 41 56 73 62

Torggrim Mellum Stene – Leder Norsk Fortellerforum

Enebakkveien 25 A

0657 Oslo

E-post: tmstene@gmail.com

Oppdragsutfører

Det faglige arbeidet utføres av studenter ved Humanistisk Prosjektsemester, UiO

Faglig ansvarlig veileder:

Brita Pollan

E-post: britaeli@online.no

Mobil: 41 62 43 16

Tlf.privat: 22 65 46 11

Uranienborgveien 27 A, 0355 Oslo

Prosjektansvarlig

Prosjektleder Humanistisk prosjektsemester: Maria Zackariasson , tlf 22 85 78 37

maria.zackariasson@ikos.uio.no

Prosjektkoordinator Humanistisk prosjektsemester: Kari Andersen, tlf 22 85 84 68

kari.andersen@ikos.uio.no

Vedlegg nr. 2

UNIVERSITETET I OSLO

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Norsk Fortellerforum
v/ **Torgrim Mellum Stene**
Enebakkveien 25 A
0657 Oslo

Dato: 08.01.2008
Deres ref.:
Vår ref.: kaan 08/73

**Institutt for kulturstudier og
orientalske språk**

Postboks 1010 Blindern
0315 Oslo

Telefon: 22 85 59 43

Telefaks: 22 85 48 28

E-post: henvendelser@ikos.uio.no

Nettadresse: <http://www.hf.uio.no/ikos>

Avtale om prosjektsamarbeid våren 2008 mellom

og

Humanistisk prosjektsemester,

Universitetet i Oslo

§ 1 Målsetning for prosjektet

- Prosjektet gjennomføres generelt med et tosidig formål: Det skal tjene som en læringsarena for studentene og prosjektresultatene skal ha en nytteverdi for oppdragsgiver.

§ 2 Kostnader

- Oppdragsgiver betaler kr. 30.000,- for oppdraget ved Humanistisk Prosjektsemester. Beløpet dekker delvis studiets driftsutgifter. Utgifter ut over dette (som kreves for gjennomføringen av prosjektet), for eksempel til reiser og materiell, må dekkes av oppdragsgiver. Dersom prosjektarbeidet krever reisevirksomhet utenfor Oslo-området, må utgifter for studentdeltakerne til dette dekkes av oppdragsgiver.
- Universitetet sender faktura på prosjektavgiften etter prosjektstart.

§ 3 Kontaktpersoner

- Oppdragsgiver skal ha en kontaktperson med spesielt ansvar for dialogen med studentgruppa.
- Opprettelse av styringsgruppe, referansegruppe, spesielle kontakt- og ressurspersoner må tilpasses både det enkelte prosjekt og organisasjonen hos oppdragsgiver. Spesielle forutsetninger eller ønsker i denne sammenheng skal inngå i prosjektbeskrivelsen.

§ 4 Fagansvar og iverksettelse

- Utkast og tema for prosjektarbeidet utarbeides i egen prosjektbeskrivelse.
- Prosjektleder og prosjektkoordinator har ansvar for å utarbeide prosjektbeskrivelsen i samarbeid med oppdragsgiver. Humanistisk Prosjektsemester legger vekt på at avgrensningen av mandatet for prosjektgruppa er tilstrekkelig åpen, slik at prosjektgruppa selv kan delta i presisering og konkretisering av spørsmålsstillinger/oppdrag når prosjektgruppa etableres.
- Prosjektleder og prosjektkoordinator har ansvar for å skaffe faglig veileder til prosjektet.
- Det er prosjektgruppas ansvar å planlegge og å gjennomføre prosjektet i samråd med oppdragsgiver, veileder og prosjektleder/prosjektkoordinator.
- Prosjektgruppa er ansvarlig for å holde oppdragsgiver informert om prosjektarbeidets milepæler og status.
- Prosjektperioden varer fra og med 24. januar til og med 20. juni 2008.
- Ved slutten av prosjektperioden skal gruppa presentere resultatet av sitt arbeid for oppdragsgiver i form av en skriftlig rapport og muntlig presentasjon av prosjektets hovedfunn. Muntlig presentasjon vil normalt bli holdt i løpet av juni 2008.
- Gruppas frist for levering av rapporten er 9. juni 2008.

§ 5 Oppdragsgivers forhold til studentene

- Dersom det er ønskelig kan oppdragsgiver inngå avtale med studentene om taushetsplikt om forhold som oppdragsgiver anser som konfidensielle.
- Oppdragsgiver kan ikke selv velge hvilke studenter som skal være med i prosjektgruppa. Prosjektleder og prosjektkoordinator for prosjektsemesteret bestemmer sammensetningen av gruppene med utgangspunkt i studentenes kompetanse og ønsker. Det er imidlertid åpent for at oppdragsgiver kan komme med generelle ønsker ut fra faglige begrunnelser.
- Det er vesentlig at oppdragsgiver i så stor grad som mulig stiller kontorplass til rådighet for studentene i arbeidsperioden ved prosjektstedet. Oppdragsgiver bør legge forholdene til rette slik at studentene kan oppholde seg i virksomheten utover ren møteaktivitet. Dette av praktiske arbeidsmessige grunner, og for at studentene skal bli kjent med oppdragsgivers virksomhet.
- Dersom det skulle bli aktuelt for oppdragsgiver å ansette noen av studentene, skal dette først skje etter at prosjektgruppa har gjennomført sin eksamen. Denne forpliktelsen fra oppdragsgivers side skal sikre gruppas habilitet under gjennomføringen av det forskningsbaserte prosjektoppdraget, samt sikre likebehandling av studentene.

§ 6 Ophavsrett og tilgjengelighet av rapporten

- Studentene i prosjektgruppa har opphavsretten til rapporten (jf. åndsverksloven). Dette innebærer at eventuelle endringer må avtales med rapportens forfattere.
- Oppdragsgiver har krav på tre eksemplarer. Ytterligere opplag må betales av oppdragsgiver selv.
- Universitetets skal ha et nærmere angitt antall prosjektrapporter (til eksamensarbeid, bibliotek og lignende).
- Humanistisk prosjektsemesteret legger til grunn at rapporten skal være offentlig tilgjengelig, og den utarbeides med dette for øye. Rapporten gjøres ikke offentlig

§ 7 Mislighold av avtalen / oppsigelse av kontrakten / tvist

- Ved tvist om forståelsen av denne avtalen eller om prosjektgruppens gjennomføring av oppdraget, plikter partene å søke og å finne en minnelig løsning på tvisten.

Oslo/dato:

Oslo/dato:

Torgrim Mellum Stene
Leder Norsk Fortellerforum

Ragnhild Rebne
Administrativ leder

Intervjuguide for fortellere/andre viktige informanter

Bakgrunn.

1. Alder, nasjonalitet, bosted.
2. Tidligere arbeidserfaring og utdanning.

Utdanning og erfaring innen fortellerkunst og fortellermiljøet.

1. Hva fikk deg til å bli interessert i muntlig fortelling?
2. Hvilken erfaring har du med muntlig fortelling?
3. Er du en forteller?
 - a. Hvordan kategoriserer du deg selv?
 - b. Hva/hvem er en forteller for deg?
4. Utøver du muntlig fortelling? Hvor?
5. Når/hvordan begynte du med oppdrag?
6. Hvordan får du oppdrag?
 - a. Er det lett/vanskelig?
 - b. Er det mye samme typen jobb du får eller er det et stort spekter?
 - c. Er det mye de samme oppdragsgiverne eller mange forskjellige?
7. Hvem forteller du for/hvem er publikum?
8. Hvordan er din oppfatning av fortellermiljøet?
9. Hvor aktiv er du i fortellermiljøet? Hva gjør du?
10. Hva er det som driver et fortellermiljø framover?
11. Hvorfor tror du fortelling har blitt mer utbredt i Norge de siste årene?
*(Er det på grunn av tiden vi lever i? b)er fortellingen som sjanger blitt mer tydelig? c)
Har vi mer behov for fortellinger de siste 10-15 årene, hvorfor? Hva skiller fra andre medier? Dette er ikke svaralternativer, men kun for å få i gang samtalen hvis det trengs)*
12. Er det behov for et blad/nyhetsbrev på nasjonal basis?
13. Hvorfor er det flest kvinner som driver med muntlig fortellerkunst?

Økonomi og arbeidsmengde.

14. Er oppdragene lønnet/ulønnet?
15. Hvordan fastsetter man pris på oppdraget?
16. Hvor mange timer forteller du i måneden/hvor mange timer bruker du til forberedelser på å fortelle?

Motivasjon og ønsker.

17. Hva er din hovedmotivasjon for å drive med muntlig fortelling?
18. Er det en hobby? Har du som et mål å kunne leve av det?
19. Hva trenger du for å utøve muntlig fortelling? (Oppfølgingsspørsmål:)
 - a. Mentorordning
 - b. fagforening
 - c. lønnet jobbstilling

NoFF.

20. Har du hørt om NoFF?
21. Har du benyttet deg av deres webside?
22. Er du medlem? Hvorfor/hvorfor ikke?
23. Hva slags forhold har du til NoFF? Er det viktig for deg som forteller?
24. Ser du NoFF som en interesseorganisasjon for deg?
25. Hvordan kan NoFF bli bedre?
26. Har du behov for en fagforening?

Kompetansesenter.

27. Har du behov for/ser du nytten ved et nasjonalt kompetansesenter for muntlig fortellerkunst?
28. Hvordan ser du for deg at et kompetansesenter bør utformes? (Oppfølgingsspørsmål:)
 - a. Kurs.
 - b. Bibliotek.
 - c. Arkiv.
 - d. Scene der du kan opptre.
 - e. Scene der du kan oppleve inspirerende fortellerkunst.
 - f. Webside med fortelling.
 - g. Webside med fortellere.
 - h. Webside med diskusjon.
 - i. Veiledningstjeneste per telefon
 - j. Mentorordning
 - k. Pedagogisk materiale
 - l. Minoritetsspråklig materiale
29. Er det noe mer du vil tilføye for hva som trengs i et nasjonalt kompetansesenter?

Fagbibliotek.

30. Er det viktig for deg å bygge opp et arkiv for å bevare den norske kulturarven på dette feltet? (Både historisk sett og det som blir utviklet i dag)
31. Er det viktig å bygge opp et arkiv om den muntlige kulturen og kompetansen nye landsmenn bidrar med?
32. Har du bruk for et fagbibliotek?
33. Hva hadde vært nyttig for deg med et fagbibliotek?

Vedlegg nr. 4

Spørreskjema

Bakgrunn

- 1) Kjønn: Mann () Kvinne ()
- 2) Alder: Under 25 () 26-45 () 46-65 () over 66 ()
- 3) Bosted:
 - a) Nord-Norge ()
 - b) Midt-Norge ()
 - c) Vestlandet ()
 - d) Østlandet ()
 - e) Sør-Norge ()
- 4) Nasjonalitet:
- 5) Hvilke(t) språk forteller du på?
- 6) Hvilken utdanning har du? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer,)
 - a) Grunnskole ()
 - b) Videregående utdanning ()
 - c) Universitet eller høyskole ()
 - d) Annet:
- 7) Har du utdanning innenfor muntlig fortellerkunst?
 - a) Ja ()
 - b) Nei ()
- 8) Hvis du har utdanning innenfor muntlig fortellerkunst, hva slags utdanning er dette:
 - a) Kurs i muntlig fortellerkunst ()
 - b) Fag ved høyskole deltidsstudie ()
 - c) Fag ved høyskole heltidsstudie ()
 - d) Annet?

Erfaring innen fortellerkunst

- 9) Hva fikk deg til å bli interessert i muntlig fortelling? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)
 - a) Familie, tradisjon eller lignende ()
 - b) Undervisning i fortellerkunst var en del av studiet ()
 - c) Hørte om utdanning eller kurs i muntlig fortelling ()
 - d) Ved å høre en forteller ()
 - e) Annet:
- 10) Hvor lenge har du holdt på med fortelling?
 - a) Antall år ()
 - b) Antall måneder ()

11) Hvilke erfaringer har du innenfor muntlig fortellerkunst? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Som kurs/foredragsholder ()
- b) Som pedagog ()
- c) Som underholder i sosiale sammenhenger ()
- d) Som scenekunster under festival og andre tilstelninger ()
- e) Annet:

12) Karakteriserer du deg selv som en forteller?

- a) Ja ()
- b) Nei ()

13) Hvis du karakteriserer deg som en forteller, hvilke(n) beskrivelse(r) passer best til deg? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Tradisjonsbærer ()
- b) Scenekunstner ()
- c) Pedagog ()
- d) Forteller som underholdning i sosiale sammenhenger ()
- e) Kurs/ Foredragsholder ()
- f) Annet:

14) Hvis nei, hvorfor karakteriserer du deg ikke som forteller? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Har ikke utdannelsen ()
- b) Har det som hobby ()
- c) Bruker ikke nok tid til fortelling ()
- d) Har ikke holdt på lenge nok ()
- e) Bruker fortelling i annet arbeid ()
- f) Det er ikke mulig å leve av det ()
- g) Annet:

15) Synes du det bør finnes kvalitetskriterier for å kunne ta oppdrag i muntlig fortellerkunst?

- a) Ja ()
- b) Nei ()

16) Hvis du mener det bør finnes kvalitetskriterier for å kunne ta oppdrag i muntlig fortellerkunst, hvilke av alternativer nedenfor bør være kriterier? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Utdanning ()
- b) Et stort og variert repertoar ()
- c) Erfaring ()
- d) Annet:

17) Hvem forteller du for? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Barn ()
- b) Ungdommer ()
- c) Voksne ()
- d) Eldre ()

18) Hvor forteller du? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Festivaler ()
- b) Kafeer ()

- c) Institusjoner som barnehager, skoler, eldreheim o.l. ()
- d) For venner/familie ()
- e) Bedrifter ()
- f) Kurs ()
- g) Annet:

19) Hvor henter du inspirasjon fra? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Muntlig overlevering ()
- b) Religiøse fortellinger ()
- c) Folkeeventyr og andre tradisjonelle muntlige og skriftlige kilder ()
- d) Personlige erfaringer ()
- e) Fra samtale med andre fortellere ()
- f) Hverdagslivet ()
- g) Litterære kilder ()
- h) Annet:

Fortellermiljø

20) Har du samarbeidet med andre fortellere?

- a) Ja ()
- b) Nei ()

21) Har du samarbeidet med musikere?

- a) Ja ()
- b) Nei ()

22) Har du samarbeidet med dansere?

- a) Ja ()
- b) Nei ()

23) Hvis du har samarbeidet med andre fortellere, musikere eller dansere, hva slags samarbeid var dette? (1- 5 linjer.)

24) Deltar du i et fortellermiljø? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Ja, jeg holder kurs i muntlig fortellerkunst ()
- b) Ja, jeg har vært med å starte en fortellerkafé ()
- c) Ja, jeg forteller på ulike tilstelninger hvor andre fortellere deltar/møtes ()
- d) Ja, jeg har vært med å starte/er med i en gruppe/et ensemble ()
- e) Ja, jeg har verv/ansvar i et forum for fortellere/fortellerkunst ()
- f) Nei ()
- g) Annet:

25) Hvis ja i spm. 24, hva får du ut av å delta i et fortellermiljø? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Tilbakemeldinger fra andre fortellere på noe du fremfører ()
- b) Tips om oppdrag ()
- c) Mulighet til å spørre andre fortellere/ folk i miljøet om råd, kunstnerisk og rent praktisk ()
- d) Sosialt fellesskap ()

e) Annet:

26) Hva mener du må til for at et fortellermiljø skal fungere godt? (1- 5 linjer.)

Økonomi

27) Tar du betalt for oppdrag innenfor fortellerkunst?

- a) Ja ()
- b) Nei ()
- c) Av og til ()

28) Hvis du tar betalt for oppdrag i muntlig fortellerkunst, hadde du i begynnerfasen behov for hjelp til å: (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Lære å skrive søknader til økonomisk støtte til prosjekter ()
- b) Fylle ut selvangivelsen ()
- c) Få oppdrag som forteller ()
- d) Annet:

29) Hvis du tar betalte oppdrag i muntlig fortellerkunst, hvor mange prosent av din inntekt i 2006, kom fra slike oppdrag?

- a) Under 20 % ()
- b) 20- 40 % ()
- c) 40- 60 % ()
- d) 60- 80 % ()
- e) 80- 100 % ()

30) Hvis du tar betalt for oppdrag, hvordan fastsetter du prisen på et oppdrag? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Antall timers arbeid i forberedelse og presentasjon ()
- b) Ser an oppdragsgivers "betalingsevne" ()
- c) Etter hvor mange ganger forestillingen skal settes opp ()
- d) Antall publikum ()
- e) Etter hvilket publikum ()
- f) Annet:

31) Når og hvordan begynte du å få oppdrag? (1- 5 linjer)

32) Hvor mange oppdrag har du gjennomsnittlig per år?

- Under 10 ()
- 10- 20 ()
- 21- 30 ()
- 31- 40 ()

- 41- 50 ()
- Over 50 ()

33) Hvor mange oppdrag hadde du gjennomsnittlig i 2007?

- Under 10 ()
- 10- 20 ()
- 21- 30 ()
- 31- 40 ()
- 41- 50 ()
- Over 50 ()

34) Hvor lett/vanskelig synes der det er å få oppdrag på en skala fra 1 – 5, der 1 er svært vanskelig, 3 er middels og 5 er lett?

- 1 ()
- 2 ()
- 3 ()
- 4 ()
- 5 ()

35) Ville det vært positivt for deg dersom det ble faste takster for fortelleroppdrag?

- a) Ja ()
- b) Nei ()
- c) Vet ikke ()

Motivasjon og ønsker

36) Hva er din hovedmotivasjon med å fortelle? (1- 5 linjer)

37) Hvor viktig er fortellermiljøet for deg, med tanke på inspirasjon, støtte, opplæring og lignende? Skala fra 1 – 5, der 1 er svært viktig, 3 er middels og 5 er lite viktig?

- 1 ()
- 2 ()
- 3 ()
- 4 ()
- 5 ()

38) Er det faktorer som gjør det utfordrende/vanskelig å jobbe som forteller i Norge?

- a) Lite oppdrag ()
- b) Vanskelig å få oppdrag ()
- c) Konkurransen mellom fortellere ()
- d) Fortellerkunst er lite allment kjent ()
- e) Vanskelig å fastsette pris ()
- f) Lite miljø ()
- g) Annet:

39) Har du som mål å leve av å jobbe som forteller?

- Ja () Nei () Lever allerede av det ()

40) Har du et behov for nyhetsbrev/blad på nasjonal basis? Ja () Nei ()

41) Hvis du har behov for et nyhetsbrev/blad på nasjonal basis, i hvilket format er best for deg? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) I avisform ()
- b) E-post ()
- c) Oppdatert hjemmeside ()

42) For å utøve muntlig fortelling, ser du behov for: (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Mentorordning ()
- b) Fagforening ()
- c) Faste lønnede oppdrag som forteller ()
- d) At fortellerkunst blir mer kjent ()
- e) Annet:

Fagsenter

43) Har du behov for/ ser du nytten av et nasjonalt fagsenter for muntlig fortellerkunst?

- a) Ja ()
- b) Nei ()

44) Hva ser du for deg at et fagsenter bør inneholde? (Mulig å krysse av på flere svaralternativer.)

- a) Kurs ()
- b) Bibliotek ()
- c) Arkiv ()
- d) Webside med fortelling ()
- e) Webside med fortellerkatalog ()
- f) Webside med diskusjonsforum ()
- g) Veiledningstjenester per telefon ()
- h) Mentorordning ()
- i) Pedagogisk materiale ()
- j) Minoritetsspråklig materiale ()
- k) Scene ()
- l) Annet:

Norsk Fortellerforum

45) Er du medlem av NoFF?

- a) Ja ()
- b) Nei ()

46) Hvis ikke, har du hørt om NoFF?

- a) Ja ()
- b) Nei ()

47) Hvis du er medlem/har planer om å bli medlem, hva slags forhold har du til NoFF? (1-5 linjer)

48) Ser du på NoFF som en interesseorganisasjon for deg?

a) Ja ()

b) Nei ()

49) Hvis du har behov som NoFF ikke dekker godt nok, hvilke(t) er dette? (1-5 linjer)

50) Har du benyttet deg av NoFF's webside?

a) Ja ()

b) Nei ()

51) Er du medlem/med i en annen organisasjon i tilknytning til muntlig fortelling?

a) Ja ()

b) Nei ()

Har du kommentarer eller noe å tilføye i dette spørreskjemaet? (1- 5 linjer)

Takk for at du bidro med svar i denne spørreundersøkelsen.

Den fullstendige rapporten til dette prosjektet vil bli lagt ut med link, på hjemmesidene til Norsk Fortellerforum i juni.

Humanistisk Prosjektsemester
Universitetet i Oslo
E- mail: fortellerhumpro@live.no
Tlf: 22 84 48 79

Informasjonsskriv om studentprosjekt

Vi er fire studenter fra Humanistisk Prosjektsemester, ved Universitetet i Oslo som gjennomfører et forskningsprosjekt på oppdrag fra Norsk Fortellerforum (NoFF). Vi fungerer som en uavhengig forskningsgruppe, og vi skal kartlegge behov og ønsker hos norske fortellere. Resultatene skal legges fram i en rapport som skal ligge til grunn for videre arbeid innenfor feltet. Vi ønsker i denne sammenheng at du kan være behjelpelig med å svare på spørreskjema som gjelder fortellere i Norge. I dette skrevet vil vi presentere oss og prosjektet vi skal gjennomføre for NoFF. Gruppen består av Hege Elisabeth Johnsen, bachelor i arkeologi, Ellen Skog, bachelor i historie, Trine Lejon Tjønnås, siste semester på bachelor i likestilling; tverrfaglige kjønnsstudier, og Ida Hellerud Øistad, siste semester på bachelor i religionsstudier.

Humanistisk Prosjektsemester

Humanistisk Prosjektsemester er et arbeidslivsrettet prosjektstudium ved Universitetet i Oslo, for studenter fra humanistisk fagbakgrunn. Studentgruppene løser reelle prosjekter gitt av oppdragsgivere fra offentlig og privat virksomhet. Prosjektene tar utgangspunkt i oppdragsgivers behov, men skal også tilfredsstille akademiske krav fra universitetet. Resultatet fra prosjektet skal presenteres i en skriftlig rapport og i en muntlig presentasjon for oppdragsgiver. Tidsrammen for prosjektet er ett semester, dvs. fra januar til juni. Faglig veileder er Brita Pollan, religionshistoriker og aktiv i fortellermiljøet.

Norsk Fortellerforum

Oppdragsgiver for prosjektet er Norsk Fortellerforum, en landsdekkende frivillig organisasjon. NoFF arbeider aktivt med å knytte bånd mellom fortellermiljøer i ulike deler av landet, og med å danne sterke og levende regionslag. Formålet er å fremme fortellerkunst som en levende kunstform. Målet med dette prosjektet er å kartlegge fortellers behov, ønsker og interesser knyttet til å jobbe med muntlig fortelling i Norge. For å få svar på disse spørsmålene har vi behov for å få kontakt med informanter som jobber med fortelling. Som informant har du rett til full anonymitet, og alt materialet i prosjektrapporten vil bli framstilt anonymt. Datamaterialet er konfidensielt og gruppe medlemmene har taushetsplikt. All innsamlet data tilknyttet personopplysninger vil bli slettet ved prosjektets slutt. I forbindelse med undersøkelsen trenger vi ditt samtykke til å benytte oss av informasjon fra deg. Vi håper du har mulighet, tid og ikke minst lyst til å hjelpe oss ved å besvare spørreskjema. Vi vil foreta spørreundersøkelser fra uke 13 til og med uke 15. Du finner vår felles e-post adresse og telefonnummeret til vårt kontor øverst på siden hvis du har noen spørsmål. Takk for din tid så langt.

